

འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། ལྷོན་པ་ལྷུ་ཐུབ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་ཉེ། འདིར་སྐབས་ཀྱི་མཚོན་ཡུལ་དུ་
བྱུང་བའི་ལྷོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྤངས་ཉོགས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་ལྷོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ།
ཚོས་མངོན་པ་གསུང་བ་པོའི་ལྷོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འདི་ནི་ལྷོན་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་
ཀྱི་ལྷོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། །རྩ་བ་འདོད་ན། ལོངས་སྤྱིའི་སྤྱལ་གཞི་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་འཕགས་སུ་
ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། འཛམ་གླིང་འདིར་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཉེ། འཛམ་གླིང་འདིར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྡོ་རྗེ་གདན་
ཀྱི་སློལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་ཉེན་ནས་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་དེ་སངས་
རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཚིགས་བྱུབ་སྟེ་ལྷོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཚུབ་བར། །བསམ་གཏན་
མཐའ་ཉེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་
ཅན།

༩༩

དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུན་པ་གཉིས་ཀ་བཅོམ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྤང་བྱ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་
 གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 གསུམ་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་
 པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྲིད་ན་ལུན་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལུན་པ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
 མི་ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་གང་རྩུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །ཅུ་བ་འདོད་ན།
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རྩུང་ཡིན་
 པའི་སྲིད་ཏེ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །བཞི་པ་
 ལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་ཚོས་འཁོར་སྐྱོར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྲིན་ལས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 སྲིད། རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་དོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་ཚོས་འཁོར་སྐྱོར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྲིན་ལས་ཡིན་
 པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། གཞུང་དེའི་འཆད་

༩༩

ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚ་བ་འདོད་ན། གཟུགས་སྐྱེ་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྲིད་ལས་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་གི་སྲིད་ལས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཚན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ཁ་ཅིག
 ཉོན་མོངས་པ་ཚན་གྱི་ལྷན་པ་བཙུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་གཏོན་ནས་བཙུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་སྲིད།
 ཉོན་མོངས་པ་ཚན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་པ་བཙུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཚན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་པ་དང་
 བཙུག་པའི་ཡིན་པས་སྲིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དག་བཙུག་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ངེས་
 གིས་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་དབང་རྒྱལ་ཚོས་ཚན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། དག་བཙུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཐེག་
 དམན་དག་བཙུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཚན་དེ་ཡིན་པས་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་
 ཏེ། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འཆི་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཚ་བ་འདོད་ན། དེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཚན་
 དུ་བྱས་ནས་བཙུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་དེར་བྱས་ནས་མ་བཙུག་པར་ཐལ། དེ་དག་བཙུག་
 གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ནས་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཚན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། འབྲས་བུ་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་དག་སྐྱོང་ལྷ་འདོད་ལྷ་ཚོས་ཚན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་པ་ཚན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་པ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཙུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལ་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཚན་གྱི་ལྷན་པ་གཏོན་ནས་བཙུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད།
 སྲིད་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྐྱོང་དག་ཚོད་གིས་མ་རིག་པ་ལ་

འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྲོངས་ཤེས་ཤིག་དེ་ལྟར་ན་སྲོད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་སྲོང་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་
 འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲུན་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲུན་པ་བཞི་
 ཚར་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། གང་ཞིག་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲུན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ནས་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་དང་།
 འཁོར་བའི་འདམ་རྩལ་ལས་འགྲོ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་བཞིན་འདྲེན་པར་མཇུག་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་
 ལ་སྤྱུག་འཚལ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱུག་འཚལ་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་དང་། འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་
 ཞེས་པའི་སྟོན་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱེ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི་སྟོན་པ་ལྟ་སྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྲུན་པ་དང་དེའི་མི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་མ་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི།
 ང་དང་ང་ཡིར་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲུན་པ་དང་། དེའི་མི་ཤེས་པ་
 དང་། དེའི་མ་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པ། ཡུལ་བསྐྱལ་བ་
 མི་ཤེས་པ། དུས་བསྐྱལ་བ་

༩༩

བ་མི་ཤེས་པ། རོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་བ་མི་ཤེས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་
རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་
ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། མོ་གལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་
མ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་ཁྲིམ་བདག་དབལ་སྐྱེས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་བའི་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་
སོགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་མ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མི་ཤེས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་
བས་དངོས་སུ་སློབ་པ་ཡིན་གྱིས་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྟ་ཆར་ཡོད་དེ། གཙོ་བོའི་སྤྱིར་ན་ཡན་ལག་
བསྐྱབས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འོ།

༩༩

དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་མ་རིག་པ་ལའོར་དང་བཅས་པ་ལ་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཞེས་བུ་
ཞིང་། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློབ་སྦྱོར་དགེ་ལ། མི་དགོ་བ་དང་། སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྤང་བུའི་སློབ་སྦྱོར་དགེ་ལ།
མཐོང་སྤང་དང་། སློམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ལའོར་སྤང་
བོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིབ་པ་ཞེས་བུ་ཞིང་། ངོ་བོའི་སློབ་སྦྱོར་དགོ་བ་ཟུག་
བཅས་དང་། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྤང་བུའི་སློབ་སྦྱོར་སློམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ཡིན་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དུ། གཉིས་པ་བཤའ་བ་དམ་བཅའ་བ་ནི། དཀྱུས་ན་གསལ། ཚོས་མངོན་
ཤེས་རབ་ཅི་མེད་རྗེ་འབྲང་།

༩༡༠༽

བཅས། །དེ་ཐོབ་བྱ་སྤྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དག་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དགོད་པ་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲངས་སྤྱད་པོ་ལྷའམ་བཞི་དང་བཅས་པ་གང་
 རུང་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པར་ཡིན་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཚིག་རྒྱུད་དང་པོ་བྱུང་། ཡང་བདར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་
 ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ་མངོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སམ་ལམ་མངོན་པ་དང་།
 གཞུང་མངོན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཚིག་རྒྱུད་གཉིས་པ་བྱུང་། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་
 དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་
 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པར་གྱུར་པའི་སྤྱད་པོ་
 ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན།
 རྗེས་འབྲངས་སྤྱད་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ།
 འཕགས་ལམ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། མཐོང་སློམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་
 པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་
 པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་འཁོར་གྱི་སློམ་

༩༡༽

གཟུགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར་ཉེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེའི་
འཁོར་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་
སྲིར། ཅ་བ་འདོད་ན། སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྲིར། འདོད་མི་བུས་ཉེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ།
སློམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར་ཉེ།
དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་གང་ཞིག་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲབ་སྟེ།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཅ་
བ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཁྲོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་སྲིར། དམ་
བཅའ་གསུམ་པ་ལ། ཉམ་མཁའ་མཁའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སློམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་མི་སློབ་
ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར་ཉེ། མི་སློབ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་
རབ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཅ་བ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྗེས་འབྲངས་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་
ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་ཀྱི་འབྲངས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་མེད་པའི་སྲིར་ཉེ། ཁྲོད་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་
པའི་སྲིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར། དམ་བཅའ་བཞི་པ་ལ། སློམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཉེ། །ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་འཛིག་རྟེན་

༼ ༡༩ ༽

སྒོམ་ལམ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྒོམ་སོང་གི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བདེན་
 བ་མཐོང་དང་བསྒོམས་པ་ལས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་
 གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་སོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ལོ། །ཅ་བ་འདོད་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། འདྲིལ་ཉེན་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དམ་བཅའ་ལྷ་ས་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་སོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 པའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་སོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ས་དུག་སོ་གང་རུང་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅ་བ་འདོད་
 བ། དེ་ཚུལ་ཅན། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་པ་
 ཉིང་དེ་འདྲིལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ།
 ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དམ་བཅའ་དུག་ས་ལ། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མདོན་པ་ཡིན་
 པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚུལ་ཅན་ཡིན་

༩༡༩༽

པའི་སྲིད། ཅ་བ་འདོད་ཀྱ། དེ་ཚོས་ཅན། སྲོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་གིས་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་
དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན།
སྲོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་
སྲིད་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཡིན་ཀྱ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲལ། སྲོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་ས་ཡིན་ཀྱ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་སྲིད། སྲི་མ་མ་གྲུབ་ན་བྱད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཚོས་ཅན།
བྱིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། བྱིད་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོན་ས་དེ་ཉེ་ན་མཐོང་
ལམ། སྐོམ་ལམ། མི་སྐོབ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚོས་མངོན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོགས་སྲོར་གཉིས་
དང་འདྲི་གེ་རྟེན་སྐོམ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་སྲིད། རྟེན་ཀྱི་སྐོ་
ནས་དེ་ཉེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མི་སྐྱོགས་མེད་ལ་རྟེན་པའི་ཚོས་མངོན་པ་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ལ། དེའི་དངོས་གཞི་ཁྲད་པར་ཅན་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པའི་
དངོས་གཞི་དང་། གསུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་མངོན་པ་སྟེ་དགུ་ཡོད།
འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་

༩༩༽

དེ། འདོད་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། མིད་ཅེ་ནི་སེམས་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་སྲིད། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ནས་མིད་ཅེ་ནི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་བར་བདུན་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱོམ་ལམ་དང་མི་སྐྱོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་མངོན་པ་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་དང་འབྲ་བར་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་གྱི་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཤེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན་ནི། རྟེན་རྣམས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་། བརྟེན་པ་ཚོས་མངོན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པས་ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། བདག་རྒྱུན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཡང་། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཚུབ་བཤ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་གུན། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་དབང་སྤྱུག་གིས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས། བདག་རྒྱུན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །དེར་སང་པལ་ཆེར་རྟེན་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པར་སྤྱད་པ་ནི། ཞེས་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ་རྟེན་ཞི་གནས་བརྟེན་པ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གནས་སོ་དབྱིས་སྲིན་པར་བཤད་དོ། །སྐར་ཐང་པ་སོགས་

༩༡༥༽

འདི་ཡི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན་རྟེན་ས་རྣམས་བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་ཐ་སྙད་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གནད་འདི་ལྟ་བུ་ཁོངས་སུ་མ་ཤར་བས་སློབ་གྲོས་གྲུ་དོག་པར་
བྱས་སོ། །འཁོར་གྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་ན། སྤང་བོ་ལྡེམ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་པ་
རྣམས་ནི་སྤང་བོ་ལྡེམ་པ་ཅན་དང་། གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་གང་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ནི་རྗེས་འབྲངས་
གཟུགས་སྤང་མེད་པས་ཚོར་བ་སོགས་གཞན་བཞི་ལོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་སྤང་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
འཁོར་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སློབ་པ་ལྟ་བུ། ཚོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་སོ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཆེ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ། གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་བདེ་བ། དང་བོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་དང་བོའི་
དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་བཏང་སློབས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཉེ་རེག་
པ་ལས་རྒྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །འདུ་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ནི་ཚོར་འདུ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བརྒྱད། དག་བའི་ས་མང་བཅུ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་སོ་
དང་། ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུ་ལོ། །ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་ནི། དེ་དག་
གི་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་དག་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཁོར་སྤང་བོ་ལྡེམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་
གྱིས། ལྷོར་

༩༡༤༽

ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་གང་རྒྱུང་ཡིན་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་གང་རྒྱུང་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་ཏེ། བཏེན་ས་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་འབྲངས་སྤང་པོ་ལྷ་ལམ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷོ་མས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་
གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲངས་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་སྤང་པོ་བཞི། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །བདར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོན་དམ་
པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་ལམ་དང་། མངོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཐབས་དང་
བཅས་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཚིག་གང་རྒྱུང་གིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལམ་
མངོན་པ་དང་། གཞུང་མངོན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཚོགས་སྦྱོར་གང་རྒྱུང་ཡིན་ན། ལམ་མངོན་
པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་དང་། འདིག་ཏེན་པའི་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་པོ་གང་
རྒྱུང་ཡིན་ན། དེ་ཐོབ་བྱ་སྤྱིར་གང་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོགས་
ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་བས་ཟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱིས་
ཐོབ་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་

།།།

བཞི་པོ་གང་རླང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་བཞི་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཚོགས་ཐོབ་པའི་སློམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སློམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དམ་བཅའ་སྲི་མ་ལ།
མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་ལ་ཐོས་རླང་གི་འདྲི་ལྟེན་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན།
མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་ལ་ཐོས་རླང་གི་འདྲི་ལྟེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་ལ་ཐོས་རླང་གི་ཤེས་
རབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོས་རླང་གི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་
ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། ། །། རང་ལུགས་ཀྱི། ལམ་མདོན་པ་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློན་ནས་དགེ་ན། འདྲི་ལྟེན་པའི་
སྤེས་ནས་ཐོབ་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་ལ་ཐོས་རླང་གི་ བསམ་རླང་གི་
སློམ་རླང་གི་ ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་བཞི། སྤེས་ཐོབ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སོགས་ས་དགུ་
ཚུལ་ལོད་ལ། ཐོས་རླང་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ན་ལོད་གྱི། གཟུགས་མེད་གྱི་སས་
བསྐྱུས་པ་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སྤྱི་ཉན་པ་མེད་པའི་སྲིད། བསམ་རླང་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཁོ་ན་ན་ལོད་གྱི།
ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ན་མེད་དེ། གོང་མར་སེམས་པར་བརྩམས་པ་ཅོམ་གྱིས་སློམ་རླང་དུ་འགྱུར་པའི་
སྲིད། སློམ་རླང་ནི་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་མེད་དེ། འདོད་པ་ནི་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན་

༩༡༽

པའི་སྲིད། རྗེས་འབྲང་གི་སློབ་མཁན་དག་གི། སློབ་ཐོབ་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་གསུམ་ནི་ས་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་རྗེས་
འབྲངས་སྤུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ལྷ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འབྲངས་སྤུང་པའི་སློབ་གསུམ་མེད་པའི་
སྲིད། སློབ་བྱུང་ནི་གསུམ་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྤུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་
སོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྤུང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྗེས་འབྲངས་བསམ་གཏན་གྱི་སློབ་གསུམ་ཡོད་
པའི་སྲིད། གཞུང་མངོན་པ་ལ་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེ་བྲག་བཤད་མངོན་ཆེན་མོ་དང་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་མངོན་འདི་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་
གཞུང་དོན་དངོས་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་
བཅས་གང་སྲིད་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དགག་གཞག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སློབ་མཁན་ཟག་པ་སྡེ་འགྱུར་ཡིན་ན་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་བྲལ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སློབ་མཁན་ཟག་པ་སྡེ་
འགྱུར་ཡིན་པས་བྲལ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཟག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་བྲལ་ཅེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ།
དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། ལམ་བཤེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། དམིགས་པའི་སློབ་

༧༩༽

ནས་ཟག་བ་སྐྱེ་འགྲུར་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། མཛོད་རང་
 འགྲེལ་ལས། འགོག་བ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ཟག་བ་སྐྱེ་བར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་
 གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་མི་
 སྐྱེའི་ཚོས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ།
 གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བཅུ་པོ་གང་རུང་དུ་གྲུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། ཟག་བ་
 སྐྱེ་འགྲུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་
 གཟུགས་སྤང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་
 གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་སྲིད། འདོད་ན། སེམས་སེམས་སྤང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
 ཐལ།

༼ ༣༠ ༽

གཟུགས་ཕྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན། ཁམས་
གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུར་ཡིན་པས་འབྲེལ། དམིགས་པའི་སློན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུར་
ཡིན་ན། མཚུངས་སྣོན་གྱི་སློན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུར་ཡིན་པས་འབྲེལ། ཟག་པ་དེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། ཟག་པ་
དེ་རྒྱས་འགྲུར་གྱི་ཚོས་ཡིན་པས་འབྲེལ། ཅེས་ཟེར་བ་མི་ཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་ཁམས་གོང་མ་དམིགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དུ་གྲུར་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་
ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོའི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུར་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུར་མ་ཡིན་
པའི་འབྲེལ་པར་འཐད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འོག་སའི་
ཟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་སྟེ། གོང་མ་ཡུལ་ཅན་མིན་ཞེས་བཤད་པ་འཐད་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ།
ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། འདོད་ཁམས་

{ ༡༡ }

ཀྱི་སྒོ་དང་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར་ཉེ། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་
པའི་སྲིར་ཉེ། བྱོད་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཁམས་གང་ཞིག་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར། སྲི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒོ་དང་ཀྱི་འཛིགས་ཉེན་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །རྩ་བ་འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན།
ཟག་མེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐོ་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་རྒྱས་འགྱུར་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྲིར་ཉེ། བྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་པའི་སྲིར་ཉེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་
ཉེ། སྒོ་དང་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་བདག་མེད་ཀྱི་འགྲུབ་པོ། །དམ་བཅད་གསུམ་པ་
ལ། མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འགྲོའི་སྤྲ་རྒྱས་
ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འགྲོའི་སྤྲ་རྒྱས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
པའི་སྲིར་ཉེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །ཀུན་འགྲོ་ལྡན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་

༼ ༡༡ ༽

མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འགོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅ་བ་འདོད་ན། དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གྱི་སློན་ནས་དེ་དང་བཅས་པ་གཞག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 དེར་ཐལ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་སྤ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་དོན་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་སློན་ནས་
 དེ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གྱི་སློན་ནས་དེ་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཉེ།
 ཉོན་མོངས་སྤ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཟག་པའི་རོ་སོ་
 དང་། དེ་དང་བཅས་པའི་དོན་གཉིས། དང་སོ་ནི། ཟག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 སྤ་རྒྱས་དང་། ཀུན་དགེས་གཉིས། དང་སོ་ལ་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་ལས། དེ་ཞེས་འདོད་པའི་སྤྱི་བསྐྱེད་མཐོང་
 སྤང་གི་སྤ་རྒྱས་ལ་དབྱེ་ན་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་ ང་རྒྱལ། མ་རིག་ ཐེ་ཚོམ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། མཐར་
 འཛིན་ལ། ལོག་ལྟ། ལྟ་བ་ལ་མཚོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་
 བ་དང་བཅུ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཀུན་འགྱུར་མཐོང་སྤང་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་སྤ་རྒྱས་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་
 གསུམ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་བདུན། དེའི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་སྤ་རྒྱས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་
 བརྒྱད། དེའི་སློམ་སྤང་གི་སྤ་རྒྱས་ལ་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་ ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་བཞི་སྟེ་ཀུན་རྗེས་འདོད་པ་ན་
 སྤ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་ཅ་ཏུ་གཏོང་དེ། གཞུང་ལས།

། ༣༣ །

དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པ། །མཐོང་བས་རིམས་བཞིན་སྐྱོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་སྐོམ་བས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ །ཡང་
དེ་བཞིན་དུ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁོ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་དགུ་དགུ། །ཀུན་
འབྱུང་དང་། །འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་དུག་དུག །ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་བདུན་བདུན། །སྐོམ་སྤང་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་
སོ་སོར་བྱེ་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་གཉིས་མེད་པ་གཉིས་འབྱུང་བས་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་སྤྱད་འབྱུང་ཞིང་། །དེ་དག་དང་སྤང་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་བསྐྱེད་ལ་ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། །གཞུང་
ལས། །ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །དེ་དག་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་
དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིགས་སྤྱི་གཉི་སྤྱད་མ་གཏོགས་པ་གཞན་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་
པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་དགུ་བཅུ་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིགས་སྤྱི་གཉི་སྤྱད་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་དུ་གཉིས་ནི་སྤྱི་གཉི་
ཟག་པ་ཡིན་ལ། །ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་སྤང་བྱ་རིགས་སྤྱི་གཉི་སྤྱད་བཅོ་སྤྱི་གཉི་ལ་ལྟོ་ལ་ལྟོ་ལ་རིགས་
པའི་ཟག་པ་ཞེས་ལོགས་སྤྱད་བཀར་ནས་བཞག་སྟེ། །དེ་སྤྱད་དུ་གཞུང་ལས། །འདོད་ན་གཉི་སྤྱད་མ་གཏོགས་
པའི། །ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་དགུ་བཅས་ཟག །གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ན། །ཤ་

༼ ༡༤ ༽

རྒྱུ་སྒོ་ནི་དེ་པའི་ཟག་ །ཅེས་དང་། རྒྱ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤ་རྒྱུ་སྒོ་དེ་རྣམས་མི་དགེ་བའམ། ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཁམས་གོང་མའི་དྲུག་ཏུ་
 རེ་གཉིས་པོ་དང་། །འདོད་པའི་འཇིག་ལྷ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། །དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་
 བྱི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། །འདོད་པའི་མ་རིགས་པ་གཞན་དང་སྤ་རྒྱུ་སྒོ་ལ་སོ་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 །གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྷ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྷ་ནི་ཅིག་མ་རིག་
 པ། །ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་མཚན་
 ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སློབ་སྤྲོད་ཟག་པ་རྒྱུ་པར་
 །འགྲུར་བ་དེ་ཟག་བཅས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གང་སྤྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་པར་
 །འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྒྱུ་པའི་དོན་ཡང་། །སན་ཚུན་འཕྲོད་ཅིང་མ་ཐུན་པར་གྲུར་པའི་སློབ་སྤྲོད་ཟག་
 པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། །དམིགས་པའི་སློབ་སྤྲོད་ཟག་པ་རྒྱུ་པར་འགྲུར་བ་
 དང་། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་སློབ་སྤྲོད་ཟག་པ་རྒྱུ་པར་འགྲུར་བ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །སྤ་རྒྱུ་སྒོ་ལྷོ་རྣམས་ནི་
 །དམིགས་པའི་སློབ་སྤྲོད་རང་སའི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་རིགས་ལྷ་ཚར་གྱི་ཟག་པ་རྒྱུ་པར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 །སྤ་རྒྱུ་སྒོ་ལྷོ་རྣམས་ནི།

༼ ༣༥ ༽

༼དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གིས། །ཐམས་ཅད་དུ་ཉི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྡ་ཆར་གྱི་
ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །སྤྱ་རྒྱས་ཀུན་
འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཉི་རང་དང་རིགས་གཅིག་པའི་སྤང་བྱ་དེ་ཁོ་ནའི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྤང་
བྱ་གཞན་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིགས་སྤྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤང་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་གྱི། སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སོགས་གཞན་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །སྤྱ་རྒྱས་
ཀུན་འགྲོ་དང་། ཀུན་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཀུན་འགྲོ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་བ་
ལྡ་དང་། ཀུན་འགྱུར་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ལྷ་དང་མཚོག་འཛིན་གཉིས། སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་
གཉིས་དང་དབྱ། ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། མཚུངས་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་
ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་གཅིག་པ་ཚོན་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་
སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལ་ཀུན་འགྲོ་འི་སྤྱ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་གཟུགས་ཚོར་བ་
འདུ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་

། ༣༦ །

སེམས་རྒྱུང་སེམས་པ་སོགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་དང་། དེ་དག་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་འགྲོའི་སྤྲ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་སའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་རིགས་ལྟ་བུ་ཀུན་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ཤིང་དེ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྲིད། དེ་སྐྱེད་དུ། སྤྱི་ག་
བསྐྱེད་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གང་དེ་ལྟན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་
ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་དང་ཉི་ལྟན་ཅིག་གང་། །འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་
གསུས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དགུ་ཉི་
ཁམས་གོང་དུ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། །ཁམས་གོང་མ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་
མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་སོགས་དགུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏམ་གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
བསམ་གཏམ་དང་པོའི་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་སོགས་ནས་སྤིད་ཅེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལ་རིགས་འགྲེ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གོང་མ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ལོག་སའི་སྤྲ་རྒྱས་རྣམས་ནི་གོང་ས་དེ་
དང་དེར་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན་ཞེས་གསུངས་
པའི་སྲིད། སྤྱི་ག་དམིགས་པའི་

། ༡༧ །

སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུང་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུང་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། གུན་འགོ་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་པས་སོ། །གནད་འདི་གོ་དགོས་སོ། །གུན་འགོ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི།
འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་གྲུང་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི། དེ་དག་དང་
མཚུངས་བར་ལྡན་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་། བཞི་པོ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་
པ་གཉིས་རྣམས་ལ་ནི་གུན་འགོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་
ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུང་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དེ་དག་དང་མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷག་པོ་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་
འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལྷག་ནི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ནི་ཟག་
མེད་སྲོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་འགོག་བདེན་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཟག་པ་
ནི། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་སོགས་གསུམ་དང་། ལམ་བདེན་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་ནི་ལམ་
མཐོང་སྤང་གི་དེ་གསུམ་ལ་འདོག་ཅིང་། དེ་དག་འགོག་ལམ་དེ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་
འགྲུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་སྤྱི་བའི་གནས་མི་ཐོབ་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི་
སྤྲ་རྒྱས་སུ་གྲུང་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་

༼ ༣༽

དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་མི་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ། །དེ་ནི་དེར་
 མཚུངས་ལྡན་སློབ་མཉམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་
 རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་གཟུགས་ལུང་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 །ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་མི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གནད་འདི་ཡང་སྤྱིར་གོ་ཐེག་ལེར་བཅང་བར་བྱའོ། །འོ་ན་སློབ་ཀྱི་འདིག་རྟེན་དང་དབྱ་བཅོམ་
 པའི་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་ལུང་ལོ་སོགས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་
 དག་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཟག་པ་དམིགས་ལུང་དུ་བྱེད་པའམ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་
 མིན་ཡང་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་བས་ན་
 ཟག་བཅས་སུ་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སློབ་ཀྱི་འདིག་རྟེན་ལ་དམིགས་པའི་
 སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སློབ་མཉམ་ལ་རྒྱས་འགྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འགྲོག་ལམ་ལ་རྩེ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་འགྲུང་བས་ན་ཟག་མེད་དུ་བཤད་
 ཏོ། །ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
 གཉིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་རྒྱས་འགྲུང་
 དུ་མི་རུང་བའོ། །

༼ ༣༤ ༽

གཉིས་པ་ལ་ལམ་བདེན་དང་། འདུས་མ་བྱས་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སྒོམ་ལམ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཚེས་བཅོམ་སོགས་བར་ཚད་མེད་ལམ་བརྒྱད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཚེས་ཤེས་
སོགས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། འདིར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་མཐོང་
ལམ་ཡིན་གྱི། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནི་འབྲས་བུ་གནས་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྒོམ་ལམ་དུ་འཛོགས་སྟེ། བཅོམ་
དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཚད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་
སྤྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་བུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་
མཐོང་ལམ་བཅོམ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རི་མེད་བཅོམ་རྣམས་ཤེས་པ་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོན་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚེས་བཅོམ་གྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟེ། འདོད་ན་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལྷུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་ལྷུལ་བདེན་བཞིའི་དོན་སྤར་མངོན་
སུམ་དུ་མ་ཤེས་པར་གསུང་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
ལུང་གི་དོན་ནི། བཅོམ་ཤེས་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ནོ། །སྤྱིར་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚེས་བཅོམ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་

། ༣༠ །

བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སློམ་པ་དང་། དེའི་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ཡང་། ཚོས་ཤེས་པ་དང་
 རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འདི་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་སོགས་ལ་
 བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་ཚོས་བཟོད་བཞིན་ཤེས་པར་
 བྱུང། །གཉིས་པ་སློམ་ལམ་ལ་འདིགས་ཉེན་ལས་འདས་པ་དང་། འདིགས་ཉེན་པའི་སློམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ནི་
 ཟག་མེད་སློམ་ལམ་དང་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདིགས་ཉེན་སློམ་ལམ་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སློམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་འདིགས་ཉེན་སློམ་ལམ་
 དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་སློམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་བཅས་ལ་
 བཞེན་པའི་སློམ་ལམ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་
 བྱེད་པའི་ཆེ་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བཞེན་པའི་ཟག་བཅས་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་སའི་ཉོན་
 མོངས་སྲོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སློམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སློམ་ལམ་
 བའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སློམ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་ས་ལྷག་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྲང་རྣམས་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སློམ་ལམ་ཀྱིས་སྲང་བ་མེད་པའི་

{ 37 }

སྤྱིར་ཉེ། དེའི་གོང་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་མི་སྣོབ་ལམ་ནི། ཟད་མི་སྤྱི་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཅེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། འདི་ལ་དབང་པོའི་སྣོན་ནས་དབྱེ་ན། རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོའི་ལམ་གཉིས་
 སོ། །གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནམ་མཁའ་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། བང་ན་གཟུགས་ཅན་སྤྱི་བ་ལ་མི་སྤྱི་བ་པར་གོ་འབྱེད་པའི་ཚོས་དེ་དེ་ཡིན་ཉེ། དེ་
 ལ་ནམ་མཁའ་མ་སྤྱི་བ་པོ་ཞེས། །གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིས་ས་ཚུ་རྒྱུང་གསུམ་བརྟེན་པའི་དོན་བྱེད་ལུས་པས་
 བ་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །འདི་དང་ནམ་མཁའའི་ཁམས་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། འདི་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། གཅིག་ཤོས་ནི་སར་ཁང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་གནམ་མཁའ་ལ་འཛོག་པས་གཟུགས་ཀྱི་
 སྤྱི་མཚེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ལུ་ག་ནམ་མཁའའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །སྤང་དང་ལུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འདི་དང་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོན་
 སོ་སོ་སྤྱི་བོས་སྤྱི་ད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་ཚོས་
 ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། བརྟགས་
 འགོག་གང་ཞེག་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་བརྟགས་འགོག་མི་སྤྱི་ད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། བྲལ་བ་སྣོ་ཡིས་ཟད་

༼ ༣༩ ༽

བ་ལོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྲལ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་བར་
ཚད་མེད་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་སྲིད། འདོད་མི་བུས་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་བདེན་བཞི་གང་རུང་ལ་སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ནས་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་བར་ལྡོག་ཡོད་དོ། །སྤང་བྱ་བ་རྒྱུད་
ཅུ་ཅུ་དགུའི་སྒྲོམ་ནས་དབྱེ་ན། དེ་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་གུང་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་བཞི་ལ་
འདོད་བ་དང་། ཁམས་གོང་མ་སོ་སོར་སྤེ་བས་བརྒྱུད། སྒྲོམ་སྤངས་ལ་ས་དགུ་པོ་དེ་དེ་ལ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་བརྒྱུད་ཅུ་གྲུ་གཅིག་ གུན་བསྒྲོམས་བས་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ཡོད་པས། བྲལ་འབྲས་ལ་ཡང་
འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནས། སྤིང་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་ཚུང་རུའི་ཚུང་རུ་སྤངས་པའི་བར་བརྒྱུད་
ཅུ་ཅུ་དགུ་ཡོད། བརྟགས་འགོག་དང་བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བྱས་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་
སྤངས་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་སྤངས་གུང་དགེ་སྤོང་ཚུ་ལ་
གྱི་འབྲས་

༼ ༣༣ ༽

བྱ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གོང་སའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་པའི་བར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ལ། དགོ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྲལ་བ་སློ་ཡིས་ཟད་པའོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སློ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཅིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་ལ་གྱི་ཟག་བཅས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲུར་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱང་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པའི་
 འགོག་པ་གང་ཞེག་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཚན་
 གཞི་ནི། སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་སོང་དུ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་རྒྱུན་
 མ་ཚང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་མི་སྲིད་པས་ནང་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
 འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་ལམ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་འགོག་པ་དང་།
 དབྲ་བཅོམ་དབང་རྣམས་ཐོབ་པའི་

{ ༣༥ }

ཚེ་ཉོན་མོངས་གཏམ་མི་སྐྱེ་བའི་འགོག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པའི་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་
 སྐབས་དེ་དང་དེ་ནས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་སྲིབ་སྦྲུལ་ན། སྐྱོན་
 མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཉེན་སོ་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྦྲོབས་ཀྱིས་
 ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྲིབ་རོ། །གཟུགས་ནི་དབང་སོ་ལྟ་དང་དོན། །ལྟ་དང་རྣམ་རིག་
 བྱེད་མིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད། རྣམ་གྲངས། དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་སོ་ནི། གཟུགས་སུ་
 རུང་བ་དེ་གཟུགས་སུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཞོན་པ་བྱུང་བ་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་སུང་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་ལོ། །ཁ་ཅིག་སེམ་སོ་དང་འདི་དག་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམ་སོ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་སེམ་སོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ། གཡ་ཏེ་ཁྱབ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་ཚོས་ཅན། སེམ་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིབ། འདོད་ན། རུས་དུ་གྲུབ་པ་ཐལ།
 སེམ་སོ་ཡིན་པའི་སྲིབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཏེ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་རང་ཡིན་པའི་སྲིབ་རོ། །དེ་ན་སེམ་སོ་ནི། སྲིབ་སེམ་དང་ནང་སེམ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་

༼ ༣༥ ༽

གཟུགས་རྣམས་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས། བེམ་པོར་མི་འཐད་དོ། །གཟུགས་ལུང་ལ་དབྱེ་ན། མིག་
སོགས་དབང་པོ་ལྟ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་
རང་འབྲས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་དྲུང་བ་མིག་
གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་གི་ཁམས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རང་གི་བདག་འབྲས་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་དྲུང་བ་རྣམས་ཀྱང་
རིམ་བཤེན་དུ་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷའི་དང་། ལྷའི་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྣ་བའི་
དབང་པོ་དང་། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེའི་ཁམས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་སོགས་རིགས་འབྲེལ། །ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་དོན་ལྟ་ཡི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་བཙོ་བརླུང་གི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁམས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དབྱེ་ན་སྟོ། སེལ་ དཀའ་ དམའ་ སྤྲིན། དུ་བ།
རུལ། ལུག་སྒྲ། ཉི་མའི་འོད་ཟེལ། གྲིབ་ལ། ལྷལ་བ། ལུན་པ་སྟེ་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་བཅུ་གཉིས་དང་། རིང་པོ་
དང་། ལུང་དུ། ལྷལ་བ། ལྷལ་བ། མཐོ་བ། དམའ་བ། ལྷལ་བ་དང་། ལྷལ་བ་མིན་པའི་གཟུགས་ཉེ་དབྱིབས་ཀྱི་
གཟུགས་བརླུང་དང་བཅས་པས་ཉི་ལྷུ་ཡོད་དོ།

། ༣༦ །

། །ཁ་ཅིག་ག་ལུགས་ཁམས་དང་། ག་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་
ག་ལུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་པོ་ཚོས་ཅན། ག་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། ག་ལུགས་
ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །ག་ལུགས་ཁམས་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ག་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཁམས་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། ག་ལུགས་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་སྐྱ་དང་། སྐྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྐྱའི་
ཁམས་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ནས་རེག་གུའི་བར་ལ་རིགས་འགྲེལ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་ལ་སྐྱའི་སྐྱོན་ས་ཟེན་པའི་འབྲུང་
བ་ལས་གྲུང་པའི་སྐྱ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་སྐྱ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། སྐྱེས་གུའི་
གུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་སྐྱ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ཅུ་སྐྱ་སྐྱུང་སྐྱ། འགས་ཚལ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་
རྣམས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཟེན་པའི་སྐྱ་དང་། མ་ཟེན་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཟེན་པའི་སྐྱ་མེད་
པའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱ་ཡིན་ན་མ་ཟེན་པའི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། དེས་ན། སྐྱ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་
བ་དང་། སྐྱ་མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་སྐྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱི། རོ་བོའི་སྐྱོན་ས་ཟེན་མ་ཟེན་གཉིས་སུ་
མེད་དེ། སྐྱ་དང་འབྲུང་མ་འབྲུང་གི་སྐྱོན་ས་དེ་ན། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་གུང་།

། ༣༧ །

ཀྱི་སྐྱེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ངག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་གཉིས་
གཉིས་སུ་སྐྱེ་བས་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །རོ་ལ་དབྱེ་ན། དང་སྐྱུར་ལན་ཚུ་ཚ་བ་དང་། །ཁ་བ་དང་ནི་སྐྱ་བ་
འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱུག་གོ། །བྱི་ལ་དབྱེ་ན་ཞེས་མི་ཞེས་དང་། མཉམ་མི་མཉམ་སྟེ་བཞིའོ། །རིག་བྱེད་ལ་དབྱེ་ན།
འགྱུར་བཞི། འཇམ་རྩུབ། ལྷི་ཡང་གང་། བཤེས་སྐྱོམ་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་མཚན་ཉིད། རྒྱད་པར། དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
གཟུགས་དེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་འོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་སྐྱབས་ཀྱི་འབྲུག་པར་ལ་
སོགས་པའི་འབྲུག་ཚོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བསྐྱེད་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་ཚོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཅ་བ་འདོད་ན། རྒྱུན་ཀྱི་འབྲུག་པར་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རིགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་རྒྱུན་ཀྱི་འབྲུག་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་ན་
རྒྱུན་ཀྱི་འབྲུག་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་མ་འབྲུག་པའི་གཞན་

། ༣༥ །

འདི་རྟོགས་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྗེས་འབྲེལ་
གང་། །འབྲུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུ་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་གྲེད་མིན་བཟོད། །ཅེས་ཁྱད་པར་བཞི་གསུངས་པ་
ལས་དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རང་གི་ཀུན་སྲོང་མ་གཡེང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་མ་ཟད་
གཡེང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། རང་གི་ཀུན་སྲོང་དགོ་བའི་སེམས་ལས་
གཞན་མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཆེ་ཡང་དགོ་བའི་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཡོད། རང་གི་ཀུན་སྲོང་
མི་དགོ་བ་ལས་གཞན་དགོ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་ཡང་མི་དགོ་བའི་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དུ་
རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉོན་མོངས་བྲག་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་དགོ་སྲོང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་
དང་། བར་མའི་དགོ་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རིག་གྲེད་ནི་ཀུན་སྲོང་གཡེངས་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྲུང་
བས། དེར་སྐབས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བར་མ་དགོ་བ་ནི་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་བྲག་པོ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སྒྲོམ་མིན་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་
མིན་དང་། བར་མ་མི་དགོ་བ་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྲུང་བཞིན་
ནོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སྲོང་ནི། གཡེང་བའི་གནས་སྐབས་མི་སྲིད་པས་དེར་
ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱུང་བ་མི་འབྲུང་ངོ། །སོ་ཐར་དང་བར་

། ༣༩ །

མས་བསྐྱུས་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་
པ་དང་འགོག་པའི་སྣོན་སུམ་འཇུག་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་སྣོན་པ་དང་། བར་མ་དགེ་
བ་ཅི་རིགས་པ་ལྡན་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྣོན་པ་གཉིས་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་སེམས་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གཅིག་པའི་སྤྱིར།
གཉིས་པ་འོ་བོའི་བྱེད་པར་ནི། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ནི་སྣོན་སུམ་
ཚུང་བས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྣོང་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
ཡིན་ན། ཀུན་སློང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྒྱུན་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། རྒྱུན་
མཚོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྐྱེས་ནས་རྗེ་སྤིང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལྡན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །སོ་ཐར་སྣོན་པ། སྣོན་མིན། བར་མའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རྐྱེས་ནས་རྗེ་སྤིང་མ་བཏང་གི་
བར་དུ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་པར་ངེས། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་སྣོན་པ་གཉིས་ནི་རྗེ་སྤིང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་སོ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ངེས། རྐྱད་
ཅིག་དང་སོ་ལ་སྣོན་ཟག་མེད་མ་རྐྱེས་པས་འདས་པ་མི་ལྡན་ཡང་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་ངེས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །བཞི་པ་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ནི།

༡༤༠༽

འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཚད་ནི་གཞིའི་འབྲུང་བ་འདས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་འབྲུང་བ་ད་ལྟ་བ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།
དང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྟེན་གྱི་འབྲུང་བས་རྟེན་དང་། གནས་དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱས་
པ་ལས་བྲུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འབྲུང་ལས་རྒྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་པའི་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། གཞན་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་
རྟེན་གྱི་འབྲུང་བ་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལྷོ་མ་ལ། ལྷོ་མ་པ་མ་ཡིན་ལ། བར་མ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར། བསམ་གཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷོ་མ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་
ནི། རྒྱའི་ཀུན་སློང་ངེས་འབྲུང་གི་བསམ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལུས་ངག་གི་སླང་བྱ་བཞིའམ་བདུན་སློང་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་སོ་ཐར་ལྷོ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་འོ། །ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷོ་མ་པ་ཡང་ངེས་འབྲུང་གི་བསམ་བས་ཟེན་པའི་ལྷོ་མ་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་ངེས་འབྲུང་གི་བསམ་བས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཀུན་སློང་གི་
བསམ་བས་དང་ཚོ་ག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་

༩༡

ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཆེ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྲིར་ཉེ། ཟག་མེད་ནི། །འཕགས་དེས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྲིར། སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིགས་བརྒྱད། རྗེས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགོ་སྒྲོང་། དགོ་ཚུལ།
དགོ་བསྟེན། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བཞིར་དེས་ཉེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྒྲོམ་པ་དེ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ལས་
རྗེས་གཞན་མ་ཡིན། དགོ་སྒྲོབ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་མའི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་མ་
ཡིན། དགོ་བསྟེན་མའི་སྒྲོམ་པ་དེ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་སྐད་དུ། སོ་
སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྒྱུ་བརྒྱད། །རྗེས་སུ་རྒྱུ་པ་བཞི་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདི་དག་རིགས་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་ཁོ་ནར་དེས་སམ་ཞེ་ན། བཤ་ཆེན་ལྷག་མཚོག་ལྟར་ནི། སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་
ལྷན་ཉེ། རྒྱུ་རིག་མིན་རྒྱུ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྒྲོམ་དང་སྒྲོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་
དབྱེ་ལས། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་བྱེད་འགོད་པ་མཛད་
དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐད་བྱ་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྒྲོད་ལ་ཡང་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་
ཅིང་། དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་སོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་འདི་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་མཁས་
པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། །འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགའི་གཟུགས། །དེ་སྒྲོང་ཚུལ་

༩༥༩༽

མེས་མ་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་སོ་ཐར་སྣོམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སོ་ཐར་སྣོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། སོ་ཐར་སྣོམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ལམ་དུ་གྲུབ་པའི་བར་མ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིག་གྲུབ་སྟེ། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོ་ཐར་
དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྣོམ་པ་དང་། སྣོམ་མིན་དང་།
བར་མ་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྦྲངས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པོ་ཚད་ཇི་སྲིད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ངེས་པར་ཡོད་ལ། དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། མི་བྱེད་ན་མེད་པས་རིག་
བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་འོ། །ཡང་དག་པར་སྦྲངས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བར་མའི་དགེ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་བར་མའི་མི་དགེ་བ་རྣམ་ནི་ལོག་གཡེམ་ལས་གཞན་པའི་མི་དགེ་བ་དུག གཞན་ལ་བཅོལ་བས་རྫོགས་པ་
རྣམས་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པར་ཁོ་ནར་ངེས། ལོག་གཡེམ་ནི་

༩༥༩༽

གཞན་ལ་བཅོམ་བས་མི་རྫོགས་པས་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཞན་བྱུག་ཀྱང་རང་གིས་བྱེད་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མི་
དགེ་བྱུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །ཁ་ཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང། །བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །ལུས་ངག་
གི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ནི་རིག་བྱེད་དེས་བར་ཡོད་ཅིང། །ཀུན་སྦྱོང་བྱུག་པོས་བྱེད་ན་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་བར་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བར་མིན་པས། རིག་བྱེད་ཁོ་ན་སྟེ།
ཉེར་བསྐྱོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་བའམ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་གྱི་མཁུག་རྣམས་ལ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བར་དེས་བར་ཡོད། །དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། །བསྐྱོག་པ་མཁུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་བསམ་གཏུན་
དང་ཟག་མེད་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉིང་འཛིན་ལས་སྦྱེས་རྣམ་རིག་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་སྦྱོར་མིན་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ནི་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། །འཁ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྦྱོང་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་བར་མའི་
དོན་ལ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བ་ལྟར་དགེ་བ་རྒྱ་ཆགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན། །སྦྱོར་མིན་ལྟར་མི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆགས་
སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། །རྣམ་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་
བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བར་མ་

༼༤༽

ཡིན་ཡང་བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་
ཀྱི་བྱུང་མ་བུ་མོ་ནི་འགོ་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉལ་ཡང་རུང་། མི་ཉལ་ཡང་རུང་། བསོད་ནམས་མདོན་
བར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་
རོ། །དེ་ནས་སྣོམ་བ་དང་སྣོམ་མིན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཅི་རིགས་
པ་ནི། བར་མཐོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་སྤང་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་ནས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་
གཏོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཁམས་བཅུར་འདོད་ལ། རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཞར་ལས་བྱུང་བ་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བ་
བཞིན། འབྱུང་བ་གང་ཞིག་སྣ་ཞི་འཐས་བ་དང་། རྒྱན་ཞིང་བཤེར་བ་དང་། ཚ་ཞིང་སྲེག་བ་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་
བ་རྣམས་སོ། །འདིར་ས་ཡིན་ན་ས་ཁམས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ས་སེར་པོ་དང་གུ་བཞི་རྣམས་ས་ཡིན་ཡང་ས་
ཁམས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
རིགས་འགྲེ་སྟེ། ཚུ་དཀར་པོ་དང་། ལྷུ་པོ་དང་། མེ་དམར་པོ་དང་། བྱ་གསུམ་དང་། ལྷུང་སྟོན་པོ་དང་། རིང་པོ་
རྣམས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཚུ་སོགས་

༩༥༥༽

གྱི་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལྷུང་པོ་བར་པ་གསུམ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཚོར་ལྷུང་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་སྟོབས་གྱིས་རང་ཡུལ་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེའོ། །དབྱེ་བ་ལ་
ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ། ལྷུག་བསྐྱེད། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྟོབས་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། སྐོ་
ལྷའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སེམས་པ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་ཚོར་བ་བདེ་
བ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷུས་ཚོར་དང་། སྤྱི་མ་བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་དེ་ནི་སེམས་ཚོར་ཡིན་
ཏེ། རིམ་པ་བཞེན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་
སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། སྐོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། བསམ་གཏུན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏུན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སེམས་ཚོར་
སེམས་པ་རྣམས་སོ། །བཞེན་པ་ནི། སེམས་ཚོར་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། སེམས་གདུང་བར་མའི་
ཚོར་བ་རྣམས་སྟེ། འདི་ལ་ལྷུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྐྱེན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། མིག་གི་འདུས་
ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དུ་ག དེ་ཡང་དང་པོ་ལྷ་ནི་
ལྷུས་ཚོར་དང་། དུག་པ་ནི་སེམས་ཚོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དུག །ལྷ་ནི་ལྷུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་

༩༤༦༽

གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷག་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཙེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཞུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནས། རེག་འཛིན་དང་ཚོས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལྷག་
ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བས་བཙེ་བ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཙེ་བ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདུ་
ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱི་རང་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་སོ་སོར་སྤྱེ་ནས་འཛིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
སེམས་བྱུང་དེའོ། །དབྱེ་ན་འདུ་ཤེས་སྤྱི་ན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན། བདག་མེད་
བ་ལ་བདག་ཏུ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་དང་། སྤུག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱི་རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་
རྣམ་པར་རིག་པ་དེའོ། །དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལྷག་ཡོད་ཅིང་།
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་གསུམ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །ཁ་ཅིག་རང་
འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་དུས་སུ་འདས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

བའི་སྲིད་ཟེར་ན་མི་འབྲད་དེ། འོ་ན་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན།
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྗང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་སུ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པ་ཐལ། དེའི་
 བདག་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པའི་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད། །སྲུབ་པ་དོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་སོང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བདག་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་བདག་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲི་
 མ་སྒྲ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་བདག་རྒྱུན་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་བཞི་ཆར་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། བཞི་ཡིས་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཅ་བ་འདོད་ན། རྫོང་དེའི་དུས་སུ་འདས་མ་ཐག་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་དང་དེའི་བར་དུ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བར་ཚོད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྫོང་དང་
 དེའི་བར་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བར་ཚོད་པའི་སྲིད་རོ། །རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་པོ་
 གང་ཞིག་རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་འདས་པའི་སྟོ་
 ཉས་བདག་རྒྱུན་གྱི་དུང་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། འདས་མ་ཐག་པ་ཞེས་པ་
 བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇུག། ཡང་ན་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་
 སྲིད་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་སུ་

༡༤༩༽

འདས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
བར་འཇུག་སེམས་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་སེམས་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་དང་།
འདྲ་ཤེས་མེད་པར་འཆི་སེམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཁམས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་སྟུ་འདས་
མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཇུག་སེམས་དང་ལྡང་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་སྟོམས་འཇུག་གིས་ཚོད་པ་དང་། སྐྱེ་
སེམས་དང་འཆི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་དུས་བསྐྱལ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱས་ཚོད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་དུག་
པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཁམས་ནི་རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་
སྟུ་འདས་མ་ཐག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་དུས་སྟུ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་
ཉིད་དེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་དུས་སྟུ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པ་སོགས་བཞིན་ལོ། །ལྷགས་འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་
སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མས་སྐྱར་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྟོམས་པར་འཇུག་
སེམས་དང་། སྐྱེ་སེམས་ཀྱི་ཆོ་ན་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐྱར་ལྡང་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་ཀྱི་
བདག་རྒྱུན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །སྟོ་

༼༤༽

ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ནི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དུས་སྟེ་
འདས་པ་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་ལྷན་ཅིག་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་
དེ། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྟེན་པ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བདག་རྒྱུན་ངོས་ཟེན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཡིད་ཁམས་གངས་ལོགས་སྟེ་བགྲངས་
བས་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་ཁམས་རྟེན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་
རྟེན། བརྟེན་པ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྟེན། རྟེན་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
འདོད་ལ། རོ་བོའི་སློབ་ལས་ཁམས་བཅུ་གཉིས་སམ་བཅུ་བདུན་དུ་འདུས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྟེན་པོ་
ཉིད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་དབང་པོ་ཆ་ལྷན་ཡིད་ཁམས་སྟེ་འཇོག་པས་ཁམས་བཅུ་གཉིས་སམ།
ཡང་ན་ཡིད་ཁམས་ཉིད་རྟེན་པོ་གང་རྩལ་དུ་ངེས་པས་གངས་རྩལ་དུ་མ་བགྲངས་ན་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་བའི་
སྤྱིར། ཁ་ཅིག་གཞི་གྲུབ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རྩལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཚུང་མཐར་གྱུར་བའི་རྣམས་རྟེན་སྤྱི་རབ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་གང་
རྩལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཁམས་གཞན་བརྒྱད་པོ་གང་རྩལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་

༼༥༠༽

བ། བསགས་རྩལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཅན་བཅུ་ཉི་བསགས་པ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་ཚོམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྗེས་རྩལ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ཏེ། གཞུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་དང་། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྩལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་
 ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་སོགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 ཁམས་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་
 ལྟ། །ཞེས་པ་ནས། བཅུ་གཉིས་ནང་གི་རབ་འདད་དབང་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱུར། དེ་ཡང་བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་
 དབྱེ་བ། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་
 ཁམས་ནི་གཞུགས་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་སྟེ། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་ན། གཞུགས་ཁམས་ཡིན་པས་
 འབྲེལ་པའི་སྲིད། ཁམས་གཞན་རྣམས་ནི་མིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །གཞུགས་ཁམས་
 ཡིན་ཡང་བསྟན་ཡོད་ཡིན་པས་མ་འབྲེལ་སྟེ། མིག་གི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་
 མཚུངས་གྱི་གཞུགས་ཁམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ན།
 བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཁམས་ཡིན་

༼༥༽

བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བརྟེན་བ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཁམས་འདས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ།
བརྟེན་བ་དང་བཅས་པའི་མིག་དབང་འདས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་
འདས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེས་ན་མིག་དབང་འདས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན། གཟུགས་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ད་
ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་མིན་ན་ཡང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང། དེ་བཞིན་དུ་
སྲི་མ་བཞི་ལའང་རིགས་འགྲེལ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲིབ་པ་
ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྲིད། གཞན་རྣམས་ནི་དེ་དང་བྲལ་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཞག་གོ། །སྲིར་
ཐོགས་བཅས་ལ་མིང་གི་སྐོ་ནས་སྲིབ་ཐོགས། ཡུལ་ཐོགས། དམིགས་ཐོགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཅིག་ན་
ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་སྲིད། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་གནས་པའི་གོ་ས་དེར། གཟུགས་ཅན་གཞན་འཇུག་པའི་སྐོ་
གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དོན་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་
པ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་

༼༥༩༽

ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། དམིགས་བ་མ་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང། དམིགས་བ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རོགས་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་བཏགས་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཅན་དང།
ཡུལ་ལ་དམིགས་བ་ཅན་ལ་དེ་དང་དེར་འཛོག་པའི་སྤྱིར། གསུམ་བ་ནི། དེའི་ཁམས་ལ་སོགས་བ་བརྒྱད་ནི་
ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་དང། གཟུགས་སྤྱིའི་ཁམས་གཉིས་དང་ཁམས་རོག་མེད་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་དགེ་མི་
དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་ཡོད་དོ། །བཞི་བ་ནི། འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་བ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་ན་ཁམ་ཟས་ལ་འདོད་བ་དང་བྲལ་བས་དེ་རོ་གཉིས་མེད་ཅིང། དེའི་ཡུལ་
ཅན་སྣ་ལྟེང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་པས་ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞིའོ། །བསམ་གཏུན་གཉིས་བ་ཡན་ཆད་ན་
མིག་རྣ་བ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཏོགས་
བ་ལ་ཡིད་དང་ཚོས་དང། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་གསུམ་མོ། །ལྷ་བ་ནི། ཡིད་དང་ཚོས་དང་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ནི་
ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་འོ། །དུག་བ་ནི། རྣ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལྷ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་བ་
དང། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་བ་དང། རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་

༼༥༣༽

དང་། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏམ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་མན་ཆད་གི་
ཡིད་ཁམས་སོགས་གསུམ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་གི་ཡིད་ཁམས་
སོགས་གསུམ་ནི་རྟོགས་མེད་དཔྱད་བཅས་དང་། བསམ་གཏམ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གི་གསུམ་ནི་རྟོག་དཔྱད་
གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གི་ཁམས་བཅུ་ནི་རྟོགས་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་བས་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏམ་དང་པོའི་ཚུལ་ཁམས་
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏམ་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོའི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྟོགས་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་
དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་གི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་། རྟོག་མེད་དཔྱད་
བཅས་ཡིན་པས་བྱུང་མཐའ་མི་འཇིག་པ་ནི་གནད་གི་དོན་ཏོ། ། །གལ་ཏེ་བྱུང་ན། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏམ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ཐོབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ཚུལ་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་དག་གི་ལྡན་མི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་
འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།

༼༥༽

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་སློམ་པས་ཀྱང་མ་ངེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྲི་མ་ལ་ཡང་སློན་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་འཕང་བར་བྱའོ། །རྣམ་
ཤེས་ལྷ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། གནས་བཞི་པར། ལྷ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་རྒྱའི་ཀུན་སློང་མ་ཡིན་ལ། ཁ་སྲིར་ལྷས་ཡིན་པས་དུས་གི་
ཀུན་སློང་ཁོ་ན་ཡིན་འོ། །ཞེས་རྟོག་མེད་དེ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་མདོ་ལས། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་
དུ་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བར་དགོངས་པ་སྤང་དགོས་ཏེ། དགོངས་གཞི་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་
འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྟོག་མེད་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་འོ། །བདུན་པ་ནི། སེམས་
ཁམས་བདུན་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དུལ་
ལ་དམིགས་པའི་སྲིད། ཁམས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྲིད། བརྒྱད་པ་ནི། ཁམས་ཐོགས་མེད་བརྒྱད། སྤྱི་ཁམས་དང་དགུ་ནི་མ་
ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པའི་སྲིད། ཁམས་གཞན་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ན་མེད་

༼༥༥༽

སའི་གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཡང་མ་ཟེན་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་
དེའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ནི་ཟེན་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཟེན་མ་
ཟེན་གྱི་དོན་ནི་ད་ལྟ་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་མེད་ལ་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་འདྲིར་དོགས་
པ་འདྲི་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་རྒྱ་གཞིའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་
ཚོས་ཅན། ད་ལྟ་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པར་ཐལ། ཟེན་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱའི་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མ་ཐུན་ཟེན་པའི་འབྱུང་ལས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཅུ་བ་འདོད་ན།
དེར་ཚོགས་པ་ན་མེད་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། དེ་རང་འབྲས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་དུས་སྟེ་འདས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤད་གྲང་། རུང་དུས་སྟེ་ད་ལྟ་བའི་ཚོགས་པ་
ན་ཡོད་པས་ན་ཟེན་པའི་ཁམས་སྟེ་འཛོག་གོ། །དེས་ན། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག་ །སྲིད་ཚད་
འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྟེ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་མ་འབྲས་
སྟེ། རང་འབྲས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དུས་སྟེ་འདས་པར་འབྱུང་བ་ལ་འདས་

༼༥༮༽

བའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །དགུ་བ་ནི། རེག་བྱའི་ཁམས་ལ་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀ་ཡོད།
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལྷག་མ་དགུ་དང་། རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་འབྱུང་གྱུར་ཁོ་ན་དང་།
རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་ཐོགས་མེད་གཞན་བརྒྱད་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སོ། །བཅུ་བ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་བསགས་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ།
མ་མཐའ་འདོད་པ་ན་རྒྱལ་རྗེས་བརྒྱད་འདུས་བ་དང་། གཟུགས་ན་ནི་རོ་གཉིས་མེད་པས་རྒྱལ་རྗེས་བྱུག་འདུས་
ཡིན་པས་སོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། བལ་ཆེར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་རེག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ཡིན་ཡང་ཚོམ་གཞི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དང་བྲལ་བས་སོ། །བཅུ་གཅིག་བ་ནི། གཙོད་བྱེད་སྟ་
རེ་སྟ་བྱ་དང་། གཙོད་བྱ་ཤིང་སྟ་བྱའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ནི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བཞི་ཆར་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱེད་བྱ་
བྱུང་ཤིང་སྟ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་སྤང་སྟ་བྱའི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞི་ཆར་ཡིན་ལོ། །བཅུ་གཉིས་བ་ནི། རང་གི་
ཁམས་ལྷ་ལ་ནི། རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱས་བ་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་
དག་ལས་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་།
རང་དང་རེགས་འབྲས་བུར་བའི་རྒྱ་སྤྱི་མ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་ཟས།

༩༥༧༽

ལེགས་སྐྱེད། གཉིད། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བཞི་ལོ་གང་རུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱས་
བྱུང་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱ་ཡིན་ན་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། འདོད་དགུར་འབྱུང་བའི་སྲིད། འོ་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འདོད་མིན་ལུས་ཏེ། དེའི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། གང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་
བྱེད་པ། །ཞེས་དང་། རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། །ཁོ་བོ་ནི་རེ་ཞེག་
འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། མཚན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་ཚངས་པའི་དབྱངས་ནི་སྐྱ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་སོ་གཉིས་
ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཡིན་པས་ལུས་དབང་གི་ཆ་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་ལོ། །དེ་ཡང་
ཚངས་པའི་དབྱངས་ནི་མགྲིན་པའི་ཆ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དག་གི་སྐྱ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ང་རོ་
ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དང་དེའི་ཚངས་པའི་དབྱངས་གཉིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གོ་དགོས་
སོ། །དེས་ན་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཡིན་ན། དག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །སྐྱ་ལ་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་དེ།
ཅུ་དེ་ཅུ་སྐྱའི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་ར་དེ་ར་སྐྱའི་དེ་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱས་བྱུང་ཡང་ཡོད་དེ། །ཁ་ཟས་
ལེགས་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལས་དག་གི་སྐྱ་བཟང་ངན་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། །ཁམས་ཐོགས་མེད་བརྒྱད་

༼༥༽

ལ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། བསགས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་སྲིན་སྲིས་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །བྱུང་བ་གསུམ་པོ་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། རྣམ་སྲིན་སྲིས་དང་རྒྱས་བྱུང་བ་གཉིས་པོ་འགལ། དེ་གཉིས་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རྒྱུང་ཡིན་ན། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་པལ་ཆེར་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད། མ་འོངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྲིད་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་ཁམས་དྲུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་ནི་ནང་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་དྲུག་ནི་སྲིད་ཁམས་ཡིན་ནོ། །བཅུ་བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཁམས་རྣམས་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཁམས་ཡིན་ན། རང་གི་བྱེད་ལས་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད་པོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་ཞིང་། དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཁམས་མེད་པའི་སྲིད། འདིར་ཁ་ཅིག་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

༼༥༽

དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཁམས་ཡིན་
པའི་སྲིར་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཚོས་
ཅན། བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར། བྱེད་པ་སྤྲིན། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཚོས་
ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ན་ལྷག་མ་ནི། དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཤུགས་ལས་ཚོས་
ཁམས་ནི་བརྟེན་བཅས་ཁོ་ནར་བསྟེན་ཉེ། གཞན་དུ་ན་ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་ལ་བརྟེན་བཅས་དང་དེ་
མཚུངས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱེད་བྱུང་བ་ལ་འདྲེས་མེད་པའི་སྲིར་ཉེ། ཁམས་བཙོ་བརྒྱུད་པོ་
ཀུན་ལ་བརྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིར། ཉམས་སོང་། འདིར་དངོས་བསྟེན་གྱི་བརྟེན་
བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་བྱེད་ལས་བྱེད་པ་
དང་། མི་བྱེད་པ་ལ་འདོད་སྤྲིན། གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །ཅེས་པའི་དངོས་བསྟེན་དང་ཤུགས་བསྟེན་
ཏོ། །མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་བྱེད་པ་དང་། རང་རང་གི་བརྟེན་པ་མིག་
ཤེས་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་མིག་གི་ཁམས་སོགས་ལྷག་

༩༦༠༽

ནི་བརྟེན་བཅས་དང་། དེ་དག་མི་བྱེད་པ་བྱུག་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པའི་དབང་
སོའི་ཁམས་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་མིག་དབང་དེས་གཟུགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་སྲིར་ཏེ། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་སོགས་ན་རང་སའི་མིག་
ཤེས་མེད་ཅིང་། སྐར་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་བསམ་གཏུན་དང་སོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིར་
ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་དབང་སོ་སོགས་གྱི་ཡུལ་དང་། མིག་ཤེས་སོགས་གྱི་ཡུལ་དང་། རྣམ་ཤེས་གྱིས་
དམིགས་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་གྱི་ཁམས་སོགས་བྱུག་ནི་བརྟེན་བཅས་དང་། དེ་དག་མི་བྱེད་པའི་དང་སོ་ལྟ་ནི་
དེ་མཚུངས་ཡིན་ལོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། མིག་སོགས་རང་
རང་གི་རྟེན་དབང་སོ་རྣམས་གྱི་བརྟེན་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བྱུག་ནི་བརྟེན་བཅས་དང་། དེ་དག་
མི་བྱེད་པའི་བྱུག་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལོ། །མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་གྱིས་ནི། རྟེན་དབང་སོའི་བརྟེན་པ་མི་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས། དེ་མཚུངས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
ཡིན་ན། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་འོ་ན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་ནས་

༩༩༽

འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྟེན་བཅས་དང་། གནས་གཉིས་པའི། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །ཞེས་
བཤད་པའི་རྟེན་བཅས་གཉིས་ནི་འཛོག་ཚུལ་མི་གཅིག་ཏེ། འདིའི་བརྟེན་བཅས་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
བཞག་ཅིང་། དེའི་དོན་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བྱེད་
བའི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་མི་འཛོག་གོ། །གནས་གཉིས་པའི་དེ་ནི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཡང་རྟེན་དབང་སོ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོག་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་
གྲུང་ཡིན་ན་རྟེན་དབང་སོ་དང་བཅས་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། བཙོ་ལྷ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་སོ་ལྷ་སྟེ་བཙོ་ལྷ་ནི། སློམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། སློམ་
སྤང་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་འདོད་ཆགས་སོགས་སུ་གྱུར་བ་བཅུ་ལམ་
བདུན་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་
སོགས་སུ་གྱུར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་གཉིས་ཀ་དང་། སློམ་སྤང་འདོད་ཆགས་སོགས་སུ་གྱུར་བ་འདོད་

༼༦༩༽

བ་ན་བཞི། གོང་མ་ན་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཁམས་དང་། འདོད་
ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཁམས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་འདི་
ཁམས་གཉིས་ཀ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་སོ་དང་སོ་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སོ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཁམས་
དང་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་འདི་སྤང་སོ་ནི་ཡིད་ཁམས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་འདི་ཁམས་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་སོ། །འདིར་གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན། སློམ་སྤང་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ཡིན་ན།
གཟུགས་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སོ་ཐར་དང་སློམ་མིན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སློམ་པ་
རྣམས་ཀྱང་སློམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གང་ཞིག་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། མིག་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་གྱི་སྤོགས་གཅིག་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་བྱུང་བརྒྱུད་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།
འཇིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིན་ཅེ་ལོག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་
ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ་ནི་བདེན་པ་དོན་སྤྱི་འཇུག་གིས་ཤེས་པའི་སློ་
ནས་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ནི་བདེན་

༼༦༣༽

བ་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བས་ན་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་བའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་སོ། །འོ་ན་
མིག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་བརྟེན་བཅས་དང་། དེ་མཚུངས་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བརྟེན་
བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། །ཁ་ཅིག་འདིར་བརྟེན་བཅས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཡིན་ན་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པས་མ་ཟུབ་
པའི་སྲིད། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏུན་གཉིས་པས་སོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་མིག་དེ་གཟུགས་མཐོང་བ་པོ་
ཡིན་ཞིང་། བརྟེན་པ་མིག་ཤེས་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་པོ་དང་། གཟུགས་
ལ་ལྟ་བ་པོ་དང་། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་པོ། །ཁ་ཅིག་མིག་ཤེས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་ཟུབ་ན། མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལ་སྤྱགས་
སོམས་ཤིག་འདོད་ན། ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མིག་དང་ཚོས་

༩༩༽

གྱི་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི། །ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱན། །ཅེས་པའི་ཤུགས་ལས་མིག་དང་སེམས་རྣམས་ལྟ་བུ་བརྒྱན་
ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གནས་བཞི་པར། མིག་རྣམས་ལྟ་བུ་གྱི་
རྣམ་ཤེས་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་མཐོང་ཐོས་རྣམས་
པར་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་དང་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་བར་ངོས་གཟུང་བའི་ལྟ་བུ་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུགས་མཐོང་བར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན་རྟོག་ལུས་དང་། མིག་དང་།
མིག་ཤེས། དུལ་གཟུགས་དང་བཞི་པོ་དེ་ས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་མཚུངས་མི་
མཚུངས་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ལ། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་
པར་ཤེས་པའང་དེ་ལི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱིས་གཉི་ག་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སོགས་རྣམས་། འདི་ལ་གཞུང་གི་འབྲུ་
གཉེར་བ་དང་། གནད་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མའོན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་མིག་དམན་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འོག་མའི་ལུས་ལ་གོང་མའི་མིག་
མའོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་རྟོག་ལ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བཞི་པའི་བར་ཅི་རིགས་པའི་
མིག་སྐྱོམ་རྣམས་མའོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ས་འོག་མའི་མིག་གིས་ས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་རང་གི་འོག་
ས་དང་བཅས་ན་དེའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལྟ་བུ་གྱི། །

༩༦༥༽

གོང་སའི་གཟུགས་ནི་མི་མཐོང་སྟེ། དུལ་མཚོག་དུལ་ཅན་དམན་པའི་སྟོན་དུལ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར། གོང་སའི་
མིག་གིས་འོག་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏུན་དང་པོའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་
མཐོང་བ་ནས། བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་མིག་གིས་བསམ་གཏུན་བཞི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་
བའི་སྟེར། ས་འོག་མའི་མིག་ལ་གོང་མའི་མིག་ཤེས་བརྟེན་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དམན་བ་བརྟེན་བ་མཚོག་གི་
རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་སྟེར་དོ། །ས་གོང་མའི་མིག་ལ་འོག་མའི་མིག་ཤེས་བརྟེན་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏུན་གཉིས་
བ་སོགས་གོང་མ་གསུམ་གྱི་མིག་ལ་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཁོ་ན་བརྟེན་བའི་སྟེར་ཏེ། བསམ་གཏུན་
གོང་མ་གསུམ་ན་མིག་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་གསུམ་ཀ་མེད་པའི་སྟེར། འོན་ཀྱང་
དབང་པོ་རྣམས་དང་དུལ་གཟུགས་སྐྱ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་ཡོད་དོ། །མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དུལ་གཟུགས་ནི་ས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏུན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་བའི་མིག་ལ་བརྟེན་བ་ན་ལྷ་ཆར་གྱི་གཟུགས་
དུ་བྱེད། བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་བ་ན་གསུམ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་དུ་བྱས་བ་
སོགས་ཀྱི་སྟེར། ལུས་དབང་རྟེན་ཁོག་བ་ཡང་དུལ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་དུལ་
ཅན་དང་རྟེན་དུ་རུང་སྟེ། ས་ལྗེའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ལྗེའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་སྟེར་དང་།

༧༦༧

འདོད་པའི་ལུས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བརྟེན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་ལ་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་མིག་ཤེས་ཁོ་ན་བརྟེན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་
 གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། བཞི་ཆར་མཚུངས་ཏེ། བཞི་ཆར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་ན་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟེན་དང་ཡུལ་འདོད་
 པ་དང་། མིག་དང་མིག་ཤེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་རྟེན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་དང་། གཞན་གསུམ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་ན་བཞི་
 ཆར་ས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལུས་འདོད་པ་དང་མིག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། མིག་ཤེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 དང་། ཡུལ་གཟུགས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་
 དེའི་མིག་གིས་དེའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་བཞི་ཆར་ས་མཚུངས་པ་དང་། དེའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་
 ལྟ་བ་ན་ཡུལ་འདོད་པ་དང་། གཞན་གསུམ་ས་མཚུངས་པ་དང་། དེའི་རྟེན་ལ་གཉིས་པ་སོགས་གོང་མའི་མིག་
 གིས་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་

༩༩༽

བས་མཚུངས་པ་དང་། མིག་དབང་ནི་ས་གོང་མ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྒོས་དབྱུང་དེ་ཤེས་
བར་བྱ་དགོས་སོ། །རྣ་བའི་རྟེན་སོགས་བཞིའི་ས་མཚུངས་པ་ནི། གཞུང་ལས། རྣ་བའང་དེ་བཞིན་ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བས་གོང་མ་སྤྱི་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་དེ་ཡི་
སྒྲ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སྐུར་ལ་སྐུར་མིག་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན། རིགས་བསྐྱེས་
བས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱ་སྤྱེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་སོར་ནི་རྟེན་
སོགས་བཞི་ཚར་ས་མཚུངས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་དུ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསམ་གཏན་
དང་སོ་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་རང་སས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་ཀྱི་རྟེན་སོགས་
བཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ལྷར་ས་མཚུངས་མ་ངེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཆེད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར།
འདོད་པའི་རྟེན་པས་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནས། སྤིད་རྩིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དགུ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་། བསམ་
གཏན་དང་སོར་རྟེན་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནས་སྤིད་རྩིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་
སོགས་འོག་མ་འོག་མའི་རྟེན་པས་དེ་ཉིད་དང་གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གི་ལུས་
ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩུང་བས་སོ། །བརྩ་བདུན་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་ཁམས་ནས་
རིག་བྱའི་བར་སྤྱི་དབང་སོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

༩༩༽

ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཤེས་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་གཟུགས་ཤེས་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་བའོ། །ཞེས་པ་ནས་རེག་བྱའི་བར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱི་ལ། འོན་ཀྱང་སྲབ་
མཐའ་ནི་མི་འཛིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནས། རེག་བྱ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་བར་ནི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་ལ། དེས་ན་
སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཤེས་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རེགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་ལ་དེ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་འཛིན་བྱེད་དབང་མངོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱིས། ཡིད་མངོན་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །ད་དུང་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉག་མི་ཉག་གི་དབྱེ་བ་ནི། ཚོས་
ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ་ཉག་དངོས་དང་ཉག་རྫས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ། ཁམས་
གཞན་སྤེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་རོ། །དེས་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་
ཡིན་པས་སྲབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཉག་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་སྲབ།
འདུས་བྱས་ཡིན་ན་མི་ཉག་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་སྲབ་པའི་སྤྱི་ལ། མེ་ལོང་ནང་དུ་ཤར་བའི་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་དང་ཚུ་ནང་དུ་ཤར་བའི་རླབ་གཟུགས་དང་། མི་ལམ་དུ་མི་བའི་ཉ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་
དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་སྤྱིར་ན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་ལ།
འོན་དེ་དག་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལ་རོ་སྟུམ་ན།

༧༩༽

གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ཤི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ཚོས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་
ཡིན་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཅུ་དགུ་པ་དབང་པོ་ཡིན་
མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་སྤྱིའི་ཁམས་དང་པོ་ལྷ་དང་། ཚོས་ཁམས་ཀྱི་སྤོགས་འདུས་ཤེས་དང་།
དང་སོགས་ལྷ་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། སྤོག་ལས་གཞན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་མིན་པར་གྲུར་པའི་ཁམས་དང་ཚོས་ཁམས་
ཀྱི་བྱེད་སྤོག་དང་ཚོར་བ་ལྷ་དང་། དང་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྷ་དང་། གཞན་ཡང་མིག་ཁམས་སོགས་ནང་གི་
ཁམས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོར་གྲུར་པའི་ཁམས་ཡིན་ལོ། །དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་
གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་སྤྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ༥ །།ཇི་སྟེད་ཚོས་ཀུན་མཁུན་རྫོགས་དབང་གིས་
སྤུག་ཤེས་བྱའི་གཞི་ཀུན་རབ་དབྱེ་འཆི་མེད་ལམ། །རྩུ་རྩེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་དབྱེ་བདུད་ཅིའི་གཏམ། །སྤྱི་བའི་
སྤྱིས་མཚོག་སྤུབ་དབང་ཞབས་ལ་འདུད། །ཅེས་མཚོད་པར་བཛོད་ནས། གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ་
འཆད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། འདུས་བྱས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་
བཤད་པ། འཕྲོས་དོན་རྩུ་རྩེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་ཚུལ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་སོགས་བཤད་པའོ།

༩༥༠༽

།དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ། བཅུ་གཉིས་ནང་གི་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས། དབང་པོའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། རང་གི་དབང་བསྐྱར་བྱ་ལ་ལྷག་པར་དབང་གྲེད་བའང་དེའི་རིགས་
སུ་གནས་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལས། ལུ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་གྲེད་བཞི་རྣམས་
གཉིས་ལ་ལོ། །ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བུང་ལ། །རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་
ལ། །དམིགས་པར་དབང་གྲེད་སྲིད་དབང་ཏུག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷས་ནི་
དོན་བཞི་བཞི་ལ་ལྷག་པར་དབང་གྲེད་དེ། རྟེན་མངོས་པ་དང་། ལུས་སྤང་བ་དང་། རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་ཉན་བ་སོགས་ཐ་སྐྱད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདོགས་པའི་རྒྱ་
ལ་དབང་གྲེད་པའི་སྲིད། ཀུན་མཁུན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་དབང་གྲེད་ཅེས་
གསུངས་ཀྱང་། རོ་མཚར་གསུམ་ལྡན་ལས་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པ་ལ་དབང་གྲེད་པར་བཤད་དོ། །སོ་མོའི་དབང་པོ།
སོག་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཉེ་བཞི་ནི་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་གྲེད་དེ་འདི་ནི་སོའོ། །འདི་ནི་མོའོ་ཞེས་
སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྲེད་པ་དང་། སྐད་གྱི་ར་རོ་ཆེ་ཆུང་དང་། ལུ་མ་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་བྱེད་པར་ལ་དབང་གྲེད། སོག་ནི་རིགས་མ་ཐུན་པར་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་རིགས་མ་ཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་
གྲེད། ཡིད་

༩༡༽

གྱི་དབང་པོ་ནི་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པར་འཇུག་པ་
ལ་དབང་བྱེད། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ལྷ་
མཚན་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་ཞེ་
སྤང་དང་། བཏང་སྟོམས་ལས་གཉི་ལྷག་འཕེལ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དད་སོགས་ལྟ་དང་དབང་པོ་ཐ་མ་
གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་རྣམ་བུ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་ཉིང་གཉིས་
སུ་བྱངས་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། མ་རིག་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཁ་དང་ལག་
བ་དང་རྒྱུ་བ་སོགས་རིམ་བཞིན་ངག་སྐྱོབ་བ་དང་། ལེན་བ་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོར་
འཇུག་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མེད་ལ། ལུང་ཟད་དབང་བྱེད་པ་ཅམ་
གྱིས་ནི་དབང་པོར་མི་འཇོག་གོ། །དེས་ན་ཚོས་འགའ་ཞིག་གནས་སྐབས་གང་དུ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ལ་
སྟོས་ནས་དབང་པོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཉིད། །ཚོགས་དང་རྣམ་བུ་འཛིན་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་
རྗེས་ཀྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་དུག་ དེའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་ལ་པོ་མོའི་དབང་པོ་
གཉིས། དེ་དག་གསོན་སོར་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོག་དབང་སྟེ་དགུ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབ་མོང་གི་གཞི་ཡིན་ལ། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྷས་རྣམ་བུ་གི་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད། དབང་པོ་ཐ་མ་
གསུམ་གྱིས་ནི་

༼༡༩༽

ནམ་པར་བྱང་བར་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་གྲང་དབང་བསྐྱུར་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་
དབང་པོར་བཞག་གོ། །ཁ་ཅིག་རང་གི་དབང་བསྐྱུར་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་དབང་
པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་རང་གི་དབང་བསྐྱུར་བྱ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་དབང་
པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཚོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་གི་དབང་བསྐྱུར་བྱའི་མངའ་འབངས་
ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་དང་
ཐུན་མོང་དུ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བྱོད་རང་གི་མངའ་འབངས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལ་
གཞན་དང་འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། ལོང་དུ་འདོད་
ན། དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་བྱེད་སྲིད། མདོ་ལས།
བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དབང་པོ་འདི་དག་ཅམ་གྱིས་དབང་པོ་བསྐྱུས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུའི་བརྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གཡས་པ་
ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟེན་བཅས་
ཀྱི་མིག་གཡོན་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་མིག་གི་ནམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་
གྲུབ་སྟེ། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་གྲང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་བྱེད་རོ། །ཞེས་

༼༥༩༽

གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་གཉིད་འཇུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་སྲིད་ལྷན་གྱི་མིག་དབང་
ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། རང་གི་དབང་བསྐྱར་བྱ་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་སྲིད་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་གྲེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་མིག་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། དེ་མི་གྲེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་མིག་གིས་རྣམ་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་
མིག་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཤོ་མོའི་དབང་ཤོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ལ་ཁ་ཅིག་ལུས་དབང་གི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་དབང་ཤོ་གང་ཞིག་རང་གང་ལ་ལྷན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་བཟ།
ཤོ་ཉིད་དུ་མཚོན་པར་གྲེད་པ་དང། མོ་ཉིད་དུ་མཚོན་པར་གྲེད་པར་བེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མ་ཞིང་
མཚན་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་ཤོ་དབང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་ཤོའི་བྱར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཤོ་དབང་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེའི་མོ་དབང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱར་གཉིས་པར་དེར་
ཐལ། མོ་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་མ་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་དེ་ཤོ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དང་ཤོ་དང་གཉིས་པ་རིམ་བཞིན་དེའི་སྲིད་ལོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་
རིམ་བཞིན་ལུས་དབང་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་དབང་ཤོ་གང་ཞིག་རང་གང་ལ་ལྷན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་
བཟ། གཞོ་ཤོར་ཤོ་ཉིད་དུ་མཚོན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང། མོ་ཉིད་དུ་མཚོན་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པའོ། །

༡༥༩༽

ཡང་ཁ་ཅིག་སློབ་གོ་དབང་པོ་ཡིན་ན། རྣམ་སྣོན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གཞུང་འདིར་སློབ་ཀྱི་རྣམ་སྣོན་
ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་ཡིད་དབང་ཡིན་ན། འདས་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་སྟེ། རྣམ་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །ཞེས་དང་། ཐ་མའི་ཉེན་འདས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་སྣོན་
ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་བསྟན་པ་
གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་ཆེད་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དག་བཅོམ་པའི་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་
བསྐྱེདས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱེ་
ཆེ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ཆེ་དང་སློབ་དོན་གཅིག་པའི་སྲིད། ལྱི་མ་དེར་ཐལ། སློབ་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་ཤོད་
དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཉེན་གང་ཡིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ལོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་སྣོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མ་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་བྱུང་གི་ཆེ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ།
ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཆོས་སློབ་ལ་སྣོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྣོན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་སྣོན་
སྐྱེས་དང་། ཆེ་འདིའི་ལེགས་སྐྱེད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་རུང་གི་མ་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་བྱུང་
གཉིས་སུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སྐྱེད་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཆེ་འདིར་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་
ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམགས་ཉེ་བདག་གི་བསོད་ནམས་འདི་ནི་ཆེ་གནས་པའི་
རྒྱར་གྱུར་ཅིག་སྣོན་དུ་སློབ་ལམ་བཟུབ་

༩༥༽

བ་ལས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་ས་བ་ལྟ་བུ་ལ་ངོས་འཛིན་ཏེ། །སློབ་མེས་ལྷན་སྐྱེན་ཞེས་གསུངས་བ་ནི་
ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རང་སྐྱད་ཡིན་གྱི། བཅུན་བ་དབྱངས་
སློབ་སློབ་དང་སློབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་བ་ནི་བཤའ་མ་ཐག་བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བར་གསལ་
ལོ། །གོང་གི་གཉིས་བ་དེ་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ད་ལྟ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་མིག་དབང་དང་མིག་གི་ཁམས་དོན་གཅིག་བ་
ནས། ཡིད་ཀྱི་དབང་སོ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དོན་གཅིག་བ་འདི་མཛོན་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱད་ལ་
གྲགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེ། རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཡིད་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུ་གྱུ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུས་ཀྱི་སློབ་ནས་
འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་
བ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ནི་དུས་རྣམས་སུ་འབྲུལ་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ཏུ་གྱུ་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
ཅན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེས་རང་

༩༥༩

དུས་སྐབས་རང་འབྲས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཀྱང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེས་རང་འབྲས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བས་ན་གོང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ལ་རིགས་གནས་སྐྱོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དེ་ཡིན་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་
 དུ་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྣམ་བྱུང་ལ་དབང་
 བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་། ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱུང་
 ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་
 པོ་དེ་ལ་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྷ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་
 བཏང་སྐྱོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དགྲུང་ཡོད། ཟག་མེད་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ལ་
 ཡང་དེ་དགུ་པོ་ཡོད། མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དགུ་ཡོད་པ་འཐད་པའི་
 སྤྱིར་ཉེ། མཐོང་སྐྱོམ་མི་སྐྱོབ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 འཐད་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བྱུང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་

༩༥༥༽

དབང་པོ་དང་། གུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། གུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། གུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། གོང་གི་གཉེས་པ་ལ་སྐྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཉེ། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་ཚོགས་གསོག་པ་ཅམ་ལ་
དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། སྐྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་
སོགས་ལྟ་བུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། གཞུང་ལས། ཚོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྟེད་
པ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོར་ལམ་གྱི་དད་
སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། རྣམ་བྱང་དངོས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལ་གུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
སོགས་དབང་པོ་མཐའ་མ་གསུམ་བཞག་པ་བསྟན་འདུག་པའི་སྲིད་འོ། །དེས་ན་ཚོར་བའི་དབང་པོ་
ལྟས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་ལ་དབང་བྱེད་ཅེས་བཤད་པ་འདི་ཡང་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ཉེ། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་ཕལ་ཆེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟའི་མཚན་
ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་སིམ་པར་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དང་། བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་སེམས་
བདེ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་

༡༩༩

ཉིད་ཡིན་ཏེ། སེམ་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་ཚོར་དང་། སློ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་
 བདེ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་ཚོར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་སྟོབས་ཀྱིས་གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ལུས་
 ཚོར་དེ་སྤྱི་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྤྱི་བ་
 བསྐྱེད་དབང་པོའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམ་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་སེམས་
 ཚོར་གང་ཞེས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་ལས་གཞན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་དེ་ཡིད་བདེའི་
 དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་སེམ་གདུང་བར་མར་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་ན་ལུས་ཚོར་དང་། སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ་གཉིས་
 ཀའི་མི་རྟོག་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་འཁོར་དུ་

༡༥༽

བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་སེམས་
ཚོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དེ་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། གསུམ་པའི་དེ་ཡིད་བདེ་
པའི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་དགའ་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་འཛོག་རིགས་པ་ཡིན།
བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དགའ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་གསུམ་པའི་ཡིད་བདེ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་
བའི་དབང་པོར་བསྐྱུས་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་མི་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་བསོད་
ནམས་སང་གའི་བཞེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡིད་བདེ་
ཚོས་ཅན། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་བདེ་གང་ཞིག་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་
སྟོམ་ན། མ་ངེས་ཏེ། འོན་པས་མ་གཏན་དང་པོའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཚོས་ཅན། བདེ་བའི་དབང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་གང་ཞིག་དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷོ་བས་མཚུངས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་
བདེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་སོགས་ལྷ་ནི་ཐ་དད་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤིད་པའི་
འགལ་བ་ཡིན་པ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་ཐོན་པ་ཡིན། དབང་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་མ་སྦྱར་བར་རོ་
བོའི་སློན་ས་བསྐྱུ་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ལྷོག་བསྐྱུལ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་

༼ ༡༠ ༽

དུ་འདུས་ཉེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་གཉིས་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཚོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ལས་གྲང་།
 གཞུགས་ཅན་སློབ་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་དག །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟེན་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱེད་ཚལ་བས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དགོ་བའི་
 དམིགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སེམས་བྱང་དེ་དད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དགོ་
 བ་ལ་སྟོབ་པའི་སེམས་བྱང་དེ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དགོ་བའི་
 དབང་པོའི་དམིགས་ལྡན་མི་བརྗེད་པར་འཇིག་པའི་སེམས་བྱང་དེ་བརྗེད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད།
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱང་དེ་ཉིང་དེ་
 འཇིག་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡན་པར་འབྱེད་པའི་དགོ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་
 བྱང་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་སམ་སྐྱམ་སྟེ། བྱམ་ཆེས་
 པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་བའི་དམིགས་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་
 སེམས་བྱང་དད་པ་ཚོས་ཅན། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་པ་ལ་དད་པའི་དབང་པོ་མེད་པའི་

༼༡༽

སྐྱིད་ཏེ། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་དབང་པོ་ལྟའི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་སྐྱོར་ལམ་བྱོན་ནས་བཤམ་
 པ་དེ་འཐད་པའི་སྐྱིད་ཏེ། གཞུང་འདིར། སྡེ་ཚོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་
 དང། །དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ཆམས་དང་ནི། །སྐོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་
 པའི་སྐྱིད། དེས་མཚོན་ནས་སྤྱི་མ་ཆམས་ལ་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་ལ་སྐྱོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་དམིགས་ཆམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་བྲན་པ་དང། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་
 དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་རབ་ཏུ་ཆམ་འབྱེད་ཀྱི་
 །ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་དེ་དང་དེར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་རིམ་བཞིན་
 དེའི་སྐྱིད་རོ། །དེས་ན་སྤར་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་དེ་དང་དེའི་དབྱར་སྐྱོར་ལམ་བྱོན་ཐོབ་པའི་དབང་པོ་གང་
 ཞེས་སྐྱར་ན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ལས། བརྒྱུད་པོ་དེ་ཆམས་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དང་
 པའི་དབང་པོ་སོགས་སྤྱད་དང། ཚོགས་དང་ཆམ་བྱང་དེ་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་
 དུ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་སྤྱི་ནི་སྐྱོར་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དབང་པོ་ཡིན་པས་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱི་ཅམ་པ་དང་མི་གཅིག་སྟེ། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་
 སྐྱི་ཅམ་ལ་ཟུག་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་
 ཆམས་ནི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་

༼༡༽

ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་ན་དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 གཉིས་སུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། ལྷ་པོ་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཡང་གི་སྤྱིས་དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་སུ་བརྟན་
 འདུག་པའི་སྤྱིར་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་རྣམ་བུང་གི་དབང་པོ་ཡིན་པ་
 གང་ཞེས། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གྱི་བསྐྱེས་པ་དེ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 ཟེར་བ་མི་འབྲད་དེ། བརྟུ་བྱུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་
 ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟུར་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟུ་བྱུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། བརྟུ་བྱུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་ལུགས་ནི། བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་
 རོན་སྤང་མི་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རིགས་གནས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེས་པའི་
 རྣམ་བུང་གི་དབང་པོ་དེ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། བདེན་པ་ཞེས་གང་
 རུང་གི་རོན་སྤང་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་

༼༣༽

བྱང་གི་དབང་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་
 དབང་པོ་དོན་གཅིག་ བདེན་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་བུ་གི་
 དབང་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་མི་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
 དོན་གཅིག་ དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ། ཡིད་གྱི་དབང་པོ། ཚོར་བ་བདེ་བ།
 ཡིད་བདེ། བཏང་སྒོམ་ས་གྱི་དབང་པོ་དང་བཅས་པས་དགུ་དགུར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒོམ་མི་
 སྒོམ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དེ་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྣམ་
 པའི་རབ་དབྱེ། རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་
 པོ་དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་
 ཤེས་དགོས་པས་དེ་འཆད་བར་བྱེད་པ་ལ། གསུམ་ནི་དེ་མེད་ཅེས་པ་ནས། སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་
 གསུམ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་འདི་བྱུང་། དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་ནི་ཟག་
 མེད་ཁོ་ན་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ། ལྷན་དབང་གི་ཆ་ཤས་པོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་
 གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་
 པའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་བཅས་པ་བཅུ་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་དང་།

༩༥༽

དང་པོའི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ཚོར་བ་གཞན་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་བཟག་
བཅས་དང་བཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། སློག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་
སྟོན་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་སློག་ནི་དགོ་བའི་རྣམ་སྟོན་དང་། ངན་སོང་གི་སློག་ནི་མི་དགོ་བའི་རྣམ་
སྟོན་ཡིན་པའི་སྟེང་། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་སྦྱིར་བཏང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་
མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་གཞན་བཞིའི་དབང་པོ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གཉིས་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་སྟོན་སྦྱེས་
དང་། ཆེ་འདིར་ལེགས་སྦྱང་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱས་བྱུང་ཡིན་པས་
རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་ལ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྟོན་
སྦྱེས་དང་། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་ནོ། །དད་པའི་དབང་པོ་
སོགས་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་བརྒྱན་ནི་དགོ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
བར་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་སྟེང་། རྣམ་སྟོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་

༼༥༽

ཚམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་ཚམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུར་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡིད་དབང་དང་། ཚོར་བ་
གཞན་བཞི་དང་། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ལ་ཚམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་
གཉིས་སྤྱི་ཡོད་དེ། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ་ལ་ཟག་མེད་ཚམས་ནི་ཚམ་སྒྲིན་དང་མ་བཅས་པ་
དང་། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དེ་ལྟ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཚམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་
དང་། ཡིད་དབང་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དག་ནི་ཚམ་
སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་དག་དང་། ཚོར་བ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་
བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྦྱོམས་གསུམ་དང་། ཡིད་དབང་ལ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་
ནི་ཚམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་
དབང་པོ་མཐའ་མ་བརྒྱད་ན་དགེ་བ་ཁོ་ན། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་
གཉིས། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལྷུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད། གཞན་མིག་
སོགས་བདུན་དང་། སློབ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཁམས་ཀྱི་ཚམ་པའི་རབ་
དབྱེ་ནི། ཀུན་ལེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་གཏོགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འདོད་ཁམས་སྤྱི་གཏོགས་པ་ལ་ངེ་མེད་གསུམ་མ་

༩༩༽

གཉེས་པའི་དབང་པོ་སྟག་མ་བཅུ་དགུ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ལ་པོ་མེད་དབང་པོ་
གཉེས་དང་། ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་པས་གཞན་སྟག་མ་བཅོ་ལྔ་
ཡོད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ལ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། བདེ་བ་
དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་མ་གཉེས་པའི་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་
ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་པོ་མེད་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་པོ་མེད་ཀྱང་པོ་མེད་ཀྱི་ཚོས་བྱ་མ་ཚུང་
བ་དང་། སྐད་ཀྱི་ང་རོ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་ལྟའི་པོ་དང་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་སྟེ་རྣམས་ལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་གཞག་དགོས་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ངོ་མཚར་གསུམ་ལྟར་ལས་
བཤའ་དོ། །མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཡིད་དབང་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་
བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་དང་དེ་གཉེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཟག་མེད་དང་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། ཡིད་བདེ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྟོང་གཉེས་སུ་ཡོད།
གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྟོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱུས་ཉེ་དགུ་ནི་སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཉིད་ཡིན། དད་པའི་
དབང་པོ་སོགས་ལྔ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོར་ལམ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་
ལྟར་སྟོམ་སྤང་ཉིད་ཡིན། དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཉེས་

༼༡༽

བ་དབང་པོ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་ལ་རྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྐྱོན་གཉིས། རྟེན་དེ་
རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་གཅིག་གིས་བསྟན། ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་རྩུས་སྐྱེས་
མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བཞུགས་གཞན་གསུམ་གྱིས་དང་པོར་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་ངོ་བོ་གྲུར་པའི་ལུས་དང་སྟོག་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྟེན། དེའི་ཚེ་དབང་པོ་གཞན་མི་རྟེན་དམ་སྟུམ་ན་འདིའི་ཐད་དུ་ཀུན་མཁུན་རོང་
སྟོན་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཚེ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་རྟེན་མོད་གྱི། ཉིང་
མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཚེ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་པས་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་
ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདོད་པར་དང་པོར་སྐྱེ་བཞུགས་གཞན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བྱིད་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཚེ་རྣམ་སྐྱོན་དུ་གྲུར་པའི་ལུས་སྟོག་གཉིས་དང་། རྣམ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་གྲུར་
པའི་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཏེ་དབང་པོ་བཞི་རྟེན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་ལུས་སྟོག་
གཉིས་ལས་གཞན་མ་རྟེན་ན་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དབང་དང་གསུམ་ངེས་ལྟན་དུ་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པར་དང་པོར་སྟོག་དབང་རྟེན་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་མ་
རྟེན་མ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་
ལྟན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་རྩུས་སྐྱེས་ངེས་དང་
པོར་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་དབང་པོ་

༩༩༽

ལྷག་གམ་བདུན་ནམ་བུ་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རྣམས་སྐྱེས་ཁོ་
 བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མིག་སོགས་ལྟ་དང་། སློག་སྟེ་རྣམ་སྟེན་གྱི་ངོ་བོ་གྲུར་བའི་དབང་པོ་ལྷག་རྟེན།
 འདོད་བའི་ལྷ་མོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྷག་དང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་དེ་དང་བཅས་བ་རྣམ་སྟེན་
 གྱི་ངོ་བོར་གྲུར་བ་བདུན་རྟེན། ངན་འགྲོའི་སེམས་ཅན་མཚན་གཉིས་བ་ཅན་གྱིས་སྣ་མ་ལྷག་དང་།
 མོ་མོའི་མཚན་གཉིས་ཏེ་རྣམས་སྟེན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུར་བ་བུ་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟེན། གཟུགས་ཁམས་སྤུ་
 མིག་སོགས་ལྟ་དང་། སློག་སྟེ་རྣམ་སྟེན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུར་བ་ལྷག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྟེན། གཟུགས་མེད་དུ་
 རྣམ་སྟེན་གྱི་ངོ་བོ་སློག་གཅིག་སྤུ་དང་པོ་རྟེན། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་རྣམ་སྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་དང་
 བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཀྱང་རྟེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིར་གང་དང་གང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་
 པའི་ཆེ་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །སྤྱི་
 བའི་སྤིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དབང་པོའི་གཏོང་ཚུལ་ནི། གཟུགས་མེད་
 དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་དུ་
 ཞིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འགག་ཅེ་ན། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི་སློག་དང་ཡིད་དང་བཏང་
 སྟོམས་གསུམ་པོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མར་འགག་ གཟུགས་ཁམས་སྤུ་འཆི་བའི་ཆོ། གསུམ་པོ་
 དེ་དག་ཉིད་དང་ནི། མིག་སོགས་

༩༩༽

གྱི་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་ཐ་མར་འགག་འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ན་གཅིག་ཅར་འཆི་བ་
 ལ་བརྒྱད་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་མཚན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བཟུ། མཚན་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དགུ། མཚན་
 མེད་པ་ཡིན་ན་སྒྲར་སྟར་བརྒྱད། འདོད་པར་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ལ་ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་
 ལུས་དབང་སྟེ་བཞི་ཐ་མར་འགག་སྟེ་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་ལོ། །འོ་ན་དགོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 བཞི་པོ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་
 ཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཟུ་གཅིག་དག་གིས་དབྱ་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་
 ཞིག་སྲིད་སྲིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན། ཚིག་རྒྱུད་དང་པོ་དེ་ལ་རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་
 གིས། འབྲས་བུ་ཐོབ་མཐའ་གཉིས་དགུས་ཐོབ། །ཅེས་འགྲུར་བཅོས་མཛད་པ་ནི་ལེགས་ཏེ། རོན་
 འབྲ་བ་ལ་གོ་བདེ་བར་སོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་ཐོབ་མ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་
 སོགས་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྷ་
 ཡིད་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་སྲིད། དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་
 པ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་

༼༥༠༽

པའི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཅས་ནས་དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་
ཐོབ་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་
ཀྱི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོས་བྲལ་ཐོབ་དེའི་ཉེན་བྱེད་པའི་སློབ་པ་རྒྱུན་ལྷག་སྤྲུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་
དུ་བཞག་པའི་སྤྱིར། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉི་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། དེའི་ཆར་
གཏོགས་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བདུན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་
བཏང་སློམས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་དང་བཅས་པས་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་ནས་དེ་སྤངས་
པའི་བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་གྲོལ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
དབང་པོས་བྲལ་ཐོབ་དེའི་ཉེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། དག་བཅོམ་དང་རྒྱུན་ལྷག་སྤྲུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་པ་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེའི་སྤྱོད་པ་དུ་བྱུང་བ་མིན་ཡང་། འབྲས་བུ་
དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་འདིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་དུས་མཉམ་ལྟ་
ཅིག་པའི་རྒྱ་འབྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་སྤྱིར་

༩༩

འོང་དང་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པ་དང་དགུ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྟ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་
 དང་བདུན་གྱིས་ཐོབ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པ་
 དང་དགུ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་བདུན་པོ་
 དེ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་པོ་དེ་དགོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་སྤར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤང་པའི་སྤངས་བ་དེ་དང་བསྐྱེས་ནས་
 བལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གཅིག་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་དགོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཇིག་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་པོ་དེ་ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆགས་བལ་སྟོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་།

༼༥༩༽

གི་འབྲས་བུ་ནི་སྐར་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་དབང་པོ་དགུ་པོ་
 དེས་ཐོབ་ལ། ཆགས་བྲལ་སློན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་གཞན་སྐྱེ་མ་དང་མཚུངས་པ་ལ་
 ཚོར་བའི་དབང་པོ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པར་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཡིན་ལོ། །སྐར་དགུ་བཙམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དགུ་པོ་ཐོབ་པར་
 བཤད་པ་དེ་དགུ་བཙམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དགུ་བཙམ་དབང་
 རྒྱལ་འབྲས་བུ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉམས་ནས་སྐར་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་
 གིས་ཐོབ་པ་ཡང་སྲིད་དེ། སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་འདྲ་བ་ལ་ཚོར་བ་
 བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་། བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱིས་ངེས་མོས་གྱིས་མཐར་གསུམ་ཀ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐོབ་སྲིད་པའི་སྲིད། མངོན་པ་སྡེ་བདུད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་པོ་དུ་
 ཞིག་གིས་དགུ་བཙམ་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅེ་ན། སྐྱས་ལ། བརྟུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
 དོན་འདི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལོ། །དབང་པོའི་ལྡན་ཚུ་ལ་ནི། བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སློག་དང་ནི། །ཡིད་
 དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། སློག་
 དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་དེ་གསུམ་ཀ་དང་ངེས་པར་ལྡན་པས་
 ལྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད།

{ ༤༣ }

འོན་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སློབ་གི་དབང་པོ་ལྡན་པ་གང་ཞིག་དེ་གསུམ་
ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ལ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་མི་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་
པས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་འཇོག་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་འཕགས་རྒྱད་ལ་སློབ་ལམ་མེད་ཀྱང་དེའི་
ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྟེ་ཡོད་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་འཇོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྤར་སྟེ་
སློབ་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་པས་དེའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་མེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་
གཞག་གེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་
ཐོབ་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་འཇོག་པར་བཞིན་ནོ། །དོན་འདི་དག་ནི་རོང་སྟོན་དམ་པའི་རྣམ་
བཤད་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་དོ། །ལྡན་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་སྐབས་གཞུང་དོན་བཞིན་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ་ལ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ། སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་སྟེ་ཚུལ། ལྡན་མིན་འདུ་གེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་དབང་པོ་
མེད་པ་དང་། །སྐྱ་མེད་སྤར་བ་རྒྱལ་རྗེས་བརྒྱད། །ལུས་དབང་ལྡན་ལ་

༼༩༩༽

རྗེས་དགུ་སྟེ། །དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྗེས་བཅུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
རྒྱལ་རྗེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་རྗེས་རྣམས་ཤུགས་ལ་
བསྟན། དེ་ཡང་སྤྱིར་གཟུགས་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་དང་རགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཀུན་
མཁུན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་རྗེས་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། བསགས་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་གཉིས་སུ་གསུངས། དང་
པོ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུང་མཐར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དུས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དུས་ཀྱི་སྤང་མཐའ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །གནས་གསུམ་པར། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྒྱལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་སྤྱོད་དང་རྒྱལ་
དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྗེས་རྒྱལ་སྤྱོད་དོན་གཅིག་
འདི་ནི་རགས་པ་རྩོམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། རྗེས་རྒྱལ་སྤྱོད་བདུན་འདུས་པ་
ལ་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ནི་རྗེས་
རྒྱལ་བདུན་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། རགས་པའི་ཚུང་མཐར་གྱུར་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེས་རྒྱལ་
སྤྱོད་དང་། བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། ལྷགས་རྒྱལ་དང་། ཚུ་རྒྱལ་དང་། རི་པོང་གི་རྒྱལ་དང་།
ལུག་རྒྱལ་དང་། སྤང་རྒྱལ་དང་། ཉི་ཟེར་དང་། སྟོ་མ་དང་། དེ་ལས་སྤང་བའི་ཤིག་དང་། ལས་དང་།
སོར་ཚིགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་

༼༥༽

འགྲུང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་གསུམ་པར། སྐད་ཅིག་སྤྲོ་རབ་རྒྱལ་དང་ནི། །རྒྱལ་སྤོང་དང་ནི་དེ་
 བཞིན་དུ། །ལྷགས་ཚུ་རི་ཐོང་ལྷག་དང་སྤང་། །ཉི་ཟེར་རྒྱལ་དང་སྤོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་
 བཞིན་ནས། །སོར་ཚིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་འགྲུམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་རྒྱལ་སྤོང་རབ་ནི་
 ཚུ་ར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་བས། །ཉོག་གའི་གཞུང་ལས། །དབང་ཡུལ་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་སྤོང་
 མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤོང་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །བསགས་རྒྱལ་སྤོང་རབ་ནི་མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག་རྒྱལ་སྤོང་མ་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། །རྒྱལ་སྤོང་ཡིན་ཏེ། །རགས་པའི་རྒྱལ་སྤོང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
 །གཞུང་ཉིད་དུ་ཡང་། །རྒྱལ་སྤོང་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་རྒྱལ་སྤོང་ཡིན་པར་བསྟན་
 འདུག་པས་སོ། །གཟུགས་ཅན་རགས་པ་རྣམས་རྗེས་དུ་དང་ལྡན་པར་སྦྱེས་ཞེ་ན། །འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉུང་མཐའ་རྗེས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་སྦྱེ་སྟེ། །དབང་པོ་དང་སྦྱེའི་རྒྱལ་
 མེད་པའི་བསགས་རྒྱལ་སྤོང་གོང་བུ་རྣམས་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་དང་། །གཟུགས་ཅི་རོ་རིག་བྱའི་རྒྱལ་ཏེ་
 །བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་སྦྱེས། །ལག་པ་ལྷ་བུ་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཉས་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དང་།
 །ལུས་དབང་གི་ཆ་ཉས་ཉིད་དང་དགུ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ། །མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགུ་
 པོ་དེའི་སྟེང་དུ་མིག་སོགས་དེ་དང་དེ་བསྟན་པས་བཅུ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ། །བཅུ་པོ་དེ་སྦྱེ་དང་ལྡན་པར་སྦྱེ་
 བ། །རྒྱལ་རྗེས་བཅུ་གཅིག་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། །འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་།

༼ ༤༦ ༽

|ཞེས་སོགས་སྤྲོད་བྲལ་བ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བསགས་རྩལ་གྱི་གོང་བུ་
 ཡིན་ན། རྩལ་རྗེས་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཡིན་པས་ཁྲུག། ཅེས་ཁས་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །རྗེས་རྩལ་བདུན་
 འདུས་བ་ལས་སྤྱད་བའི་བསགས་རྩལ་སྤྲོད་པའི་བསགས་པའི་རྩལ་སྐྱོན་ཡིན་ལ། བསགས་རྩལ་
 གྱི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་བ་ལ་དྲི་རོ་གཉིས་མེད་
 བས་དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བསགས་པའི་གོང་བུ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་སྟེ་དུག་སྐྱོན་
 ཅིག་ཏུ་འདུས་བ་ཡིན་པས་རྩལ་རྗེས་དུག་འདུས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་ནི་དབང་
 བོ་མེད་པ་དང་། །སྤྲོ་མེད་སྤྲོ་རབ་རྩལ་རྗེས་དུག། །ལུས་དབང་སྐྱོན་ལ་རྗེས་བདུན་ཏེ། །དབང་བོ་
 གཞན་སྐྱོན་རྗེས་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གཅིག་ཐོབ་པར་རྣམ་བཤམ་དག་ལས་འབྱུང་
 དོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ལ་རྩལ་རྗེས་བཅི་བར་མེད་དེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་གཞི་ལྡེའི་སྐོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྲོད་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་
 ལྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་བསྐྱོན་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་དོ། །འོ་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་
 རྩལ་རྗེས་ཡིན་པས་ཁྲུག་བམ་ཞེ་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཁྲུབ་ན་རྣམ་པར་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་དུ་བྱུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
 ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ལ་

༼༩༩༽

ཡང་རྒྱལ་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་མ་དངས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་
གི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་སྐྱེར་བསྟན་པ་དང་སེམས་བྱུང་གྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་དང་སྟན་ཅིག །ཅེས་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་དངས་པར་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་ན་སེམས་བྱུང་མི་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་ཡོད་ན་དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དངས་
པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་དངས་པར་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ། དེའི་ནང་ཚན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་
ཚོས་རྣམས་ནི་རང་གི་ཐོབ་པ་དང་སྟན་ཅིག་དངས་པར་སྐྱེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཐོབ་
པ་དང་། སྟན་ཅིག་ཏུ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ། དེས་ན་གཞུང་ལས་ཐམས་ཅད་འདུས་
བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །ཐོབ་པའམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་
འདུས་བྱས་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་མ་བྱུང་། སེམས་
ཅན་དུ་སྟོན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ནའང་རང་གི་ཐོབ་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་མ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་
ལ། གཟུགས་ཅན་ད་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་བ། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པའི་སྐྱེ་བ། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་འདུས་བྱ་རྣམས་
ལ་ཅ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་སྐྱེ་

༧༩༽

བ་གཉིས་བཅེགས་པ་དེའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་སྲིད། དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་
འདུག །ཅེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པའི་ཐོས་པ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་གི་ཐོབ་མེད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཉིས་བཅེགས་པས་ཡོད་ལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་
སྲིད། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ། མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་མེད་དེ།
མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་མི་ལྡན་པའི་སྲིད།
གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐའ་
ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་དང། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤམ་དུ། ཅམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་དོན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རིག་གིས་བྱུང་བར་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཚོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ཞེས་སྐྱོར་བ་
ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱུང་བར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ཞིག་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས། དེས་དེ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་
བྱུང་བར་མ་རིག་པའི་སྲིད་ཏེ། འགྲེལ་བཤམ་དུ་ཅམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་དོན་ཏེ་ཞེས་
སོགས་སྐར་བྱངས་པ་དེའི་སྲིད་དོ། །

༼༤༽

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ་དེ་
གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྟོབས་སྐྱུར་བ་རྣམ་
གཅད་མེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྣམ་གཅད་ཡོད་ན་རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པའི་སེམས་བྱུང་ཡོད་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡོད་ན། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་བྱུང་དེས་རང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་རིག་པའི་སྲིད། ཉགས་
ཁས། སྐྱེད་ཚལ་བས་རང་གིས་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཀྱི་རིག་པ་
གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་
པའང་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྲིད། དེ་
མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་དུ། སེམས་
ཁམས་བདུན་ལ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཁོ་ན་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་
སྲིད། ལོང་དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཉེན་དང་བཅས་པ་ནས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
བར་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་

༡༠༠

རྗེ་སེམས་སེམས་བྱུང་པལ་ཆེ་བ་རྟེན་བཅས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མཚུངས་ལྡན་ལ་ཡང་
 རྟེན་མཚུངས་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ལྟར་པ་ནི་གཙོ་སེམས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་
 གཉིས་རྟེན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་གཅིག་པའི་
 དམིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་བས་ན་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་དང་།
 དུས་ནི་གཙོ་སེམས་དེ་འདས་པ་ཡིན་ན། དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡང་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་
 ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡང་ད་ལྟ་བ་དང་། དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་དུ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བས་དུས་མཚུངས་པའི་རྗེས་མཚུངས་པ་ནི་གཙོ་
 སེམས་རྗེས་རེ་རེ་བ་ཡིན་ན། དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་རྗེས་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་
 འོ། །མཚུངས་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀྱང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྟེན་མཚུངས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
 རྣམས་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སེམས་
 བྱུང་རྣམས་ཚོས་ཁམས་ཡིན་པས་རྟེན་བཅས་ཡིན་འོ་སྟེ་སྟེ་སེམས་བྱུང་རྣམས་བརྟེན་པ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟེན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་དང་
 པོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཙོ་བོ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་

བོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམ་དོན་ཅིག །ཅེས་
 གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྟན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ངོ་མཚར་
 གསུམ་ལྡན་ལས་དོན་ཚན་བརྒྱད་དུ་བཤད་དེ། སེམས་བྱུང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གསེས་གྱི་རབ་
 ཏུ་དགྱེ་བ། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་པར། གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱུང་པར། ཁམས་དང་སའི་བྱུང་པར།
 རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་བྱུང་བ། སྤེ་ཚན་གྱི་གོ་རིམ། སྤྱིའི་སྤྱོད་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་
 རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སློན་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་འཛོགས་ཚུལ། དབུས་མཐའ་དང་མངོན་པ་
 མ་ཐུན་པར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་རང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་ཚོས་ཅན། སེམས་བྱུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་སོགས་དེ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཚོད་ཀྱི་དེ་ནི་པར་
 སྤྱིན་གྱི་སློན་སྤྱིར་བ་ཡིན་པས་འདི་དང་མི་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་དགྱེ་བ་ནི། མངོན་པ་གོང་མར་
 སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། འདིར་

༼ ༡༠༩ ༽

དེའི་གསལ་ཁ་ཚིག་ཟིན་ལ་མེད་ཀྱང་། རྗེས་ཡོད་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་བཏགས་ཡོད་ལྟ་སྟེ་དོན་ལ་ལྟ་
བཅུང་གཅིག་གིས་གངས་ཚང་དོ། །རྗེས་ཡོད་ལ་ངེས་བའི་སྟེ་ཚན་དང་། མ་ངེས་བའི་སྟེ་ཚན་
གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟེ་ཚན་ལྟ་ལས། ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་ཡུལ་ངེས་ལྟ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བར་
བཞག་སྟེ། གཙོ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ཡང་གཞུང་ལས། ས་མང་ལ་
སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་། །ཞེས་བས་ཀུན་
འགྲོ་ལྟ་དང་། །སྟོ་གྲོས་བྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་
ལ། །ཞེས་བས་ཡུལ་ངེས་ལྟ་བུ་སྟེ་ལོན་ལོ། །སྟོ་གྲོས་ནི་ཤེས་རབ་དང་གཅིག་བྲན་པ་ནི་མི་བརྗོད་
པ་དང་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་གཅིག་མོས་པ་ནི་འདོད་པའམ་འདུན་པ་
དང་གཅིག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཅེ་གཅིག་པ་དེ་ཡང་དགོ་མི་དགོ་ལྷང་
མ་བུ་སྟེ་གསུམ་ཁ་ལ་ཡོད་དོ། །དད་པ་དང་བག་ཡོད་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་
ནི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་བར་བཞག་སྟེ། དགོ་བའི་གཙོ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་
སོ། །དེ་ཡང་གཞུང་ལས། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲིལ་
ཡོད། །ཅུ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བཙོན་འགྲུས་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་བས་བུ་སྟེ།
འདིའི་བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་སྟོམས་ཤིང་།

༼ ༡༠༣ ༽

སྒྲིལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པས་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་ལ་འཛོག་གི་ཚོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་དང་མི་
གཅིག་གོ། ཚ་བ་གཉིས་ནི་དགོ་བའི་ཚ་བ་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལ་
འཛོག་གོ། གཤམ་ཉི་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་བཅས་པ་དགོ་ཚ་གསུམ་དུ་འཛོག་རུས་སམ་སྒྲུལ་ན།
གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཉི་ལྷག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཏུ་
འདུས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བར་བཤད་ཟེན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཉི་ལྷག་མེད་
པ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བའི་ཆེ་ཡང་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཀུན་
འགོ་ལྡན་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྡན་པར་འབྱུང་བ་དེ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཚོར་བ་
སྒྲུབ་པ་འདུན་པ་སྒྲུབ་གཅིག་གཙོ་སེམས་དེའི་འཁོར་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་གསལ་བར་ཡོད་པའི་ཆེ་
སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་མི་གསལ་བ་བག་ལ་ཞར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་གནས་པར་འདོད་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས། གཅིག་ཚོ་གསལ་བས་སྤྱི་བ་ན་ཡང་། །ཐ་དད་
པར་ནི་མཐོང་བའི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་འཆད་ཚུལ་དེ་འདི་ལ་ཡང་ཁས་སྤངས་ན་ལེགས་སམ་
སྒྲུལ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་གཙོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་དད་སོགས་བཅུ་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལ་སོགས་སྡེ་ཆེན་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་
ས་མང་པོ་བ་རྣམས་ནི་མོངས་པའམ་མ་རིག་པ་དང་། དགོ་བའི་ཚོས་མི་སྒྲོམ་པའི་བག་

༼ ༡༠༩ ༽

མེད་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་མི་སྡོམ་བའི་ལེ་ལོ་དང་། སེམས་མ་དད་པའི་མ་དད་པ་དང་། ལུས་སེམས་སྡི་
བའི་སྐྱུགས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་གོད་པ་སྟེ་དུག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཙོ་སེམས་
ཀྱི་འཁོར་དུ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་དེའི་ས་བར་གཞག་སྟེ། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོང་དང་། །མ་
དད་པ་དང་སྐྱུགས་དང་གོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དུག་པོ་འདི་
ལ་མི་དགོ་བ་དང་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་བ་ནི། གྲེལ་མེད་
པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས། མི་དགོ་བའི་གཙོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བས་
ན་དེའི་ས་བར་གཞག་སྟེ། མི་དགོ་ལ་ནི་གྲེལ་མེད་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་
གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་མངོན་པ་གོང་མར་གཞན་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཇེ་མ་བ་དང་། རང་ལས་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཇེ་མ་བ་ལ་འཆད། འདིར་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཉོན་
མོངས་ཚུང་དུའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་ནི། གཞུང་ལས། ཁོ་བ་དང་། །འཁོན་དུ་འཇིན་དང་གཡོ་དང་
ནི། །ཕྱག་དོག་འཆིག་འཆབས་སེར་སྣ་དང་། །སྐྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཚུང་
དུའི་ས་བ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོ་བ་ཅམ་དང་འཁོན་དུ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་ཉོན་
བཅུ་པོ་དེ་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཀྱང་སྟོབས་
ཚུང་བ་དང་། མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོམ་སྤང་

༩༡༠༥༽

ཅམ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བར་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་གྱི་
 འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ན། ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པར་བཞག་གོ། །མ་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་ནི། དབྱིག་
 བཤེས་གྱི་སྡོམ་ཚིག་ལས། ཉོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྲོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་
 དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤམ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
 བརྒྱད་པོ་དེ་སྟར་གྱི་སྡེ་ཚན་ལྟ་བུ་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པས་ན་མ་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་དུ་བཞག་གོ། །འདི་
 བརྒྱད་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གཉིས་མི་དགོ་བ་
 གཙོ་ཆེ་ཡང་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ནི་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི། ཉོག་དང་
 དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྲོད་པ་
 བསྟན། །ཞེས་དང་། གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་སྤྱིར། །ཞེས་པས་མ་ངེས་པའི་དང་པོ་བཞི་བསྟན།
 ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །ཞེས་པས་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཞི་
 བསྟན། །ལྟ་དང་སྟན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་ཞེས་པས་ལྟ་བུ་ལོག་ལྟ་དང་། མཚོག་འདྲིན་གྱི་ལྟ་བུ་གཉིས་
 གངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཤམ་པའི་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་ཞེ་ཟུག་པོ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་
 ཆ་ལ་བཏགས་མ་དགོས་པར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པས་ན་སེམས་བྱུང་

༩༡༠༩༽

ལྷ་ས་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །བཏགས་ཡོད་ལྷ་ནི་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་དང་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་
ཡོད། བརྗེད་ངས་ནི་བྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་གཡེང་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྗེད་རྗེས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་རྗེས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་མི་འགལ་ལོ། །སྦྱིད་
ཚལ་བས། ལོག་བར་མོས་པ་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས། སེམས་རྗེད་བཏགས་ཡོད་ལྷག་
ཅེས་བཤད་ཀྱང་། རོང་རྒྱུ་ག་སོགས་ན་མི་གསལ་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་བཏགས་ཡོད་ལྷ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྗེད་ཐམས་ཅད་ལྷ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་སམ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། མི་
དགའ་བ་དང་། ལྷལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ལྷམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞི་སྤྲོད་ཆོགས་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་
བཤད་པ་ནི་ང་གཅིག་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་སྦྱིར་རོ། །འདིར་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ལ་
ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། མི་
དགའ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྷ་བ་ནི་ཁྲིལ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དེ་དག་ལས་སྦྱོག་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་
དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་གུས་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲིལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མི་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྦྱིར། གསུམ་པ་རྗེས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྦྱིར་རྗེས་ཡོད་ལ་རིགས་

༩༡༠༥༽

བས་དབྱུང་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཉག་ཅིང་བཟོན་པ་དང་། རོན་བྱེད་རུས་པ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་
དང་བཞི་ལས། སེམས་བྱུང་རྗེས་ཡོད་ནི་རང་དབང་དུ་སློབ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྗེས་ཡོད་ཡིན་ནོ། །བཏགས་ཡོད་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་
པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བཏགས་པ་དང་བཞི་ལས་འདིར་
བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་བཏགས་ཡོད་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་
སློབ་ནས་སློབ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱུང་པར་ནི། ཀུན་མཁྱེན་
ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་རང་སློབས་གྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པ་ནི་གཙོ་
སེམས་དང་། གཞན་སློབས་གྱིས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་སེམ་གདུང་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། དཔེར་ན་སློབ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སློབ་ཙམ་འཛིན་པ་
ནི་རང་སློབས་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པས་སློབ་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་
སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་གཞན་སློབ་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སློབས་གྱིས་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོ། དེ་འཛིན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །དོན་
གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིག་པ་གཙོ་སེམས་དང་། དོན་གྱི་བྱུང་པར་རིག་པ་སེམས་བྱུང་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་
ཀུན་མཁྱེན་རོང་སློབ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་།

༩༡༠༩༽

ཁྱད་པར་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཡིན། རྗེས་གཅིག་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་
རིག་པས། སེམས་བྱུང་སེམས་བྱུང་དུ་ཐལ་ཞིང་། སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་སུ་ཐལ་བས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་སྲིད་དོ། །རྗེས་ཐ་དད་ན་དམིགས་པ་སོ་སོར་སོང་བས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་
དམིགས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱུང་པ་མཛད་ནས། རང་གི་བཞེད་
པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་སྐྱེ་ཡང་སེམས་ལ་
འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སེམས་བྱུང་ལ་གཙོ་སེམས་ལས་སྟག་པའི་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་དེ། ཚོར་བས་
ཉམས་སུ་སློང་བའི་ཚུལ་གྱི་རིག་ འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པས། དེ་ཡི་
ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་རྟོག་གའི་གཞུང་ལས། དེ་
སྱིར་དངོས་སོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ལྷང་བས་འཇུག་ལ་
རེས་འཛོག་མེད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། གང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྗེས་གཅིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཁྱབ། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་
བ་དང་། ཡིད་ཤེས་མ་འཇུག་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྟོགས་བྱའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མཐའ་

༩༡༥༽

དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།
མངོན་དང་དབྱུང་མཐའ་གཉིས་ནི་དགོངས་པ་མ་བྱུན་པར་གཙོ་སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ལས་
དོན་གྱི་བྱུང་པར་མ་རིག་ལ། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གཉིས་ཀ་རིག་དེ་ཡང་
གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཙོ་སེམས་ཀྱི་མ་བྱུང་ལས་དེ་ལྟར་རིག་པས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གཉིས་སྦྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་
གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་སྟོན་པོ་ལ་
དམིགས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཡང་སྟོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་པར་མཚུངས་པའི་སྦྱིར་། སྦྱིར་དམིགས་པ་
དང་རྣམ་པར་མཚུངས་པ་ཡང་དོན་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། རྗེ་བྲག་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་
མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྟོན་པོ་ཅམ་ལས་སྟོན་པོའི་བྱུང་
པར་ལ་མ་དམིགས་ཤིང་། བྱུང་པར་གྱི་རྣམ་པར་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་དེའི་འཁོར་དུ་
བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་སོགས་ནི། དེའི་བྱུང་པར་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཤིང་བྱུང་པར་ཅན་
རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་པའི་སྦྱིར་། དོན་འདི་དག་ནི་མངོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་སྤར་བྱངས་པ་དེས་གཙོ་
སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རིག་ཅིང་། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་

༩༡༠༽

མ་རིག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འབྲུག་པ་ལས་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་བོར་དོན་གྱི་བྱུང་པར་རིག་
པར་བསྟན། དེ་དང་དབྱུང་མཐའ་ནས་བྱུངས་པའི་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་དགོངས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་པ་
ལ་སྲུས་ཀྱང་སྟོན་འདིར་རྒྱ་མེད་པར་འབྲས་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །ལྟ་བུ་ཁམས་དང་སའི་བྱུང་པར་ནི།
སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ལྟ་བུའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ཆགས་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་དང་། ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད། སྡེ་ཚན་བཞི་པའི་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་མེད་གཉིས་
པོ་དང་། ལྟ་བུའི་གཡོ་སྐྱེ་རྒྱགས་དང་གསུམ་མ་གཉིས་པའི་ཁོ་བ་སོགས་གཞན་བདུན་དང་། མ་
ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་གཉིས་དང་། འགྲོད་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་རྣམས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད། ལྟ་
བུའི་སྡེ་ཚན་གྱི་གཡོ་སྐྱེ་གཉིས་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་རྩིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་
ཡིན་པས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱང་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་
ཅན་ན་མེད། དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
བྱུང་པར་ཅན་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་གོང་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་མེད་དེ། དེ་ལས་འགྲོད་
གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །རྟོག་པ་འང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་
ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

༼༡༡༽

སྐབས་འདིའི་མི་རྟོག་པ་ལ་རང་འགྲུལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད། འོན་ཀྱང་སྐྱོ་
དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ལྷས་སྟེ་བའི་རྟོག་པ་དང་།
དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་སེམས་རྩིང་པའི་
རྣམ་པ་ཙན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས་བཤད་
པའི་སྤྱིར། རྟུག་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་ནི། སྟེ་ཚན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་
པའི་སྟེ་ཚན་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་ཆགས་སྣང་གཉིས་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་རྟུག་ཙན་གྱི་འཁོར་དུ་
ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་། གཞན་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ་། བདུན་པ་གོ་
རིམ་ནི། སྟེ་ཚན་དང་པོ་ནི་གཙོ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ཁྲབ་ཆེས་པས་ན་དང་
པོར་བསྟན། དེ་ནས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་ནི་མཚོག་དམན་གྱི་རིམ་པས་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པར་བསྟན། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་དང་ཚུང་དུའི་ས་མང་པོ་ཉིད་ནི་ཙན་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་རིམ་
པས་སྤར་གྱི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྟེ་ཚན་བཞི་པ་དང་སྟེ་པར་བསྟན་ནོ། །བརྒྱད་པ་སྐྱོད་ནི། གཙོ་
སེམས་དེ་བདག་རྩེན་དབང་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དམིགས་
པའི་སྟོབས་སམ་མཐུ་ལས་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་གཙོ་སེམས་དེ་བདག་རྩེན་གང་

༼༡༡༩༽

ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་པས་ན་སེམས་ལས་
 བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བ་སྐྱང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་སྐྱང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་
 མ་སྐྱལས་བྱང་བ་ལ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རོང་
 ལྟོན་ཚེན་པོའི་གསུང་ལས། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཁོ་
 བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བྱང་ཚོར་བ་སོགས་ནི་གཙོ་བོ་དེ་མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
 གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་མ་སྐྱལས་མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་རང་
 དབང་དུ་ནི་མ་ཡིན་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བ་སྐྱད་མ་བྱས་ཤིང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཟུགས་
 ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་གྲོང་
 དཔོན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོང་ལ་དབང་བྱེད་ལ། སྲན་ནི་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དཔོན་ལ་
 བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ས་དབང་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
 བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིན་དང་དབྱེ་བ། རྣམ་སྐྱབ་བྱེད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོ་
 མཚར་གསུམ་ལྡན་ལས། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པ་མིན་པ་ཞེས་པས་མཚུངས་ལྡན་དང་། འདུ་བྱེད་ཅེས་པས་སྐྱང་བོ་གཞན་བཞི་
 དང་འདུས་མ་བྱས་སེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གནད་དམ་པའོ། །ཁ་ཅིག་སེམས་དང་མཚུངས་
 པར་མི་ལྡན་ཞིང་།

༩༡༣༽

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
འོན་སེམས་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་མིན་པར་གང་ཞིག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཟུར་དང་པོ་བྱས་སྟེ།
སེམས་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ན་མཚུངས་ལྡན་དང་
གཟུགས་ཅན་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་གྲང་
འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྲིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་དག་དང་། །སྟོབ་དང་མཚན་ཉིད་
རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལ་དབྱེ་བ། དེ་ཞིག་
ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞིར་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྡན་པར་
བྱེད་པའི་རྣམ་གཞན་ཞིག་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་འཇོག་གོ། །དཔེར་ན་སྤང་ལ་ཁལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཐག་
པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྡན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ། དེགས་
མཐུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་ལ་སྐལ་མཉམ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གང་ཟག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་
འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་ འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་
སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པའི་རྣམ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་

༩༡༩༽

ལྷན་པོའི་རིགས་མ་ཐུན་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ལ་སློབ་གྲིག་དབང་པོ། འདུས་བྱས་སྤྱི་ཙམ་གྱི་
འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་སྤྱི་བ། མ་ལ། གནས་པ། མི་ཉག་པ་དང་བཞི། རོན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་མིང་ཚིགས་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་བརྟུ་བཞི་པོ་འདྲིར་མ་ངེས་ཏེ། གནས་བཞི་པར། དག་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་
པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཚོས། །ཞེས་གསུངས་པས་དག་འདུན་ཚོགས་གཉིས་པན་ཚུན་
དགོངས་པ་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། མངོན་པ་གོང་
མར་བརྟུ་བཞི་པོ་འདྲིའི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དགུ་བསྟན་ཏེ་ཉེར་གསུམ་
གསུངས། གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚུད་མི་ཟ་བ་སོགས་ཀྱང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་།
མདོར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་རང་བཟའ་སྦྱལ་ཏེ་ཞེས་འོང་སྟོན་ཚེན་པོས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་ཐོབ་པ་བཤད། མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་སོགས་བརྟུ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ནི། ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་དང་།
ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ་སྤར་ཐོབ་མ་སྤོང་བ་ལས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་དང་།
སྤར་ཐོབ་སྤོངས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཉམས་པ་ལས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོའི་
མཚན་གཞི་ནི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་

༩༡༥༽

སྐྱེས་པའི་ཚེ། དེའི་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཚོས་བཟོད་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་མ་སྤོང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི།
འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་བཀའ་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཚེ།
དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེ་མ་སྤོང་བའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་བས་དེའི་སྣོམས་འཇུག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྤར་ཐོབ་
སྤོང་བ་ཉམས་པ་ལས་སྤར་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྐད་དུ་གང་སྐྱེལ་ལས། སྤར་མ་ཐོབ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱུང་བར་དུ་བསྟན་བ་ནི་སྤར་གྱི་དང་པོར་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་
ནི་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྤར་མའི་རྒྱན་ལྡན་
པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཀའ་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
བ་པན་ཚད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཚད་དུ་རང་རང་གི་ཐོབ་
པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་སྤར་མའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཚད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
རིགས་སྤར་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གང་བཀའ་
རྣམས་ལ་

༩༡༤༽

སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་
དང་མི་ལྡན་པའི་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སྲིད་སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཡེ་ནས་
ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ནས་སྲིད་མི་འོང་དུ་
གྱུར་པ་ལ་སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོར་ནམ་པར་ཉམས་པ་ལས་
ཉེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་རྒྱན་ལྡན་པའི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
འདིར་དོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། མཐོང་ལམ་ལ་ཐོབ་པ་སྲར་སྐྱེས་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོའི་ཐོབ་པ་སྲར་སྐྱེས་དེ་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། མཐོང་ལམ་
ཀྱི་ཐོབ་པ་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་དེ། ཉེད་ཐོབ་ཡིན་ནམ། ལྡན་ཐོབ་ཡིན། དང་པོ་སྲར་ན་
སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་གསལ་དུ་ཉེད་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་ཡོད་ན་སོ་སྐྱེའི་
གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་ཉ་ཅང་ཐལ། ལྡན་ཐོབ་ཡིན་ན་རྒྱན་ལྡན་པ་ཡིན་
ནམ། ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན། རྒྱན་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
དེའི་སྲ་རོལ་དུ་མཐོང་ལམ་སྲར་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཡེ་ནས་ལྡན་པ་ཡང་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་
གནས་སྐབས་སུ་སྲིད་ཉོན་ལྟ་བུ་ཡེ་ནས་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡེ་ནས་མི་ལྡན་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཟེར་དུ་གྱུང་ན།

༩༡༧༽

ལན་ཅི་འདེབས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་དཔྱོད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ལ་
འུད་པར་ཆེར་མེད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་
ཐོབ་པ་དེ་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་རྙེད་ཐོབ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དེས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐད་མ་ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་
རྙེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕགས་པ་དེ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ཡང་དེ་ལྡན་ཐོབ་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་གྱི་ཆེ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལྡན་པའི་སྲིད་
ཏེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བརྟུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོའི་གནས་སྐབས་ན་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པར་བཤད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ལྷན་གྱི་ཚོད་གཞི་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཐོབ་ཟེན་ནས་རྒྱུན་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཏགས་ཁས། གང་སྤེལ་ལས།
ཐོབ་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལྡན་པ་སྟེ།
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཐོབ་ནས་ལྡན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིད། ལོང་དུ་འདོད་
ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་རྙེད་ཐོབ་

༩༡༤༽

དང་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྡན་པའི་སྲིད་ཅེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཚོས་ཅན།
རྙེད་ཐོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་ཐོབ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གོང་
དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་ཐོབ་མ་སྤོང་བ་ལས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ལྡན་ཐོབ་སྤོང་བ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་
ཚོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་
ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པ་དང་ཞེས་པས་རྙེད་ཐོབ་བསྟན། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐལ། ཐོབ་ནས་ལྡན་པའོ། །ཞེས་
པས་ལྡན་ཐོབ་བསྟན་པ་གང་ཞེག དེ་ལྟར་བསྟན་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འཆད་རིགས་པའི་སྲིད། དེས་
ན་དེ་གཉིས་ནི། ཐ་དད་ཅིང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་འཇོག་
ཡིན་འོ། །རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་བར་གྱི་མིང་ཡིན་འོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའི་ཚིག་གོ། །རྙེད་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པའི་ཚིག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐོབ་པ་སྤྱི་ཅུ་མ་པ་དབྱེ་གཞིར་བསྟན་ནས་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་བྱེ་
བྲག་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་བསྟན་པའི་སྲིད། ལྡན་ཐོབ་ཡིན་ན་ལང་ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ལྡན་ཐོབ་ཡིན་པས་མ་འབྲེལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྲིད་ཅེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་
ཐོབ་ཐེན་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ཡེ་ནས་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐོབ་

༧༡༩༽

བ་འཚད་པའི་སྐབས་འདིར་བྱུང་ཚོས་ལ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་དང་། ཐོབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་
 བྱུང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་འགོག་
 གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་བཞག་པའི་གཞི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དེ་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་མ་
 ཐོབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་གོས་རྒྱན་ལ་
 སོགས་པ་དང་བྱམ་པ་དང་། ལྷམ་བུ་སོགས་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་དགེ་མི་རུང་ཞིང་།
 གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚོས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིད། དམིགས་གསལ་འདུས་མ་
 བྱས་འགོག་པ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པས་ཐོབ་
 པ་དངོས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་ཚོས་སྤྱི་རིགས་པའི་རྒྱུན་མ་ཚང་
 བས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་ཞིང་དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་སྲུ་ཞིག་ལྷན་ཞེ་ན། ལྷས་ལ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་
 ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཚིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་
 མཐའ་དག་དང་སོ་སྡེ་ཁ་གཅིག་ལ་ཡང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱལ་ཚོས་ཤེས་ཐོབ་ནས་འདོད་པའི་
 ལྷག་

བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ཅིང། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
 བྱི་ཡང་གཏོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་
 པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་སྤང་ཅིག་
 མ་དང་པོའི་ཆེ་དེ་དང་མི་ལྡན་ཉེ། དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
 བཞིན་པ་ལས། དེའི་ཐོབ་པ་བཅད་མ་ཟེན་པས་དེ་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཐོབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ལ། སྐྱེ་བཏང། དམིགས་བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དུས་གསུམ་
 པོ་རེ་རེ་ལ་ཐོབ་པ་བྱུ་མཚོག་ལྟར་སྤོང་དུ་འོང་བ་དང། གྲིབ་མ་ལྟར་མཉམ་དུ་འབྲུག་པ་དང། བེ་བུ་
 ལྟར་བྱི་བཞིན་དུ་འབྲང་བ་དང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཚན་གཞི་ནི། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་
 པོའི་གསུང་ལས་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ཐོབ་པ་
 ཞག་སྤྲ་མ་འདས་པ་ནི་ཐོབ་པ་འདས་པ། ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་དང། ཞག་སྤྲི་
 མར་འགྱུར་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོང་པ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་ཞག་

༼ ༡༣༡ ༽

སྐྱེ་མར་འདས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་། ཞག་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་ནི་
མ་འོངས་པ་ལོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་སྤྱོད་པས་དེའི་ཐོབ་པ་ཞག་
སྐྱེ་མར་འདས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། དེ་རིང་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་། ཞག་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་ནི་མ་
འོངས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་འདས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་
པ་འདས་པ་འོངས་ད་ལྟ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་
པའི་ཚེ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཚེ་འདས་པ་དེའི་ཐོབ་པ་ཞག་སྐྱེ་མར་འདས་པ་ནི་
ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་། ཞག་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་ནི་
མ་འོངས་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་དག་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་སྒྲོན་ཆད་དབྱུང་
བར་མཛད་པ་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་རེ་ཞེག་ལ་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པ་
ནམས་ནི་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རུང་ཤས་ཆེ་ཡང་ད་ལྟར་ཡན་ཆད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པའམ་སྐྱེས་
པ་མེད་པས་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་རྙེད་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ལྡན་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱ་མ་འོངས་
པ་དེ་དག་སྐྱེ་རྒྱུ་མ་གྱུར་བས་སྐྱེས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་པར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ད་
ལྟ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དེ་པལ་ཆེར་རྙེད་ཐོབ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བ་དེ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་
སྒྲོན་དུ་སོང་ཟིན་པས་རྒྱུན་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་པའི་

༼ ༡༣༣ ༽

ཐོབ་པ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པ་དེ་ད་ལྟ་བ་དེའི་རྒྱན་ལྡན་ཡིན་པའི་
སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དེ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདས་པ་རང་གི་
དུས་སུ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་དང་། འདས་པ་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱན་ལྡན་
པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལོ། །དག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་སོགས་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དག་བ་ཡིན་ན། དེའི་ཐོབ་
པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དག་བར་ཁས་ལེན། མི་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་ཁས་ལེན་ཏེ། དག་ལ་སོགས་ཀྱི་དག་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དག་བ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དག་བ་ཡོད་པས་མ་བྱེད་སྟེ། མཐོང་ལམ་སོགས་དག་བའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དག་བ་
ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན། ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
དག་བ་སོགས་ཐོབ་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། ཐོབ་
པ་གསུམ་པ་པན་ཆད་མེད་དེ། ཅུ་བའི་ཐོབ་པ་དེས་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དང་ཐོབ་པ་ལྡན་པར་བྱེད། རྗེས་
མ་ཐུན་གྱི་ཐོབ་པ་དེས་ཅུ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྡན་པར་བྱེད་པས་ཐོབ་པ་གསུམ་པས་ལྡན་པར་མི་བྱེད་
ཅིང་། དེ་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་རུས་པའི་སྲིད། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་མཚུངས་ཏེ། སྟེ་སོགས་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་ཅུ་བའི་སྟེ་བ་དང་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་ཚུན་ཆད་
ཡོད། སྟེ་བ་གསུམ་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ག་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ལ

༼ ༡༣༣ ༽

ཡང་རིགས་འགྲེ་སྟེ། དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད། །ཁམས་ཀྱི་ཁྲུང་བར་ལ།
དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྟེན་གང་ལ་
ཡོད་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དེ་འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་ན། དེའི་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་མ་སྐྱེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་
ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་
ཡང་རིགས་འགྲེ་སྟེ། ཐོབ་པ་ནི་རྟེན་དབང་པོ་མི་བཅའ་པར་ཚོས་དབང་བཅའ་པའི་སྲིད། དཔེར་བརྗོད་ན།
འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏུན་གྱི་སྣོན་པའི་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྣོན་པ་འཇུག་གི་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པ་སོགས་རང་གི་སྣོན་དབྱེད་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་
གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་དེ་དང་དེར་གཏོགས་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་
གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་དང་བཞེར་ཡོད་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་
གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་པ་དང་བརྟགས་འགོག་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཅི་རིགས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་
བསམ་གཏུན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་
ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། དེའི་

༼༡༣༽

གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་མེད་གོང་མ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒྲོར་བའི་སྒྲོམ་ལ་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་
 མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་བརྟེན་ལ་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཡིན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་
 སྤངས་པའི་བརྟེན་ལ་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་གང་དང་གང་སྤངས་པའི་བརྟེན་ལ་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེ་དག་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་
 པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞུང་ལས།
 འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྱལ་བའི། འཕགས་ལ་བྱལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟེན་ལ་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ལ་བྱལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་
 མེད་གཉིས་བཞེད་པ་ནི་འཕྲད་པ་ཡིན་ལོ། །སྒྲོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་མིན་གྱིས་
 གསུམ། །ཞེས་པ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོབ་པའི་ཚོས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་དང་། མི་སྒྲོབ་
 པའི་ཚོས་ནི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་བཞིན། སྒྲོབ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་
 གཏོགས་ལ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 གིས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་

༼ ༡༣༥ ༽

པའི་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚགས་བྲལ་བྱས་
པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟུང་གཉིས་སློབ་ལམ་དུ་གཏོགས་ལ། མི་སློབ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་བྲལ་ཐོབ་དེའི་
རྟེན་བྱས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སློབ་ལམ་དུ་གཏོགས་ལ། བྲལ་ཐོབ་ཟུང་བཅས་རྣམས་དང་། བརྟགས་མིན་
ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། ཟུང་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སློབ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །འདྲ་
འབྲེལ་ལས། སློབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་
ཟུང་མེད་ཀྱི་སློབ་ལམ་རྣམས་སློབ་པར་འཇོག་ཅིང་། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་འཇོག་ མི་སློབ་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་འབྲེལ་། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་ལམ་དང་གང་ཟུང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་སློབ་
ལམ་ཟུང་མེད་ནི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་པ་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟུང་རྣམས་ནི་གང་ཟུང་ཏུ་
གྱུར་པའི་སློབ་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་སློབ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་། །དེས་མཚོན་ནས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ལམ་
དང་གང་ཟུང་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞུང་ལས། ཟུང་མེད་ནི་འཕགས་དེས་ཞེས་དང་། འཕགས། །བརྒྱུད་ཀྱིས་འདྲ་
གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་སོགས་ཟུང་མེད་ཀྱི་སློབ་ལམ་འཇུག་དང་། ཟུང་མེད་ཀྱི་སློབ་པ་ལ་འཕགས་པའི་སློབ་
བརྟན་པ་སོགས་ནི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་ལམ་བདེན་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་
ལྷན་པ་ཡིན་འོ། །དེ་སྐད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སློབ་པའི་འོ་མཚར་གསུམ་ལྟར་ལས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་ཉིད་

༼༡༣༩༽

དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཐ་དད་དུ་བྱེད་དེ། ལྷ་མ་ནི་ལུང་པོ་རྗེས་ཡོད་དང་། ལྷི་མ་ནི་གང་ཟག་བཏགས་
ཡོད་དུ་འདོད་པའི་སྲིར་རྟོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱེད་དེ། ལྷ་མ་ནི་མཐོང་སྐྱོམ་མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དང་། ལྷི་མ་ནི་གང་
ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་སྲིར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དབྱིག་གཉེན་མཁས་པའི་དགོངས་པར་མཐོང་
རོ། གང་ཟག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ནི། འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་
ངེས། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་སྟེ། འུ་གྱ་
ཐུབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྟེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །ཡང་ཐོབ་པ་ལ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་
དུ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་གི་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། སྐྱོམ་
སྤང་གི་ཐོབ་པ་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་མིན་པ་བཏགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བཏགས་འགོག་གི་
ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་སྐྱོམ་སྤང་དང་། དེའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་
མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་གོང་གི་དམིགས་བསལ་ནི། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྡན་ཅིག་སྟེ། །མདོན་ཤེས་སྐྱུལ་པ་
མ་གཏོགས་པ། །སྐྱིབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་འདོད་པ་ན། །

༼ ༡༣༽

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དུས་གསུམ་ལ་ཐོབ་བ་དུས་གསུམ་བཤད་
བ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཏང་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་ལ་ལྟ་ཡི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་།
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱེ་བ་སེམས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་
ལ་རང་གི་ཐོབ་བ་རང་དང་ལྟན་ཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་ཚངས་པ་
ཚེན་སོས་གཡོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ལའང་ཐོབ་བ་རང་
དང་ལྟན་ཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན། འདོད་པའི་དགོ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་སོགས་དང་།
མི་དགོ་བ་སྐྱོམ་མིན་སོགས་ལ་ཐོབ་བ་ལྟན་ཅིག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བེད་དེ་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་
དང་། སྐྱོམ་མིན་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་བར་མ་དགོ་མི་དགོ་རྣམས་ནི་བེམ་སོ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཀྱི་
རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིད། གཉིས་པ་མ་ཐོབ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྟན་པར་
བྱེད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་རྗེས་སུ་གྱུབ་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་སྐྱིད། རོ་བོ་ནི། མ་སྐྱིབ་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་འཛོག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་མ་ཐོབ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད། ཚོས་ད་ལྟ་བ་ལ་
མ་ཐོབ་བ་མེད་དེ། ཚོས་ད་ལྟ་བའི་དུས་སུ་ཚོས་དེ་དང་ལྟན་པར་ངེས་པའི་སྐྱིད། དེ་སྐད་དུ། མ་ཐོབ་མ་སྐྱིབ་ལུང་
མ་བསྟན། །འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཁམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི།

༼ ༡༣༤ ༽

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་བྲི་མེད་ཀྱི་འདུལ། །ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི།
ཚོས་འདོད་ཁམས་སྤུ་གཏོགས་པ་ལ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་འདོད་ཁམས་སྤུ་གཏོགས་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སྤུ་
གཏོགས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སྤུ་གཏོགས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་
ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པ་ནི་ཚོས་དབང་མི་བཅན་པར་རྟེན་དབང་བཅན་པའི་སྤྱིར་དེས་
ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་གསུམ་དང་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་གང་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སྤུ་གཏོགས། དེ་བཞིན་དུ་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །མ་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་ནི་མེད་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་
ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མ་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ན་མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་།
རྒྱན་མི་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སྤུ་སྤུ་ལེགས་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་རྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
གྱི་མ་ཐོབ་པར་དངོས་སྤུ་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་
འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་འགགས་ཏེ། མ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ན་ཚོས་སྤུ་མ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱན་མི་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་
ཡིན་འོ། །འདིར་ཡང་ཚོས་མ་འོངས་པའི་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མ་རྟེན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གང་ཡང་མིན་
པར་སེམས་སོ། །ཚོས་གང་དང་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཚོས་དེ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པར་

། ༡༣༩ །

འགྲུང་ཞིང་། ས་གོང་དུ་འཕོས་པས་གྲང་ཉམས་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་
འགྲུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནི་བསམ་གཏུན་
དང་པོར་འཕོས་པ་དང་། སྲིད་ཅེའི་སྐྱེ་བོ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྐྱེས་པས་ཉམས་ཏེ། ས་འཕོས་པའི་སྐྱེ་བོར་འགྲུང་
བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་སྤང་ལ། དེའི་དོན་ནི་རེ་ཞིག་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་
བ་ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་དེ་
བསམ་གཏུན་དང་པོར་འཕོས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ན་སྤར་གྱི་མ་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉམས་ནས། མ་ཐོབ་
པ་དེ་བསམ་གཏུན་གྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་ཅེའི་དེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་འགྲེལ། །འདིའི་
ཐད་དུ་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། བོད་ཀྱི་རྗེ་ཀླ་བུའི་བཤད་ས་འཕོས་པའི་དོན་ས་དེར་སྐྱེ་
བ་སྤངས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་ལུང་མེད་པ་དང་། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་འཁྲུལ་བས་བྱུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར། དེ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱས་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་ས་ཉིད་བཏང་བའི་སྤྱིར་དང་། འདོད་
པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་འདོད་པའི་ས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་རིགས་
སམ་སྐྱམ་སྟེ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་པོ་ཀུན་ལ་ཞལ་ཚབས་ཆེས་པས་

༩༡༣༠༽

དཔྱེད་ལྡན་སྐྱེ་ཡང་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བར་མི་འགྲུར་བ་ལེགས། ས་འཕོས་པའི་དོན་ས་དེར་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པ་ལ་མི་
འཆད་གསུངས་པ། སྦྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་ས་དེར་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། མ་ཐོབ་པ་ནི་ཚོས་དབང་མི་བཅོམ་ཏེན་
དབང་བཅོམ་པ་དགོངས་པ་ལ་མངའ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་ས་འཕོས་པ་ས་དེར་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པ་ལ་བཤད་
པའི་ལུང་མེད་གསུངས་ཀྱང་། མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས། ས་འཕོས་པ་
ནི་ཁམས་དང་སར་སྐྱེས་པའི་འཕོས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐབས་འདིའི་ས་འཕོས་པ་ས་དེར་སྐྱེས་པ་ལ་
འཆད་དགོས་པའི་སྤྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་པ་ཏེན་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་འབྲུལ་པས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར།
ཞེས་སུན་འབྱེན་གནང་བ་ནི་འབྲུལ་མཁན་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། མཛོད་འཆད་པ་སོ་གུན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་
འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་མ་འབྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསལ་
བས་གཞུང་དོན་ལ་སྦྱངས་པ་དག་གིས་སར་སྤྱིན་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་འདོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་དག་དགོངས་
པ་གཞིར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོགས་གསུང་འདུག་པ། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་དེ་ག་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་བ་ཞིག་དགོས། གྱུ་
ཚོ་མ་དུ་གསུང་བ་དེས་དོན་མི་ཏོགས་སོ། །

། ༡༣༡ །

དེས་ན་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེའི་དོན་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ངོས་བཟུང་ན་
ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྐྱལ་མཉམ་བཤམ་པ་ནི། སྐྱལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འབྲ་བ་ལོ། །ཞེས་པས་བསྟན།
དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འབྲ་བའི་རྗེས་ལ་སྐྱལ་མཉམ་ཞེས་ཀྱང་གྲ། རིགས་མ་ཐུན་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲའོ། །དབྱེ་
ན་སེམས་ཅན་དུ་འབྲ་བའི་སྤྱི་རིགས་མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷ་སོགས་སུ་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་རིགས་མ་ཐུན་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད། འདིར་ཀུན་མཁུན་ཤེས་འོད་པས། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་མཉམ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྐྱལ་མཉམ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ལ་བཤམ་པ་ཡིན་གྱི།
འདིར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་ཞེས་པ་ཀུན་མཁུན་རོང་སྟོན་ཚེན་སོ་སོགས་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བྱེད་པར་གང་
སྤེལ་ལས། གཡོ་བ་རང་བཞིན་མཚུངས་གྱུར་ཞིང་། །བསམ་པ་གུས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་
མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། །དེ་ལ་སྐྱལ་པ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སྐྱབས་འདིའི་སྐྱལ་མཉམ་
སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤམ་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་
འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་གྱུར་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྤྱིན་དེ་འབྲས་ཚེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་
གྱུར་རྣམས་སྐྱེ་བར་མི་སྟེར་བར་འགོག་པའི་

༼༡༣༩༽

རྒྱལ་པོ་འདིར་བསྐྱེད་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམ་ས་འཇུག་གཉིས་ནི་
མི་གཅིག་སྟེ། སྣོམ་ས་འཇུག་དེ་ནི་འདིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། འདི་ནི་སྣོམ་ས་འཇུག་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ལ་ལྡན་པའི་ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་བའི་ནང་ཚན་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་
སྤྱོད་ས་གཅིག་ལ་གནས་པར་བཞེད་དོ། །ལྷ་པ་འདུ་ཤེས་པའི་སྣོམ་ས་འཇུག་དང་། ལྷ་པ་འགོག་པའི་སྣོམ་ས་
འཇུག་གཉིས་བཤའ་པ་ལ་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤའ་པ་དང་། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱོད་ས་གཅིག་ཏུ་བཤའ་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་དགག་བྱ་སེམས་སེམས་བྱུང་བཀག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོམ་ས་
འཇུག་དེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམ་ས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ཁྱད་ཚོས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་སྟེ། བཞི་པའི་
སས་བསྐྱེད་ཡིན་ཞིང་། སྣོམ་ས་པར་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་འདོད་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱིས་འཇུག་པ་
ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པ་དང་། དེའི་སྣོམ་ས་འཇུག་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འདུ་ཤེས་པས་འཇུག་པའི་སྤྱིར་
དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྣོམ་ས་འཇུག་། བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
འབྱུང་འདོད་པས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྐྱེད་གྱི་ངེས་འབྱུང་དང་ཐར་པ་ཡིན་ན། ངེས་འབྱུང་དང་ཐར་པ་མ་ཡིན་
པས་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྣོམ་ས་འཇུག་འདི་ནི་ལུང་བསྐྱེད་དང་ལུང་མ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ལུང་བསྐྱེད་ཁོ་ན་དང་། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་བ་ཁོ་ན་དང་། འབྲས་བུ་སྤོང་འགྲུར་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་སྤོང་འགྲུར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་

༼༡༣༣༽

བའི་ལྷ་ར་དེས་བར་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཏེ། དག་བའོ་སྐྱེས་ནས་སྲོང་འགྲུར་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་བའི་སྲིད། འདིར་
མཁས་བ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། དེ་ཡང་ལས་སྟོབས་དང་ལྷན་བས་སྲོང་བར་དེས་ཤིང་། ཉེན་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་
ཤེས་མེད་བར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ་ཉམས་ཀྱང་གཅེས་སྤྲུལ་སྲུ་འདྲིན་བའི་སྟོན་ས་སོར་ཚུད་བར་བྱེད་བས་སྐྱེས་
ནས་སྲོང་འགྲུར་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ནི་བབས་དེ་ལྷ་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ལས་ཡིན་བ་མི་འཐད་དེ།
འདི་ལས་ཡིན་ན་དག་བའི་རིགས་སྲུ་འདྲིན་རིགས་བ་ལས། དག་བའི་ལས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། འདི་
ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་བའི་སྲིད། འདི་ལ་འཇུག་བའི་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འཕགས་བའི་གང་
ཟག་ནམས་ནི་འདི་ལ་མི་འཇུག་ལ། འདི་འབད་བས་སྐྱབ་དགོས་བ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་བས་
སྐད་ཅིག་དང་སོ་ལ་དུས་གཅིག་སྟེ། ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་པན་ཆད་དུ་འདས་བ་ཙམ་
དང་ལྷན། མ་འོངས་བ་དང་མི་ལྷན་ཏེ། འབད་ཚོལ་གྱི་སྲོར་བས་སྐྱབ་དགོས་བའི་འགོག་སྟོམས་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ། འཕགས་བའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འགོག་
སྟོམས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གང་ལ་ལྷན་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མ་ལུས་བ་བཀག་བའི་
ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་བའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
འགོག་བ་ཞེས་བའང་དེ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་བའི་སྲིད། བྱད་ཚོས་ནི་ཚོར་བ་དང་།

༼༡༣༩༽

འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱོ་ནས་དེ་དག་ཞི་བར་གཞན་ས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་གི་དེས་འབྱུང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཇུག་ས་
གང་དུ་གཏོགས་ན་སྲིད་ཅེ་འི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པས་ཟབ་བཅས་ཀྱི་སྣོན་སུམ་འཇུག་ཡིན། རོ་བོ་ནི་དགོ་བ་ཁོ་ན་
དང་། འདི་ལ་དབྱེ་ན་ནམ་སྐྱེས་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། རྣམ་སྐྱེས་
སྐྱོང་བར་མ་དེས་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་ཅེ་འི་རྣམ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། གསུམ་བས་
ནི་རྣམ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་དོ། །ཉེན་ཀྱི་གང་ཟབ་ནི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་
ཟབ་གིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། སྐྱོར་བ་སྐྱིར་བཏང་ལ་འབད་བས་ཐོབ་ཅིང་། དམིགས་བསལ་ལ་ཤུག་ཐུབ་པའི་
འགོག་སྣོན་སུམ་ནི་འབད་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་མ་སྣོན་པར་བད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་བ་རྟེན་པའི་སྣོན་སུམ་ཀྱིས་ཐོབ་
བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་དུ་སྣོན་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བདེན་
བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་བྲུག་དང་། སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྣོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་
དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས།
དེ་དག་གི་བར་དེར་འགོག་སྣོན་སུམ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། འདི་གནས་དོན་དུ་སྲིད་ཅེ་
སྐྱེས། །དགོ་བའོ་གཉིས་སུ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། །མ་དེས་འཕགས་པའི་སྐྱོར་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱིས་
ཐོབ་བྱ། །དང་པོ་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་ལ། །སུམ་ཅུ་

༼༡༣༽

ཅུ་བཞི་མ་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ལུགས་འདིར་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དང་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་པས་བྱང་སྤེ། སྐད་ཅིག་མ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བཞི་པོ་དེ་མཉམ་གཞག་སྐྱུ་
གཅིག་ལ་ཚོས་གཞན་གྱི་བར་མ་ཚོད་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་འགོག་སྦྱོམས་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གཉིས་དང་།
སྐྱོང་བར་མ་དེས་པ་དང་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་གྱི་བྱང་བར་གསུམ་དུ་ཁ་ཅིག་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
འགོག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དེ་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་ན། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ནམ། ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན།
ཡིད་གྱི་ལས་གྱིས་ནི་ལས་གྱི་གོ་མི་ཚོད་པ་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་། མཛོད་སྐྱོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལུགས་
ཡིན་ལ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གང་རུང་
དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་བཞི་བར། དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །དེ་དག་རྣམ་རིག་
རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་ཚོས་འགའ་ཞིག་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།
སྦྱོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་མིན་
ནོ། །འགོག་པ་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་ནི་མིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། མི་ནི་སྐྱོ་གསལ་བས་དེའི་རྟེན་ལ་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་
ཡིན། ཕྱིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་ནི་སྤྱི་སྐྱོ་བས་འདོད་
ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཉིས་ཚར་ན་དང་པོར་བསྐྱེད་

། ༡༣༦ །

བ་ཡོད་དོ། །བདུན་པ་སློབ་གྲི་དབང་པོ་ནི། སློབ་ཉི་ཚེ་ཡིན་ཚོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཚེ་གཅིག་གི་སྤང་པོ་རིགས་མ་སྟུན་གནས་པ་ལ་དབང་གྲེད་པའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་དེ་སློབ་གྲི་
དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་དང་ཚེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སློབ་གྲི་དབང་པོ་གང་ཞེ་
ན། །ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཚེ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཚེ་དེས་རྣམ་
ཤེས་གྱི་རྟེན་གྲེད་ཅིང་། ཚོད་གྱི་རྟེན་མི་གྲེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཚོད་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ན་འབྲུང་བ་
མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཚོད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་གྲེད་ཡིན་ལོ། །ལྡན་མིན་འདུ་གྲེད་
གྱི་དགྲེ་བ་མཚན་ཉིད། སྤྱི་སོགས་བཤད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྤྱི་བ་དང་། །རྒྱ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་
ཉིད། །དེ་དག་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལ་སོགས། །དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག། །ཅེས་པས་བསྟན། འདིའི་དོན་འཆད་
པ་ལ་མཚན་ཉིད། དགྲེ་བ། ཚོད་སྤང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། །ཀུན་མཁུན་ཤེས་འོད་པའི་གསུང་ལས། རང་གི་
མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་ལས་རྣམ་གཞན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་གྲེད་ཡིན་པ་གང་ཞེས། རང་གི་མཚན་གཞི་འདུས་
བྱས་སུ་འདོགས་པར་གྲེད་ཀུས་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
གསུངས་པ་ནི་རི་ལྟར་འཐད་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་བྱམ་པའི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་ཚོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བོད་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལྷུང་

༼༡༣༽

གཉིས་པོ་དེའི་སྲིད། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་མཚན་གཞི་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་
བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་
བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྲིད། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེ་དེར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
སྲིད། གོང་དུ་འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་
གཞིའི་ཚུལ་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལ་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་བྱམ་
པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། བྱམ་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་འོ། །ཁ་ཅིག་སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། བྱམ་པའི་
སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་སོགས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
སྲིད། གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་
འཐད་ལ། སྲིད་

༧༡༣༧༽

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་མི་འཐད་པའི་བྱང་པར་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བྱེད་ལ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་སྐྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་འདུས་བྱས་གཞན་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡང་རེ་རེ་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་
མ་ཡིན་པའི་སྐྱིར། ཉམས་སོང་། ཡང་བྱེད་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་སྐྱི་ཙམ་པའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རེ་ཞིག་ལ་རང་གི་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་སུ་
འཛིན་པར་བྱེད་ཀུས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་
དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བུམ་པ་དང་སྐྱམ་བུ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་སོ་མཐའ་དག་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ཡིན་ཞིང་། སྐྱི་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་
བཞི་སོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་སྐྱིར། དེས་ན་གོང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ལ་བྱང་པ་ཚུ་ཐུབ་དགོས་ཤིང་། མཚན་
ཉིད་སྐྱེ་སོགས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱང་པ་སྐོ་བཞི་ཐུབ་པ་མི་དགོས་ཏེ། ཉེན་གཤེད་གཞུང་དུ་
རང་མཚན་ཀུན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱི་མཚན་ཀུན་ལ་སྐྱི་འི་

༧༡༣༩༽

མཚན་ཉིད་དུ་འཚད་པའི་སྐབས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི་རང་གི་མཚན་གཞིའི་འདུས་བྱས་དེ་མ་
འོངས་པ་ནས་ད་ལྟ་རུ་འཛེན་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་གཞིའི་འདུས་བྱས་དེ་ད་ལྟར་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དེ་གནས་པའི་མཚན་གཞི།
རང་གི་མཚན་གཞིའི་འདུས་བྱས་དེ་ད་ལྟར་རྙིང་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དེ་ཀྱ་བའི་མཚན་གཞི། རང་གི་མཚན་
གཞིའི་འདུས་བྱས་དེ་ད་ལྟར་ནས་འདས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དེ་མི་ཉག་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་
ནོ། །མདོ་སྐྱེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེ་སོགས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་སོགས་
བཞི་ཚང་བར་མི་འདོད། མདོན་བ་གོང་མར་ཡང་ལུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། ཀྱ་བ་སོགས་འདོད་གྱི། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ཚོར་སྤང་ནི། དུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བཞི་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མེད་ན་
འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་
དང་། ཀྱ་བའི་ཀྱ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་། མི་ཉག་པའི་མི་ཉག་པ་སྟེ། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་
ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། ཚུ་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བས་ནི་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་། ཚུ་
བའི་མཚན་ཉིད་གཞན་གསུམ་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་

༧༩༠༽

དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་པོ་དེ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྲིབ་ན་དེ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པར་
 བཤད། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ནི་ཙུ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ད་ལྟར་འབྲེན་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་སོགས་སྟབས་མེད་
 དུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བས་ཚོས་བརྒྱད་རྗེས་པར་བྱེད་ལ། རྒྱ་བའི་རྒྱ་བས་རྒྱ་བ་གཅིག་སུ་རྗེས་པར་
 བྱེད། གནས་པས་ཚོས་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད། གནས་པའི་གནས་པས་གནས་པ་གཅིག་སུ་གནས་པར་བྱེད་
 དེ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་རིགས་འབྲེལ། །འོ་ན་འདུས་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཚང་
 ངམ་མ་ཚང་། ཚང་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་འགྲུལ། མ་ཚང་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་རོང་རྟོན་ཚེན་སོའི་གསུང་ལས། སྐྱེ་བ་ཚང་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་གནས་
 བས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། །མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ཡང་།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ད་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྲིབ། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་དང་མི་ལྡན་སྲིབ་
 ཉེ། ཁྱོད་ཀྱི་བ་མེད་པའི་སྲིབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
 གསུམ་པ་མན་ཚད་མེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་སྲིབ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་སོགས་འཚད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་།
 མཚན་གཞི་གཉིས། དང་སོ་ནི། རོན་གྱི་རོ་སོ་ཅམ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་མིང་གི་མཚན་ཉིད། རོན་
 ཀྱི་བྱེད་པར་

༼༡༩༽

རྫོང་གྲེང་གྱི་དེ་ཚིག་གི་མཚན་ཉིད། མིང་གི་གཞིར་གྱུར་བའི་ལྷན་མིན་འདུ་གྲེང་དེ་ཡི་གཤེད་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། གཞུགས་དང་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པ་ཀུན་མིང་གི་མཚན་གཞི། འདུ་གྲེང་མི་ཉལ་ཅེས་པ་དང་། བྱམ་པ་སེར་བོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཁྲད་པར་སྟོན་པ་ཀུན་ནི་ཚིག་གི་མཚན་གཞི། ཨ་དང་ཨི་ལ་སོགས་པ་དང་། ཀ་དང་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ཀུན་ནི་ཡི་གཤེད་མཚན་གཞི་ཡིན་ལོ། །རྩ་བར་ཚོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དུ་མའམ་ཀུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རོང་རྒྱུ་ལས། ཚོགས་ནི་དུ་མའོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་འོད་པས་དེ་དག་གི་ཚོགས་ནི་དེ་དག་མང་བོ་འདུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་མ་ཆགས་ཏེ། འོ་ན་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་མང་བོ་འདུས་པ་དེ་ལྷན་མིན་འདུ་གྲེང་ཡིན་ལ། མང་བོ་མ་འདུས་པའི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་རྣམས་ལྷན་མིན་འདུ་གྲེང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་འབྲུང་སྟེ། རྩ་བར་བཤད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་སོ་དེ་དང་དེ་མང་བོ་འདུས་པ་ལ་བཞེད་ཀྱིན་འདུག་པའི་སྟེང་། ཉལ་ས་ཁས། མིང་ཚིག་སོགས་གསུམ་སོ་སྐྱ་སྐྱི་ཡིན་ཡང་སྐྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དུས་སྐྱ་སྐྱ་འགགས་པའི་སྟེང་། ཡི་གེ་ནི་རྫོང་གྲེང་མ་ཡིན་ཡང་རྫོང་གྲེང་གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་ཤས་སྟེ་ན། བླ་དང་ལྷ་དང་མ་དང་འབྲུང་ཞིང་། དེ་དག་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ནི་ལྷན་མིན་འདུ་གྲེང་ཡིན་གསུངས་པ་

༼ ༡༤༩ ༽

ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དུ་མ་སྟོན་གྱིད་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གལ་ཏེ་མིང་
ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་མང་པོ་ཚོགས་པ་ཡང་སྐྱ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་དེ་
གསུམ་སྐྱ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་དུ་མའམ་མང་པོ་ཚོགས་པ་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་གྱིད་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡོད་
སོམས་ཤིག་དེ་གསུམ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་གང་རུང་དུ་གཏོགས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་སྐྱི་ཡིན་པའི་སྲིད། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་སྲིད་རྒྱུད་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་རྒྱུད་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་རྒྱུད་བ་
ཡིན་པའི་སྲིད། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ད་
ལྟར་མ་སྐྱེས་པས་རྒྱུད་བ་ཡིན་མིན་བཏག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་རྒྱུད་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་མཐའ་མི་
འཛིན་ཏོ། །དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགེ་ཅ་ཆད་པ་
ལ་ཡང་ལྡན་པས་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ལྡན་པས་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་སྐད་དུ། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །སེམས་མ་ཐུན་ལུང་
བསྟན་མིན་དེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནས་འདིའི་བར་གྱི་ཤེས་བྱ་
གཞི་ལྟར་གྲགས་པའི་དང་པོ་བཞི་བསྟན་ཅིང་། འདུས་

༼ ༡༤༣ ༽

མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ནི་གནས་དང་པོ་འདུས་མ་བྱས་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དེ་ཡིན། མངོན་པ་གོང་མར་འདུས་མ་བྱས་
བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་འདི་དག་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
སྟེ་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ནང་ནང་རགས་པ་རྩོམ་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི། རྩལ་སྟོན་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་གྲུབ་
པའི་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བཙུན་པའམ་སྟོན་པ་ལེག་གྲང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་མི་འདོར་བའི་རྗེས་ཡོད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། སྤང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡུལ་རགས་པ་འཛིན་ཏེ་ན་གསུམ་པའི་བྱམ་པ་དང་ཚུ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་སྟོན་པའི་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་
རྒྱུན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བཙུན་པའམ་སྟོན་པ་ལེག་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོར་བའི་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེ་སྐད་དུ་གནས་ཏུག་པར། གང་ལ་བཙུན་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། །བྱམ་ཚུ་
བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་
སྟོ་མས་ངེས་དོན་རབ་གསལ་དུ། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་བས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡན་བསྟུས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་
པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་

༧༧༧༧༧

སའི་གང་ཟག་དང་། རིགས་པ་དང་རྒྱན་ལ་བཞག་སའི་ཚོས་གིས་བསྐྱུས་སའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བདེན་པར་
མེད་པས་རྟག་སའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་འབྲུལ་མེད་གི་གཞན་དམ་པར་
གོ་དགོས་སོ། །ལུགས་འདིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་ཡོད་དང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
ནི་རྟག་དངོས་དང་རྟག་རྗེས་ཡིན་སའི་སྤྱིར་དང་། འདུས་བྱས་གི་ཚོས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་།
དུས་གསུམ་རྗེས་བྱུང་ཏུ་འདོད་སའི་བྱེ་སྐྱོབ་སའི་ལུགས་ཡིན་སའི་སྤྱིར་། དེས་ན་བཏགས་ཡོད་གི་དངོས་སོ་
རྣམས་ཀྱང་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པས་བཏགས་ཡོད་དང་རྗེས་ཡོད་མི་འགལ་བ་ནི་ལུགས་འདིར་མ་ཟད། ཚད་མ་དང་
དབྱེ་མ་ལ་སོགས་སའི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཆེན་པོས་དང་ཆེན་པོས་ཅན་ལ་སོགས་སའི་རྣམ་
གཞག་འཆད་ཤེས་ན་འདི་མི་གོ་བའི་དོན་མེད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གི་ནང་ནས་ནམ་མཁའ་ནི་རྟེན་གི་
དོན་བྱེད་ཀུས་སའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་རྟེན་གི་ཁམས་འདི་འདི་འོག་གཞི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུང་དང་རྒྱ་
དང་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་རྟེན་རྒྱུལ་གནས་གསུམ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་བཤད། འབྲས་བུ་བཤད། གཉིས་ཀའི་སྐྱུ་མོང་གི་ཚོས་བཤད། རྒྱུན་བཤད་
པའོ། །དེའི་དང་པོ་རྒྱ་ལ་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དབྱེ་བ། གངས་ངེས། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་
པོ་ནི། ཚོས་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་མི་བྱེད་སའི་རྗེས་སོ། །གཉིས་

༧༧༥༽

བ་ནི། །ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡོ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། །གཞི་བྱུང་ན་རྒྱ་ཡིན་བས་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། །གསུམ་བཞི། །བྱེད་རྒྱ་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང། །སྐྱལ་མཉམ་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་དང། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ནམ་སྤོང་ཏེ། །རྒྱ་ནི་ནམ་པ་
བྱུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། །རྒྱ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ནི།
ཅིའི་སྤྱིར། །རྒྱ་བྱུག་ཏུ་བྱངས་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །འབྲས་བུའི་རིགས་ལ་སྟོས་ནས་སུན་མོང་གི་རྒྱ་དང། །སུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟེ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
སུན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །གཉིས་བ་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ན་སྟེ། །རྒྱ་སྤྱི་མ་ལྡོ་ལོ་འདི་ལ་འདུས་མ་བྱས་མི་
མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་བ་དང། །མི་མཉམ་བ་གཉིས་ལས། །མཉམ་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ནི་སྤྱི་དང། །མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་དེའི་
བྱེ་བྲག་ཡིན་བས་སྤྱི་མ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དུས་མི་མཉམ་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་རིགས་འབྲ་བ་དང། །མི་འབྲ་
བ་གཉིས། །འབྲ་བ་ལ་སྐྱལ་མཉམ་དང། །ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས། །དེ་ཡང་སྤྱི་མ་ནི་སྤྱི་འབྲ་བ་དང། །ཀུན་འགྲོ་ནི་བྱེ་
བྲག་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དང་རིགས་མི་འབྲ་བ་ནི་ནམ་སྤོང་གི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ལྡོ་ལོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་སྟེ། །བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་དེ་བྱེད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །རང་ལས་གཞན་
བ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

༧༧༧༧༧

སྤྱིར། རྩེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། རང་འབྲས་སྤྱིད་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འདུས་མ་
བྱས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར། རྩེན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་དང་རྩེན་ལ་འབྲས་པར་
མེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྩེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཁམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲས་སྤྱིར།
དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འབྲས་
བཤད་རྒྱལ་སྤྱིར་མ་ལས། རྒྱ་དང་རྩེན་རྣམས་ལ་འབྲས་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྤྱིར། ལོང་དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདུས་
མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མདོར་ན་ལུགས་འདི་ལ། རྩེད་ཚོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ཚོས་
དེ་རྩེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མ་འབྲས། རྩེད་རྒྱ་ཡིན་ན་རྩེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་མ་འབྲས། རྩེད་འབྲས་བུ་ཡིན་
ན་རྩེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་མ་འབྲས། རྩེད་ཚོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན་རྩེད་ཚོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་འབྲས་པས་ཅེས་
པ་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་ལོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་ན། དང་པོ་ལ་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བ་རྩེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྩེད་ཀ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀ་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྩེད་ཀ་བ་ལས་དོན་གཞན་གང་ཞིག་། ཀ་
བ་སྤྱི་བ་ལ་གཤམ་མི་བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲས་པ་གཞུང་གིས་འགྲུབ། ལོང་དུ་འདོད་

༩༡༤༽

ན། ཀ་བ་བྱམ་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ལྡོ་གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཀ་བ་དང་
བྱམ་པ་འབྲེལ་མེད་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་ལ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་
ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། གཞི་བྱུབ་པའི་སྲིར། གསུམ་
པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར་ཉེ། བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་
པའི་སྲིར། བོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྲོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིར། འབྲས་སྟེ།
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་བྲོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པས་འབྲས་པའི་སྲིར་ཉེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་
མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྲིར། བཞི་བ་དེ་ལ། བེམ་སོ་ཚོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། མཚུངས་ལྡན་ལས་དོན་གཞན་གང་ཞེས། དེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་
བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིར། བོང་དུ་འདོད་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར།
འབྲས་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ཞི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
དོན་བྱུབ་པའི་སྲིར། བྱེད་རྒྱ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་མེད་དང་། ལུས་བཅས་གཉིས། དང་སོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་
ཅད་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བྱམ་པ་སྣམ་བུའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་སོགས་སོ། །

༩༡༤༽

གཉིས་པ་ནི། ས་ལོན་གྱིས་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་
བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་མེད་དང་། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྲིན་གཉིས་ཀ་འཕམ་འཛིན་པ་རྒྱང་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་། དེ་
དག་ལ་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྲིན་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྟེང་། དེ་ཡང་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འབྲིན་པ་ནི་
རྒྱས་པ་དེས་ད་ལྟ་བུའི་དུས་ཁོ་ནར་འབྲས་བུ་མདོན་གྱུར་དུ་རབ་ཏུ་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །ལྷན་ཅིག་འབྲུང་
རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ནི་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་། མཚན་གཞི་ནི། ལྷན་ཅིག་
འབྲུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །འབྲུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། སེམས་
དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་
སོགས་བཞི་དང་། མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་གཉིས་རྣམས་རིམ་བཞིན་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
ལྷན་ཅིག་འགོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་
ན་གནས་པའི་མེད་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱང་གི་ཁམས་དེ་རང་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་

༼ ༡༤༩ ༽

མེ་ཁམས་ཚུ་ཁམས་ས་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་པའི་མེ་
ཁམས་སོགས་ཚོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་ཁམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།
དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་སློམ་དབྱུང་དེ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ནི་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དང་བསམ་གཏུན་ཟག་མེད་ཀྱི་སློམ་པ་
གཉིས་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རྗེས་འཇུག་ཏུ་
བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དུས་གཅིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སོགས་གང་ཡིན་དང་། རོ་བོ་
དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་སོགས་རོ་བོ་གཅིག་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སེམས་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་སམ་རྒྱ་
མ་ཐུན་ནམ། རྣམ་སློན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་འཇུག་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་
སེམས་དེ་དགེ་བ་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡིན་ན་དེའི་རྗེས་འཇུག་ཀྱང་དགེ་བ་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། སེམས་ལས་བྱུང་དང་སློམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
དུས་དང་ནི། འབྲས་སྐྱེགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་
པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་གྱུར་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་པའི་རུས་པས་

༩༡༠༽

ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་གྲུར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། འབྲུང་གྲུར་དང་གྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྲིད། འབྲུང་གྲུར་ནང་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏམ་གྱི་སྒྲོམ་པའི་སྲོང་བ་
བདུན་པོ་ནང་པན་ཚུན་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པའི་སྲོང་བ་བདུན་པོ་ནང་པན་ཚུན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁུན་ཤེས་འོད་པའི་གསུང་ལས། ཚོས་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་དང་པན་
ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུར་པ་ཡིན་པས་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་འབྲུང་བས་འབྲུང་གྲུར་གྱི་ལྷན་
ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འབྲུང་གྲུར་གྱིས་ཚུར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཅ་
བར་པན་ཚུན་འབྲས་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དང་དངོས་སུ་འགའ་བས་མི་འཐད། ཚོགས་པ་གཅིག་ན་ཡོད་
པའི་འབྲུང་བས་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་གྲུར་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་དེ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་གྲུར་དང་འགྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུང་གྲུར་གྱི་རུས་པ་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་འོད་སྟོན་ཚེན་པོས་གསུངས་པ་འདི་ཁས་སྲུངས་ན་ལེགས་པར་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྐྱལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་གཞུང་ལས། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བསམ་བཞག་ན། མཚན་ཉིད་ནི་ངོ་མཚར་གསུམ་
ལྷན་ལས། རང་གི་འབྲས་བུ་སྲི་མ་རང་དང་རིགས་འབྲ་བར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་ཡིན་ནོ། །

༼༡༧༽

འདྲ་བའི་དོན་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དག་བ་ཟག་བཅས་སམ། ཟག་མེད་གི་འདུས་བྱས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 བམ་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡང་རུང་བའི་རིགས་སུ་འདྲ་བས་ན་འདྲ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་
 སས་བསྟུས་གི་དག་བར་གྱུར་བའི་གཟུགས་སུང་སོགས་སུང་པོ་སྲ་མས་དེར་གྱུར་བའི་གཟུགས་སུང་སོགས་
 རིགས་འདྲ་སྤྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་བ་སྲ་མ་སྲ་མས་དེར་གྱུར་བའི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་སོགས་སྟ་བུའོ། །མཚན་
 གཞི་ལ་ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ས་གཅིག་པའི་སྤང་བྱ་སྟུག་བསྟུས་མཐོང་སྤང་
 སོགས་རིགས་སྲ་པོ་གང་རུང་དུ་འདྲ་བའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་གི་སྐྱོམ་སྤང་ལ་དཔེར་མཚོན་ན་ས་
 པོན་གིས་སྟུ་བྱ་སྤྱེད་པ་དང་། ར་དང་དབྱུག་གུས་ར་སྤྱེད་པ་དང་ཚུས་ཚུ་སྤྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 ཀ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་པའི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་རིགས་འདྲ་བས་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱར་འགྱུར་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 འདོད་པའམ་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྟུས་གི་སྟུག་བསྟུས་མཐོང་སྤང་སོགས་སྲ་མ་སྲ་མས་རང་རང་གི་རིགས་
 འདྲ་སྤྱི་མའི་རྒྱ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་ཟག་བཅས་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་
 སྟུག་བསྟུས་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བྱ་རིགས་སྲ་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་པས་ཁྱབ། སྟུག་བསྟུས་མཐོང་སྤང་
 སོགས་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེའི་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་ཡིན་

༼༡༥༩༽

ག། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སོགས་རིགས་གཞན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པས་ཁྲབ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་
སྤང་སོགས་ལ་ཡང་དེས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཟག་བཅས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་
དེ་དང་ས་རིགས་གཅིག་པས་ཁྲབ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སྤི་མའི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་
བྱེད་དོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་དུས་ཀྱི་ནང་ནས་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ། མ་འོངས་
པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེ་ཡང་འདས་པས་འདས་པ་སྤི་མ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད།
ད་ལྟ་བས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་ནི་ཚོས་གང་
གི་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། རང་རིས་ས་པའོ་སྤར་སྤྱེས་རྣམས། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཟག་བཅས་སྐལ་མཉམ་གྱི་བྱེད་ཚོས་གསུམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་ས་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྐྱོགས་མི་སྤོགས་མེད་དང་། དེའི་དངོས་གཞི་ཅམ་བྱེད་ཟག་མེད་ནས་བཟུང་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྤོམས་འཇུག་
ཟག་མེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་བདེན་རྣམས་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
སྤིར། དེ་ཡང་མཉམ་པ་དང་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་གྱི། དམན་པའི་

༼ ༡༥༣ ༽

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་ནི་རང་དངོས་གཅིག་པལ་མི་གཅིག་ཀྱང་རྒྱང་མཐོང་ལམ་
རང་གི་རྒྱུན་སྲི་མ་དང་། རྒྱད་པར་ཅན་སྐྱོམ་ལམ་དང་མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱོམ་ལམ་ཟག་
མེད་ཀྱང་མཉམ་པ་རང་གི་རྒྱུན་སྲི་མ་དང་། རྒྱད་པར་ཅན་མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། འདིག་
རྟེན་པའི་སྐྱོར་བྱུང་ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞུང་
ལས། ས་དགའའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །སྐྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་
ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། བཞི་བ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི། གཞུང་
ལས། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་བསམ་བཞུགས།
འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་ཕུན་ཚུན་རྒྱ་
འབྲས་སུ་གྱུར་བའོ། །མཚན་གཞི་ནི། རྟེན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྟེན་མི་མཚུངས་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྗེས་དང་དུས་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱར་མི་
འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་པན་ཚུན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྟེན་ཐ་
དད་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱར་མ་བཞག་གོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་སྲིད་ན། གཞུང་

༼༡༥༽

འདིར། རྟོན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་མཚུངས་པ་སོགས་གང་ཟག་ཐ་
དང་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྗེས་བྱ་ལྟས་བྱིན་དང་མཚོན་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་
ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་རྗེས་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །ལྷ་བ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལོ། ཀུན་འགྲོ་
ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམ་གྱི་འདུ་མ་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་བ། །ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་གང་ཞེག་
འདུ་མ་འདྲུས་འདུ་མས་བསྟུས་པའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྷའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྱི་མ་སྤྱེད་པ་དེ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན། གང་ཞེག་ཅེས་བས་ཟག་མེད་སྐལ་མཉམ་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་འདུ་མ་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་
གྱི་རྒྱ་རྣམས་གཅོད། འདུ་མས་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བས་རྣམ་སྤོན་གྱི་རྒྱ་གཅོད། སྤྱི་མ་སྤྱེད་པ་ཞེས་
བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཅོད་པ་དོ་མཚར་གསུམ་ལྡན་ལས་གསུངས་སོ། །མཚན་
གཞི་ལོ། གནས་ལྷ་བར། ལྷུག་བསྟུས་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྷ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གང་དེ་ལྷན་ཅིག་མ་
འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བ། ལྷུག་བསྟུས་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་ལྷ། ཀུན་
འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་དང་མཐར་འཇོག་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ཉེ་བདུན། སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཉེ་
དགུ། ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་པའམ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་སྟེ་བཅུ། མ་འདྲེས་པའི་མ་
རིག་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་སྤང་བྱ་

༼༡༥༽

བཅུ་གཅིག་ནི་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་ཆར་གཅིག་དུ་དམིགས་པས་དེ་དག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་
སྐལ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་འདྲིལ་མཐར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་དགུ་ནི་
ཁམས་དང་ས་པོང་མ་དག་ཏུའང་དམིགས་ནས་ས་དེ་དག་གི་སྤང་བྱའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་
འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་དང་སྤྱོད་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚོས་གང་ཐོབ་པ་མ་
གཏོགས་མཚུངས་སྤྱོད་ཡིན་མིན་ཀུན་ཀྱང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་དགུ་པོང་དུ་དམིགས། །ལྟ་བ་
གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་དག་དང་ནི་སྤྱོད་ཅིག་གང་། །འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱི་དེས་ན་ཀུན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱོད་
གྱི་སྤང་བྱ་རིགས་གཉིས་པོ་དེས་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་རང་གི་སྤང་བྱའི་རིགས་སྤྱི་མ་སྤྱོད་པའི་ཆ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པོ་སོགས་གྱིས་འདོད་པའི་སྤང་
བྱ་རིགས་སྤྱི་མ་རྣམས་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སོགས་སྤོས་དབྱེད་དེ་ཤེས་པར་བུའོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་པོས་རང་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་སྤོས་ལམ་གྱི་རྒྱ་
བྱེད་པ་སོགས་ཟབ་མེད་སྐལ་མཉམ་དང་། ཟབ་བཅས་གྱིའང་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གང་།

༼༡༥༭༽

རུང་དུ་གྱུར་པའི་འདྲི་བ་ལྟ་སོགས་བརྟུ་གཅིག་པོ་འདོད་པས་སས་བསྐྱུས་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
འགོ་བ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བུ་རིགས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་སོགས་གཞན་གསུམ་མོ། །ལྷ་བཞི་དང་གོང་དུ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཀུན་
མཁུན་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགོ་ལྟར། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་
དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རོང་ལྷི་ཀ་ཏུ་སྤར་གྱི་བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་འདྲི་བ་མཐར་
གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་དགུ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཁམས་གོང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ་སྐལ་བ་
མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོར་བ་འདད་པས་གཞུང་སྤྱི་དགོངས་པ་མཐུན་པའི་འཆད་ཚུལ་གཅིག་དཔྱོད་ལྡན་དག་
གིས་བཅའ་བར་བུ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་དེ་ཚུལ་བས། སྤྱིར་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་ཡིན་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
ཅིང་། ཚོས་དེའི་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཚོས་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བུའི་རིགས་ལྟ་སོ་འདོད་པའི་སྤང་བུ་རིགས་ལྟ་ཆར་གྱི་ཀུན་འགོའི་རྒྱུར་འགྱུར་
བ་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་མི་གཅིག་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་འགོ་བ་མི་སྤྱི་དཔའི་བྱིད། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་
མི་འཐད་སྟམ་སྟེ། ས་གཅིག་ཀྱང་སྤང་བུ་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིད། །གཞུང་ལས་ཀྱང་། རང་རིས་ས་པའོ་ཞེས་གསུངས་

༩༡༥༽

བས། ཟག་བཅས་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དང་སྤང་བུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་ས་གཅིག་པ་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ནི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་སྤང་པོ་སྐྱེད་
བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་སུ་གནས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཞི་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟར་རྒྱ་འཇུག་ལས་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་སོ། །རྒྱ་
གཞན་ལྟ་ནི་དུས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་སྐྱལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་
པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་སྐྱེན་སྤོང་བ་མ་ངེས་པའི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ནི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་ཡང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེད་པ་མ་ངེས་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རིགས་གནས་སྤོར་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་
འོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདྲོག་དགོས་པས་རྒྱ་དེ་དག་གི་འབྲས་
བུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན།
འདིའི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི། འགྲོས་དོན་གྱི་དོགས་དཔྱོད་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་
སྐྱེད་བྱེད་དང་ཐོབ་བྱེད་གང་རུང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་འོ། །རྒྱ་
མཚན་དེའི་སྤོར་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་དང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

༩༡༥༽

འབྲས་བུ་གཉིས་སྲུངས་པ་ལས། བྲལ་འབྲས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདིར་མ་ཁྲབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིར་བྱོད་
ཚོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཚོས་དེ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ཟག་མེད་བར་
ཚད་མེད་ལམ་དེ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ཁྲབ་པ་བཞགས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་ཅིང་
ཁྲབ་སྟེ། དག་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལས། །འབྲས་བུ་འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་
སྲིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཡོད། ལྟ་སོ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱ་གང་གི་འབྲས་
བུ་ཡིན་སྟུང་ན། རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་དང་། བདག་འབྲས་ནི་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་བུ་
དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་
འབྲས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་སོ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སློན་
འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་སོའི་འབྲས་བུ་དང་སོའི་ཡིན། །རྒྱ་མཐུན་སྐྱལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་
ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་

༧༡༥༽

བ་ལྷུང་ལོ། །རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། རོ་སོ་མ་སྐྱེབ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་།
སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པས་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུན་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མེ་དགེ་བ་གང་ཅུང་
ལས་སྤྱིས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་ཚོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལྷུང་
བསྟན་གྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུའི་བར་ནི་
ཡུན་རིང་དུ་ཚོད་པས་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་གྱི། ད་ལྷུང་བས་མི་འབྱེན་ཏེ། གཅིག་
ནི་འདས་པས་འབྱེན་པ་འགྲུལ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རང་གི་རྒྱུ་དང་རིགས་འབྲ་བར་སྐྱེས་
པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་བྱུན་རྒྱུ་དང་འབྲ་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྲལ་འབྲས་ནི། རང་
ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་བའི་འགོག་པ་
དེ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་བ་སྟོ་ཡིས་ཟད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སྤྱིའི་གནས་སྐབས་སུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ནི་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ཡང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གང་གིས་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་
དེ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་

༩༡༦༠༽

འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའམ་དངོས་སུ་མིན་ཡང་། དེ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་བྲལ་འབྲས་གང་རུང་ཡིན་པས་སོ། །བྲལ་བ་སྟོ་ཡིན་ཟད་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོ་དེ་ལ་ཡང་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཟག་བཅས་ལ་ཡང་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་ནི་རང་སྐྱེད་བྱེད་
དམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྲུམ་བར་སྐྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་སྦྲུམ་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། གང་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐོབ་པའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་ཐོབ། །ཅེས་པ་གཅིག་ཀྱང་སྦྲུམ་མ་དེའི་ཤུགས་ལས་ཐོབ་
བར་གསུངས་འདུག་པས་སོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་བྱས་པ་དང་
འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་བར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གི་
རྒྱང་པ་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་ལ། སྟོན་བྱ་རོག་རྒྱང་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །བདག་འབྲས་ནི་རང་གི་རྒྱུའི་སྟོན་རོལ་དུ་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་དེ་ལས་བྱིས་འབྲུང་བའི་འདུས་བྱས་ནམས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་
འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །

༩༡༦༡༽

འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་
རྒྱུར་བཤམ་པ་ལས་དེའི་བདག་འབྲས་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བས། དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་འདུས་
བྱས་ཁོ་ནའི་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་རྣམས་འབྲས་བུའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། བཞི་བ་དོགས་དཔྱོད་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཀ་རྒྱ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་འབྲས་བུ་ཡང་
ཡིན་ན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་རྒྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུག་
དང་འབྲས་བུ་ལྟ་མཐོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་མ་བཤམ་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མེད་དེ། བྱེད་རྒྱའི་དོན་ནི་ཚོས་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་
སྐྱེ་བ་མེད་པས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་མི་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཀུན་མཁྱེན་སྣ་མའི་
ལེགས་བཤམ་དོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་སུན་མོང་གི་ཚོས་བཤམ་པ་ནི། ལྟ་བུ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །གཉིས་
ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཏེ། འཛིན་པ་དང་འབྱེན་པའི་དོན་སྲུང་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །བཞི་བ་རྒྱེན་
བཤམ་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱེན་མིང་

༧༩༩༽

གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་མོད། རོལ་གྲང་ཐ་དང་དུ་བསྟན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སློབ་མཁན་རྒྱ་དང་། དེ་
འབྲས་བུའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སློབ་མཁན་རྒྱུ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ནི་བཞེ་བོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བཤད་
དོ། །འདི་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱུ་བཞེ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་བྱ་བ་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་བོ་ནི། རྒྱ་སྤྱི་མ་ལུ་བོ་གང་རྒྱང་གང་ཞེས། རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་
རྒྱའི་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཚན་གཞི་ནི་འདུས་
བྱས་པལ་ཆེར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། རྒྱའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་
པ་མི་སྤྱི་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་རྒྱ་སྤྱི་མ་ལུ་བོ་གང་རྒྱང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་
པའི་སྤྱིར། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དེ་མཚན་པ་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྤྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚན་པ་དེ་མ་
ཐག །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིས་བྱུང་པར་གསུམ་སྟོན་ཏེ། རོ་བོའི་བྱུང་པར་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རྒྱང་
ཡིན་པ། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྤྱི་བོ་དུ་སྤྱེས་པའི་འདས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་དང་དུས་མཉམ་
པའི་ད་ལྟ་བུ་གང་རྒྱང་ཡིན་པ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལྟག་མེད་དུ་འདའ་ཁ་མའི་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་

༡༦༣

ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་བྱུང་བར་ནི་
རྒྱ་ལྗངས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་མཚུངས་ཞིང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་ལྗངས་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དེ་
ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ན། རང་ལྗངས་ཤེས་པའི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་ཁས་ལྡན་བར་བྱའོ། །ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཚོས་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ན། ཚོས་
དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་རྒྱུན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན།
མྱོད་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་
ཞིག་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་
འགོག་སྟོམས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་
གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་མཐའ་མ་ལས་དེའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱེད་པ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཏོ། །དམིགས་རྒྱུན་ནི་མིག་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་

༧༩༩༽

གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པ་ནས། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་རྒྱུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་ངེས་པར་
བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་རང་འཇིན་ཤེས་པའི་ཚོས་གྱི་
དམིགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་པ་རང་འཇིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཚོས་དམིགས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར། ཚོས་ཁམས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རང་འཇིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཚོས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། བྱེད་
རྒྱ་གང་ཞེག་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རང་འཇིན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
དེ་དམིགས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །བདག་རྒྱུ་ཞེ། བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་པས་
བསྟན། མཚན་གཞི་ཞེ། བྱེད་རྒྱ་ལུས་བཅས་པལ་ཆེར་ཡིན་ཉེ། གོང་དུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་བདག་འབྲས་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱའི་འབྲས་བུར་བསྟན་ཅིང། དེའི་ཤུགས་ལས་རང་
གི་བདག་འབྲས་སྐྱེད་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་བསྟན་ཉོ། །ཡང་རྒྱུ་དུ་ཞེག་གིས་ཚོས་
གང་བསྐྱེད་ཅེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྒྱུ་བཞི་ཚང་བས་

༩༡༤༥༽

བསྐྱེད་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ནི་དམིགས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད། སྟོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱའི་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་གྲུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། རྒྱུ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྲུང་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་གང་ཞེས་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཏེ། དེ་གཉིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། འདོད་ཡིད་དགའ་དང་མི་དགའ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་པའི་བར་སྟེ་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་ནི་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་བརྟེན་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དེ་ཞེས་ཏུ་བསྟན་པའོ། །།བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། །དེ་དག་གནས་པའི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས། །རྒྱང་ཚུ་ས་ལས་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་སྟེད་ཚོས། །སྟོན་མཛད་ཐུན་དབང་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་འདུད། །ཅེས་མཚོན་པར་བརྗོད་ནས། གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་འཚད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་བ་པོ་

༩༦༦

འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུས་འགྲོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། འདིར་འདོད་ཁམས་ལ་
 ཉིར་ཤུར་བཤད་དེ། རིགས་ལྷན་གི་ནང་ཚོན་གྱི་དཔྱལ་བ་ལ་བརྒྱད། མི་ལ་གྲིང་གི་སློན་ནས་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས།
 དེའི་སྟེང་དུ་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས། འདོད་ལྷ་ལྷན་སྟེ་བརྒྱད་བསྟན་པས་ཉི་ཤུར་ཡོད་དོ། །གཟུགས་
 ཁམས་ལ་གནས་ཀྱི་སློན་ནས་རིགས་བཅུ་བདུན། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་སློན་ནས་བསམ་གཏུན་དང་སོ་གསུམ་ལ་
 གསུམ་གསུམ། བསམ་གཏུན་བཞི་བ་ལ་བརྒྱད་དེ་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་སོ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚོན་
 དུ་གྲུར་བའི་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སློན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སས་
 བསྟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་པས་གཟུགས་མེད་
 ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གང་དུ་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་མ་ཐག་སྟེ་བ་ལེན་ཞིང་། རྒྱ་སྟོངས་འཇུག་བཟང་
 ངན་གྱི་སློན་ནས་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་བཟང་ངན་འབྲུང་བས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
 སྟེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད། འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྟེ་མཆེད་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། དེར་
 གཟུགས་མེད་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རིགས་མཐུན་པ་དང་། སློག་དང་། ཐོབ་པ་དང་། མཚོན་ཉིད་སྟེ་སོགས་
 རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །སྟེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དེར་ནི་
 རིགས་དང་སློག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་

༩༩༩༩༩

གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྤྱིད་སྡོམ་དུ་འགོ་མི་དགོས་པས་དེའི་བར་སྤྱིད་མེད་
 ཅིང་། དེའི་སྤྱིད་པ་ནི་སྐྱེ་སྤྱིད་སྡོམ་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འཆི་སྤྱིད་དང་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། གཞུང་ལས། གཞུགས་
 མེད་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ལོ། །འདོད་ཁམས་དང་གཞུགས་ཁམས་སོགས་ཁམས་
 གསུམ་སོ་དེ་དང་དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཁམས་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་པ་སོགས་ནི་
 གང་ཟག་ལ་འཛོག་པའི་སྤྱིར། གཞུང་འདིར། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་
 བདུན་ནི། །གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞུགས་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ།
 འདོད་ཁམས་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འདོད་ཁམས་དང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་དང་།
 འདོད་པའི་ཟས་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་
 མེད་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ། །འོན་ཀྱང་གཞུགས་ཁམས་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
 ཞེས་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ན་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར། གཡ་ཏེ་
 ཁྲུབ་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། གཞུགས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་བཅུའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་མ་ཡིན་

༩༡༤༽

བར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་གོང་དུ་བཤུག་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལྟར་བསྐྱུས་ཏེ།
དཔུལ་བ་བ་ནས་ལྟའི་བར་གྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་ཡི་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་སྲིད། ལྟ་མ་ཡིན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
མ་རུངས་བ་ལ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེས་དམན་བ་ལ་དགག་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བ་དེ་རྣམས་དག་སོགས་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དཔུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་
དག །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། བར་སྲིད་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་
ཞིང་། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཡིན་ན་ལུས་བརྟེན་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་སྲིད།
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤུག་པའི་འགྲོ་བ་སོགས་དེ་
དག་སྐྱེ་གནས་གྱི་སྐོན་སྐོང་སྐྱེས་ལ་སོགས་བ་བཞིར་འདུས་ཏེ། དེར་ནི་སྐོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་
ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ཚང་སྟེ། མི་སྐོང་
སྐྱེས་ནི་ལྷང་ལྷང་གི་སྐོང་ལས་སྐྱེས་པའི་གནས་བཟོན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་ལྟ་བུ་དང་། རྫོང་གཤེར་སྐྱེས་ནི་
རྒྱལ་པོ་གསོ་སྐྱོང་འཕགས་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ལས་ལུ་སོགས་དང་། ལྷ་ཤིང་གི་སྐོང་བོ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཨ་མ་སྐོང་མ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་སྐྱེས་ནི་བསྐྱེས་བ་དང་བོའི་མི་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ལྷུ་མ་རར་བརྟེན་
ལས་སྐྱེས་པའི་སྐོབ་དཔོན་

༩༡༠༽

ནི་ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་། འཆི་སྲིད་མ་བྱུང་གི་བར་གྱི་སྲིད་པ་དེ་ལ་འཛོགས་སྟེ། དེ་
ནི་འཆི་བའི་སྐྱོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་འཆི་
སྲིད་དང་། ཚེ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་བྱུང་ཚོས་བཞེད་དང་ལྡན་ཏེ། མཐོང་བ་པོའི་བྱུང་
བར་བར་དོ་རིགས་མ་ཐུན་པ་ནང་པན་ཚུན་དང་། སྐོམ་བྱུང་གི་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་ཞིང་། རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་
དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་། རྩ་འཇུག་གྱི་བྱུང་བར་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མཁའ་ལ་འགོ་བའི་
འཕགས་དང་ལྡན། རོ་བོའི་བྱུང་བར་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ལ། ལུས་ཀྱི་བྱུང་བར་དོ་རྗེའི་གདན་
མ་གཏོགས་རི་རབ་སོགས་ལའང་ཐོགས་མེད་དུ་འགོ་བའི་ལུས་སྤྱི་ཞིང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་ཏེ། རིགས་
མ་ཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྩ་འཇུག་འཕགས་དང་ལྡན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚངས་ཐོགས་མེད་
རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི་ཡིད་ཅམ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་དང་།
སྐྱེ་སྲིད་ཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་ན་སྲིད་འཚོལ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། བས་སུ་དྲི་བ་བས་ན་དྲི་བ་དང་། འཆི་
སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བས་ན་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་སྲིད་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་
འགྱུར་བས་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། །ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་འཚོལ་དང་། །དྲི་བ་སྲིད་པ་བར་མ་
དང་། །འགྲུབ་

༩༡༡༽

བའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལོང་དུ་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་དུ་བཤད་པ་དང་། རོགས་མེད་དང་ལྷན་པར་བཤད་པ་
ལ་མཁས་པ་དག་དོགས་སློང་ཅུང་ཟད་མཛད་དེ། དམུས་ལོང་དུ་སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་བར་སྲིད་དེ་ལ་མིག་དབང་མ་
ཚང་བས་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་དུ་རྗེ་ལྟར་འཐད། ཡང་བར་སྲིད་གྱི་ལུས་དེ་རོགས་བཅས་ཡིན་པས། རོགས་མེད་
དུ་རྗེ་ལྟར་འཐད། ཅེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས། དང་པོའི་ལན་ནི་རོང་རྗེ་ཀ་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྲུར་
དང་འབྲ་བ་མིན་ཡང་པལ་ཆེར་འབྲ་བས་འབྲ་བར་འཛོགས་སྟེ། ལུ་པ་དང་འབྲ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
གནང་། གང་ལྟར་བར་སྲིད་གྱི་སྐབས་དེར་སྦྱིར་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་དུ་ནི་མ་ངེས་ལ། པལ་ཆེར་ཚང་བཤད་ཆེ་
བའོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་ཚང་བའོ་མ་ཚང་བ་སྐྱེ་ཡང་རུང་། གང་དུ་སྐྱེ་འགྲུར་དེའི་དབང་པོའི་དོད་ཀུན་ཚང་
བས་ན་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །རོགས་མེད་ལྷན་གྱི་དོན་ནི་བར་དོའི་ལུས་དེ་རི་
རབ་སོགས་གང་ལ་ཡང་རོགས་པ་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། སྦྱིར་རོགས་བཅས་རོགས་མེད་གཉིས་གྱི་
ནང་ནས་རོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། རོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་ཅན་
གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ལ་རོགས་བཅས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དབྱ་བཅོམ་པ་
རྩུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པའི་ལུས་དེ་རི་རབ་སོགས་ལ་རོགས་མེད་དུ་འགྲོ་ཡང་རོགས་བཅས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྲིད་

༩༡༥༩༽

བ་བཞིའི་རྣམས་སྐྱབ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྲིད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་པན་ཚད་དོ། །ཞེས་པའི་འབྲུག་ས་ལས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འཆི་
སྲིད་ནི་རྣམ་ཤེས་ལུས་ཉེན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་དངོས་
སྲུ་སྟོན་གྱི་གཞུང་ལུང་ལྟར་པ་མེད་ཀྱང་བར་སྲིད་དང་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་གཉིས་སྟོན་གྱི་འབྲུག་ས་ལས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་
ཅན་དུ་ངེས་ཏེ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པས་སོ། །སྲིད་པ་
གཞན་བར་སྲིད་དང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་སྲིད་དང་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་དང་། མ་
སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་
གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །གཞན་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །བཞི་པོ་དེ་བསྐྱུ་ན་སྐྱེ་སྲིད་
དང་བར་སྲིད་གཉིས་སྲུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་སྲིད་པ་བཞིའི་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་དང་
ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྐྱད་ཅིག་མཐའ་མའི་གོང་གི་བར་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་།
རང་གི་རྒྱུ་འབྲུག་ཁ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་མ་མཐའ་མ་ནི་འཆི་

། ༡༧༣ །

སྲིད་དུ་བཞག་པའི་སྲིད། སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་དོན་ནི། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྲོན་རོལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འཆི་སྲིད་ཀྱི་སྲོན་རོལ་དུ་བྱུང་ཞིང་སྲུ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ཟེན་པ་ཚུན་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་
གོ། །དེས་ན་སྲུ་སྲིད་སྲུ་དང་སྲིད་པ་བཞིའི་རྒྱས་སྲུ་བའི་སྲུ་སྲིད་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །པཎ་ཚེན་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། སྲུ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་བར་བཤད་ལ། གཞན་གསུམ་ལ་ཚོས་
གསུམ་ག་ཡོད་པར་བཤད་པས་སྲིད་པ་དང་འགྲོ་བ་དོན་གཅིག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཁས་པའི་
གཏམ་མིན་ཏེ། སྲིད་པ་དང་འགྲོ་བ་དོན་གཅིག་པ་སྐྱེ་ཡང་མི་བཞེད་པས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མི་འཇུག་
པའི་སྲིད་དང་། སྲུ་སྲིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་བྱུང་བར་བཤད་གསུངས་པ་ཡང་སྲུ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་
སྐྱར་མ་ཐག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། སྲུ་སྲིད་སྲུ་འི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། སྲུ་མ་ལྟར་ན། གཞན་རྣམ་
གསུམ་མོ་ཞེས་པ་དང་དངོས་སྐྱེ་འགལ་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་མ་དེས་ཏེ། མའི་མངལ་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྲོག་དབང་དང་ལུས་དབང་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་
ཡིན་པས་ཐལ། སྲུ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྲུ་སྲིད་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་
ཁས། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཉིང་མཚམས་སྲོར་བ་སྲུ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སྲུ་བའི་ཉོན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྲུ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་

༩༡༤༽

པའི་སྲིད་ཉེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གོ་དབང་པོ་དེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྲུང་པོ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྲུང་པོ་དེ་གཟུགས་སྲུང་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་འཕྲུང་པའི་སྲིད་པ། བོད་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་སྐྱེ་བ་སྲུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་འོད་པས། སྲིད་པ་བཞིའི་ལྷན་སྡེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་རྗེའི་གསུང་ལས། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་གནང་། བཞེད་ཚུལ་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདུག དེ་ལྟར་དོགས་སློང་གི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པའི་འཕེན་ཐག་ཅུང་ཟད་བཀོད་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། བྱེད་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། མ་བྱུབ་ན། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་

༩༡༥༥

གང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྲིད། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དེས་ན་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་སེམས་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་
 པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉམ་ཡང་ཉིང་མཚམས་མི་སྐྱོར་ལ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་སྲིད་
 དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཁོ་ནས་སྐྱོར་བ་ཡིན་གྱི། དགེ་བ་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་
 བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་མི་རུས་པའི་སྲིད་ན། སྐྱེ་སྲིད་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་མ་ཐག་པའི་
 སེམས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་
 སྐྱོར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་གནད་གྱི་དོན་
 ལོ། །སྲིད་པ་བཞིའི་རྣམས་སྡེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་ལུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་པས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དགེ་བ་ཟག་
 བཅས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
 སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྲིད་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་སྲིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྟེན་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ལ་
 ལུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་པའི་སྲིད། དེ་གཉིས་ལ་ལུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་སེམས་གཙོ་ཆེ་བས་ན། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྔ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་

༩༡༤༤

སྒྲེལ་གཙོ་བོའི་སྤྱིར་ན་ཡན་ལག་བརྒྱུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་གཞན་དུ་ན་རྟོན་འབྲེལ་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་ལེམས་གྱིས་བྱུང་ན། །གཙོ་བོའི་སྤྱིར་ན་ཡན་ལག་བརྒྱུགས། །གསུངས་མི་དགོས་པར་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །སྤྱི་རོལ་པ་སོགས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱང་པོ་འདོད་པ་དང་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་བདག་བདེན་པ་གྲུབ་པ་མེད་མོད། །འོན་ཀྱང་ཆེ་སྲ་མའི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་གྱིས་མངོན་པར་བགོས་པའི་སྤྱང་པོ་ཅམ་གྱིས་སྤིད་པར་བར་མའི་རྒྱུན་གྱི་མར་མེ་ལས་མར་མེ་ཆད་པ་བཞིན་དུ་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ཉེ། །བདག་མེད་སྤྱང་པོ་ཅམ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་ལས་གྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །སྤིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ནི། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱུགས་ཆེ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་པོའི་རྒྱུན་ལ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ལས་གྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་དེས་བསྟན་ཉེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དེ་ཆེ་སྲ་མའི་ཉོན་མོངས་དང་། ལས་ལ་བཞག་འདུག་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་དུ་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་ཆེའི་རྒྱུན་དེ་དེ་ལྟར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྤིད་པ་དང་། དུས་སྲ་མའི་སྤིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྤིད་པ་དང་བཞི་ལས་མི་འདའ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས། རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱུགས་

།།།

ཅི་སྲིད་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་བཞི་ག་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་ཡོད་པས། བར་སྲིད་
དང་བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་མི་གཅིག་སྐྱེ་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་མི་གཅིག་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་
སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་སྲིད་པ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་སྤྱོད་ད།
སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ནི་སྐྱེར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་
པས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྐྱོར་སྤང་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་
སྤང་པོ་ལྷ་ཡོད་ཀྱང་འཆི་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་སྐྱབས་དེར་
དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཉེན་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཅིག་འགག་པས་འཆི་འཕོ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །འོན་
ཀྱང་འཆི་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་སྐྱབས་དང་མི་འདྲ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་གསུམ་ག་
ཡོད་སྲིད་དོ། །དབྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་དོ། །དབྱིག་གཉེན་དགེས་པར་གྱུར་ཅིག་འདིར་སྐྱས་པ། གཞུང་ལུགས་
ཀུན་སྤངས་སྐྱོན་སྐྱོན་མཁས་པ་འགས། །གནད་འདི་མ་གཏོགས་གཟིགས་པ་ཉ་ལྟེ་ལོང་། །བདག་གིས་འདིར་
བཤད་སྐྱོན་མེད་གསང་བའི་གཏམ། །དབྱིག་གཉེན་མགུར་ནས་གསར་

༼༡༥༽

དུ་སྤྱད་བ་ཡིན། །སྐྱེས་ཙམ་འདྲའ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ཡང། །ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ཆེ་ཉོན་མོངས་སེམས་ལྡན་
ཡང། །ལུས་ཉེན་རྩོགས་པ་སྐྱེས་པའི་དེ་མ་ཐག། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པའང་སྤྱིང་གི་ཐིག་ལེར་གཟུང། །ཉེན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། །ཆེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། །ཆེ་སྤྱི་མའི་
ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤྱང་པོ་སྤྱི་ནི་མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་དང། །ཆེ་སྤྱི་མའི་བསོད་ནམས་ལ་
སོགས་པའི་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དེ་སྤྱི་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྐྱོན་གནས་
སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྐྱོན་ལས་གྱི། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་བར་མར་མངའ་དུ་ཉིང་མཚམས་
སྐྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་གི་སྤྱང་པོ་སྤྱི་ནི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དང། །ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་བ་བན་ཆད་ནས་སྐྱེ་
མཆེད་དུག་དོད་བ་ཚུན་ཆད་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དེ་སྤྱི་ནི་མིང་གཟུགས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དང། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་
དོད་ནས་ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་བ་ཚུན་ཆད་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དེ་སྤྱི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཉེན་
འབྲེལ་དང། །ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་བདེ་སྤྱི་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་རྒྱ་བ་ཤེས་ཤིང། །ཡོངས་
སྤྱི་སྐྱོད་རུས་བ་ཚུན་ཆད་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དེ་སྤྱི་ནི་མིང་གཟུགས་ཉེན་འབྲེལ་དང། །ཆོར་བའི་རྒྱ་བ་ཤེས་ཤིང་
སྐྱོད་རུས་བ་ནས་འབྲེག་པ་མི་སྐྱོད་གྱི་བར་གྱི་དེ་སྤྱི་ནི་ཆོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ཏེ། །ཉེན་འབྲེལ་དེ་སྤྱི་ལ་ནི་འབྲས་
བུའི་ཉེན་འབྲེལ་ཞེས་བྲ། དེ་བཞིན་

༩༡༩༽

དུ་འདོད་ཡོན་གྱི་ལོངས་སྐྱོད་དང་འབྲིག་པ་ལ་ཚགས་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་ནི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། དུལ་གྱི་ལོངས་སྐྱོད་རྣམས་ཐོབ་པ་བྱ་བའི་སྲིད་ལོངས་སུ་རྒྱག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་ནི་ཉེར་བར་ལེན་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། སྲིད་ལེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྲ། རྒྱག་པ་དེ་སྲིད་
དུ་ཡང་སྲིད་ཆེ་སྲིད་མའི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བར་འགྲུར་བའི་ལས་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ནི་སྲིད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས། ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གྲུང་བྲ། སྲིད་ལེན་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་པོ་འདི་ཆེ་སྲིད་
མའི་སྐྱེ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྐྱོར་ཕྱང་པོ་ཡིན། །མིང་
དང་གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་པ་
བདེ་སྐྱབས་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱ་ཤེས་ལུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཚོར་འབྲིག་ཚུན་ཆད་སྲིད་པ་ནི། །ལོངས་སྐྱོད་འབྲིག་
པ་ཚགས་ཅན་གྱི། །ཉེར་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྐྱོད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་སྲིད་ལོངས་རྒྱག་པ། །དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་
འབྲུང་འགྲུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཆེ་བར་བར་རྒྱས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱད་དུ་སྟེ་སྟེ། དེས་ཆེ་སྲིད་གཉིས་ལ་ཡང་མཚོན་ལུས་ཏེ།
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྐྱས་པ། །བར་མའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ལས་

། ༡༥༠ །

དེས་རྒྱ་བྱས་ནས་ཚེ་སྤྱི་མར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་
སོ་ལྟེན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། ཚེ་བར་བར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་དེ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། སྐྱེ་བ་
སྤྱི་ལྟེན་སྐྱེ་བའི་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན། ཚེ་བར་བར་མིང་ག་ལྷགས་ནས་ཚོར་བར་བཞག་པའི་བར་
བཞི་ནི་ཚེ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་གསུམ་པ་འདིར་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མིང་འདོགས་ཏེ་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་བཞི་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཚོར་བའི་བར་ནི་ཀ་ཤི་
ཡིན། །འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་དང། སྐྱོན་དང་སྤྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། །ཚོངས་པ་རྣམ་པར་
བསྐྱོག་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ་དེ་བསྐྱེན་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་
འདུས་ཏེ། མ་དེག་པ་དང་སྤེད་ལེན་གཉིས། དེ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང། འདུ་བྱེད་དང་
སྤེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང། ལས་ཉོན་ཀྱི་རྟེན་ནམ་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་
ནི་འབྲས་བུའི་སྤོག་པ་ནས་བསྐྱེན་པའི་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གསུམ་སོ་ལས་
གཉིས་སོ། །བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་མཁས་པ་མཚོག་གི་གསུང་
ལས་རྣམ་ཤེས་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་སོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་གཞུང་འདིས་བསྐྱེན་གསུངས་པ་གནང། དེ་ལྟར་ན་མ་དེག་པ་སོགས་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་སོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
རྣམ་སྤྱོད་

༼ ༡༡ ༽

གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
པ་ཞེས་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདོད་ན། ཚེ་སྤྲ་མའི་གནས་སྐབས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྲུར་པའི་སློག་དབང་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། ཚེ་སྤྲ་མའི་གནས་སྐབས་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྤང་པོ་སྤྲ་ཚར་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཁྲུབ་སྟེ།
རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ལི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེར་གྲུར་པའི་སློག་དབང་དང་དེར་གྲུར་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་མ་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་
ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མཚམས་
སྦྱོར་ལུང་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མ་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཚོས། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་

༼ ༡༤༽

ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚེས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ལ། འབྲེལ་སྤྱོད་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་དང་། གང་
 སྲིད་ལས། གང་གི་སྲིད་སྲིད་པའི་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་འཕྲད་པའི་སྲིད་ཀྱི་དེས་ན་
 མ་རིག་པ་སོགས་གཙོ་བོ་ལྷ་བོ་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་འབྲེལ་
 པ་ཁས་མི་ལེན། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། མིང་ག་ཟུགས་སོགས་གཙོ་བོ་
 བདུན་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།
 རྣམ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་
 འོ། །འོན་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྲིད་
 སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས། འདིར་མ་དེས་ཏེ། སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་
 སྲིད་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། དེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་སྦྱོར་བ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་པས་དབྱིག་གཉེན་སོགས་མཁས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 སྦྱོར་བ་པོའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ན་དེར་སྦྱོར་བ་དེ་མི་
 དག་པའི་རྣམ་སྲིད་

༩༡༣༽

དང་། ཅི་སྟེ་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་ན་དེ་ལྟར་སྐྱུར་བ་དེ་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་ཡིན་
ལོ། །གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འགྲོར་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བའི་སེམས་དེ་དེ་ལྟར་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཉིད་མི་དགེ་བའི་དབང་གི་དེ་ལྟར་འགྲོར་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བ་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྲབ་པ་སྟོབས་མཚུངས། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་འགྲོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་དོན་འཆད་པའི་ཚེ། ཁ་པར་སྟ་ཚུར་སྟའི་ཚོད་གཞིའི་
ཚོས་ཅན་ལ་འབྲད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། བར་ཆད་འཇོག་མཚམས་མ་ཤེས་པར་སྐྱེ་རིས་སྤྱེ་ནས་རྣམ་དབྱེ་ལ་
འདྲེས་པ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་གདམས་སོ། །འདིར་སྐྱུས་པ། གཞུང་དོན་དཀའ་བའི་གནས་ལ་དཔྱོད་
པ་ན། །སློ་གྲོས་ཟབ་དང་གསལ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱིར། །རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་ནམ་མཁའི་རྗེས་འགྲོ་ཡང་། །ཁེངས་པ་མ་
བྱས་སྐྱེན་པོའི་རྩུ་ལ་བརྟེན། །གསུམ་པ་སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྒྱུན་ནི། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཁམ་གྱི་
ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན། དེའི་དོན་སྤྱིར་ཟས་ལ་བཞི་
སྟེ། ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། དེག་པའི་དང་། སེམས་པའི་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི།
སྐྱ་སྐྱེ་གསུམ་གང་རུང་གི་དབང་པོས་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་ལོངས་སྤོད་པར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཡིན་ལོ། །མཚན་གཞི་ནི། འདོད་པའི་སས་

༩༩༩༽

བསྐྱུས་ཀྱི་རྩི་རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལ་འདོག་གོ། །ཁམས་གོ་མ་ན་ཁམ་ཟས་མེད་དེ། དེ་ན་ཁམ་ཟས་ལ་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྲིད། ཟས་སྲི་མ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ཟག་བཅས་
 ཀྱི་ཟས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རེག་བ་སེམས་བ་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྲིད། དེ་ཡང་ཁམ་ཟས་ཀྱིས་རྟེན་ལུས་གནས་ཤིང་རྒྱས་བར་པན་འདོགས། རེག་བའི་ཟས་ཀྱིས་བརྟེན་བ་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་པན་འདོགས། སེམས་བྱུང་སེམས་པའི་ཟས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་གཞན་འཕེན་བར་བྱེད་བ་
 ལ་པན་འདོགས། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་ཟས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བགོས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་བར་བྱེད་བ་ལ་
 པན་འདོགས་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །བརྟེན་བ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །སྲིད་གཞན་
 འཕེན་དང་འགྲུབ་བ་ཡི། །དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། རེག་བའི་ཟས་འདི་ནི་
 སེམས་བྱུང་རེགས་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་སྤོང་འགྲུར་གྱི་རེག་བ་ཟས་སུ་
 སོང་བ་ཡིན་པས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་བ་སོགས་དུག་ཡོད་དོ། །སེམས་པའི་ཟས་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་འདུས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ནི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཞི་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚན་སྐྱོར་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་
 བུའོ། །བཞི་བ་གནས་བ་འཆི་

༼ ༡༥༽

འཕོ་བའི་སེམས་ནི། འཆད་དང་མཚམས་སྐྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། སལ་ཆེར་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བར་བྱ།
འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ། །ཞེས་པའི་དོན། འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བསྟན། བཏང་
སྟོམས་ནི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རུང། བདེ་སྐྱབ་ནི་རྒྱ་བ་གསལ་
བས་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིད། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་མཚོག་གི་
གསུང་ལས་དོགས་སྤོང་མཛད་པ་ནི་འདི་ལྟར། ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་ཐལ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་ལ། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས། འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྲིད་ངན་འགྲོའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཐལ། དེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད།
འབྲེལ་ལ། བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པས་གྲུབ། ཉམས། རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྐྱོར་སྤང་བོ་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་སོང། དེ་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་ཐལ། ངན་འགྲོའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

༧༧༦༽

ཁྱོད་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདི་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་
བཏང་སྟོམས་ཡིན་ན་དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཏེ། དབང་པོ་བསྟན་པའི་རང་འབྲེལ་ལས་བདེ་
བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་དགོ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཐད་ཀྱང་གང་སྤེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་
སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་དེ་དགོ་བའི་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་
གསུངས་པ་སྣང་། དོགས་པ་དེའི་ལན་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་ཚོར་བ་དེ་བཏང་སྟོམས་
ཡིན་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་
གང་རུང་ཡིན་ན། དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་འདད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
མོད། དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ནི། མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ངན་འགྲོའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་འདི་ལ་བྱུང་བ་མ་གྱུང་སྟེ། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་བ་སྣང་བའདད་ཟེན་པ་དེས་རྟོགས་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་། རྩེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་
མེད། །ཅེས་པའི་དོན་མཉམ་གཞན་རྩེ་གཅིག་ལ་གནས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་སེམས་མེད་གསུམ་
ལ་གནས་པའི་ངང་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་ཡང་མེད། དེའི་ངང་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་

༩༡༥༽

སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད་ལ། དེ་ལ་དོགས་སློང་ནི་འདི་ལྟར། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་
འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་སྲིད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཁ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་གི་སྲིད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། འབྲེལ་བའི་ཚོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ཡིན། དེ་ལ་འདོད་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོར་འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། གྲོང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་བའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གྲོང་འཆི་འཕོ་བྱེད་བཞིན་པའི་འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་གྲོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
འཆི་སེམས་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་ཏེ་
འཆི་བ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རང་འབྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་དང་། མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་དང་། བན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་པ། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་སེམས་ལ་འཆི་འཕོ་བའམ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་འདོད་པ་ཁམས་པ་ནི་
མཉམ་གཞག་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་ནི་གོང་མའི་ས་བ་ཡིན་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་
སྲིད་པ། ཁམས་གོང་མར་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་

{ ༡༤༤ }

ཉེ་འཆི་བ་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བན་འདོགས་པར་བྱེད་
བ་ཡིན་ལ། འཆི་སེམས་ནི་དེ་དག་ལས་སྒྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཐང་གི་འབྲེལ་བ་འདད་གང་
སྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྣང་། དེའི་ལན་ནི། འདོད་པ་ནི་བསམ་
གཏུན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ལས་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་ཞིང་། དེའི་
སྒྲོམས་འཇུག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སེམས་པའི་ལས་དེ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་གཏུན་དང་པོ་ཉིད་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་
ཅིང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་ན་དེ་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། དེ་ག་བསམ་གཏུན་དང་པོར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན། ལས་དེ་ནི་ནམ་བསགས་ན་འདོད་པ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་སྣ་
རོལ་དུ་བསགས་ཟེན་བས་འདོད་པ་ནས་བསམས་གཏུན་དང་པོར་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་མི་
དགོས། དེའི་ཆེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏུན་དང་པོར་འཆི་འཕོ་
བཞིན་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏུན་དང་པོ་འཕེན་བྱེད་དམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་གྱུར་དུ་
མེད་ཀྱང་། ལྷན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་གྲུབ་ཟེན་བས་དེ་བསམ་གཏུན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
ལས་བསགས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལ་མ་སྐྱ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་སྦྱང་པོ་ནི་གོང་གི་ཐལ་བ་དང་པོ་དེ་ལ་
འབྲས་བུ་ལ་བྱུང་བའི་ལན་བཏབ་པས་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལས་གང་དང་གང་བསགས་

༧༧༩༽

བའི་འབྲས་བུ་སློན་ཁ་མ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་སློང་འགྲུར་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱུད་མི་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་
ལས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤར་ནས་འབག་གས་ཟེན་བས་མངོན་གྲུར་དུ་མེད་པ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་གི་སྤྱི་སྐད་
ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེལ་སྤྱི་བ་བརྒྱ་བ་ལས། ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་རྒྱུད་མི་
བ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་འབབ་བ་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སློན་པར་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་བ་སེམས་
ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི། འབགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་
ངེས། །ཞེས་བས་བསྟན། །༥ །།གཉིས་པ་སློང་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་སློང་གྱི་འཇིག་རྟེན་
གྱི། །གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། །རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། །དེ་
ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སེམས་ཅན་གྱི་མ་ཐུན་གྱི་ལས་མ་ཐུན་ལས་ནམ་མཁའ་སློང་བ་ལ་
དང་པོ་རྒྱུད་འཇམ་བུ་ལངས་པ་ལྟན་རིང་པོ་སོང་བ་ལས་འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་དབག་ཚད་
ས་ལ་གཅིག་དང་དུག་འབྲུམ་རྒྱུར་གྲངས་མེད་པ་ཚོན་པོ་ཆེའི་དོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པ་མི་རྣམས་པ་སྤྱི་ཞིང་བརྟན་
བར་ཆགས་པ་བཞེད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་འདི་ནི་ངོ་བོ་དུལ་རྣམས་བརྒྱུད་འདུས་གྱི་གོང་བུ་ཡིན་པ་
ལ་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྲུར་བས་ན་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་ནང་ནས་རྒྱུད་དུ་བཞེད། རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ཞིང་འཐས་པ་ཡིན་པའི་

༩༩༠༽

སྲིད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སའི་ཁམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་འདི་ནི་འབྲུང་གྲུང་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚུ་འབྲུག་པ་དང་། ཁོ་ཚུ་ཁོལ་མའི་ཚུ་ལྟ་བུ་རིམ་བཞིན་སྲ་ཞིང་བརྟེན་པ་དང་། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་
ཡིན་ཡང་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་འབྲུང་གྲུང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་འབྲའི་རིགས་ཅན་མང་དུ་ཡོད་དོ། །རླུང་
གི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སྲིན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པས་ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཆགས། ཚུ་འདི་སྲིད་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་ནི་རླུང་སྲ་ཞིང་བརྟེན་པས་ཚུའི་ལོགས་ཐམས་ཅད་བསྐོར་བས་སྲིད་མི་ལྟང་
བ་ཡིན། རྣམ་བཤད་ཁ་གཅིག་ལས། ཟས་མ་བཟུ་བ་ལོངས་ཀར་མི་ལྟང་བ་བཞིན་གནས་པ་ཡང་བཤད་དོ། །ཚུ་
དེ་རླུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཞོ་ལ་དགྲིགས་མ་ཆགས་པ་ལྟར་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཆགས་ཏེ་སའི་
དགྲིལ་འཁོར་ལོ། །ཡང་སེམས་ཅན་སྲི་མ་ཐུན་གྱི་ལས་གྱིས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྟེང་
པོ་ཅན་གྱི་སྲིན་འབྲིགས་པ་ལས་ལོ་གངས་དུ་མར་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཉའ་ཤིང་ཅམ་བབ་པ་ལས་གསེར་གྱི་ས་
གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚུ་དབངས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ཞིག་གྲུང་། དེའི་ནང་ནས་ཡར་བརྒྱ་སྟོང་གྲུང་བ་ལ་
གནས་གཅོང་མའི་ལྟ་རྣམས་གྱིས་ཅིའི་ལྟས་ཡིན་བརྟགས་པས། ད་ལན་བསྐྱལ་བ་ཆགས་པ་འདིའི་གནས་པ་ལ་
སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྲུང་བའི་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། ཨེ་མ་ཏོ་བསྐྱལ་བ་འདི་ནི་བཟང་པོའི་ཞེས་བསྐྱབས་
པར་མདོ་སྟེ་སྟེང་རྗེ་བད་

༩༩༩༩༩

དཀར་ལས་བཤམ། ལ་ཅིག་བརྒྱ་སྟོང་བྱུང་བའི་ཚུ་འདི་བསྐྱལ་བ་ཚུས་གཞིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུ་དེ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་ཡེ་མ་ཆགས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བའི་ལྷས་སུ་གྱུར་བའི་
བརྒྱ་སྟོང་བྱུང་བ་དེ་བསྐྱལ་བ་ཆགས་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི། འདིག་པའི་སྐབས་སུ་དེས་འབྱུང་དོན་
མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འབྲུད་པར་ཚུས་འདིག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལན་ཚེ་ཚུར་བཅུག་པ་བཞིན་
དུ་ལུ་ནས་སྟོང་གི་ཆ་ཤེས་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་བསྐྱལ་བ་འདི་ཚུས་ཞིག་པའི་
རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོན་མང་དུ་འབྱུང་བས་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ལ་ཡིད་བརྟེན་
མི་བྱའོ། །ས་གཞིའི་སྟེང་གི་ཚུ་དེ་ལོ་གྲངས་དུ་མར་རྒྱུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལས་དྲངས་མ་རྣམས་ནི་དེ་རབ་དང་
གསེར་གྱི་དེ་མདུན་དང་རོལ་མཚོ་རྣམས་སུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཆགས། ལམས་སྟེགས་པ་རྣམས་ལས་སྦྱིང་བཞི་
སྦྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་དང་། སྦྱིང་ལྷགས་དེ་དང་། སྦྱིང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྷར་འོག་གཞིའི་
རྒྱུང་ནས་དེ་རབ་གྱི་ཅེ་མོའི་བར་ནི་མས་ནས་དེ་མ་བཞིན་ཆགས། དེའི་ཆེ་བསམ་གཏཏན་དང་པོའི་གནས་ནས་
འཐབ་བྲལ་བའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་ནི་ཡས་ནས་དེ་མ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྣ་མས་འོ་
མཚར་གསུམ་ལྡན་ལས་བཤམ། དེ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གིས་ཡུན་ཚད་སོང་། བཅུད་
ཆགས་པ་

༼ ༡༥༩ ༽

ནི་ད་ལྟའི་བསྐྱལ་བ་འདི་སྤོང་ལ་གྱི་བསྐྱལ་བ་མེས་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་མདོ་ལས་བཤའ་བས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་སློམ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོད་
གསལ་གྱི་ལྷ་གཅིག་གི་འཕོས་ནས་ཚངས་ཆེན་དུ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷ་རྣམས་རིམ་བས་
བྱང་། དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་ནས་འདོད་ལྷ་དང་། བྱང་དང་། ལུབ་དང་། ཤར་དང་། སྤིང་འདིའི་མི་རྣམས་རིམ་
གྱིས་བྱང་བར་བཤའ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དེ་རྣམས་ཆེ་ལོ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཐུབ་ཅིང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འོད་
གྱིས་སྤང་བར་བྱེད། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བའི་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན། ཟས་སུ་དགའ་བ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཅིང་ཁམས་
ཟས་ལ་འོངས་མི་སྤྱོད་པས་འོག་གི་ལམ་གཉིས་ཀྱང་མ་དོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ལས་པོ་མོའི་ཐ་སྙད་
མེད་དེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་པོ་མོའི་དབང་པོ་སོགས་དོད་དེ་མི་
ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བྱང་། དེ་ནས་མཐར་ཞིང་བཏབ་ཅིང་དཔོན་བསྐྱོས། ཀུན་མ་བྱང་བ་ལས་སློག་གཅོད་པ་
སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་། དམུལ་བ་རྣམས་བྱང་སྟེ། མཐར་མཐར་
མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆགས་བསྐྱལ་རྗེས་ཏེ་བཅུད་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་
བཅུ་དགའའི་ཡུན་ཚད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྣམ་ལུགས་ནི། །དམུལ་བའི་སྤིང་བའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་
བཤའ་དོ། །དེ་ནས་ཆེ་ལོ་དཔག་

༼༡༥༩༽

མེད་ནས་འགྲིབ་པའི་མགོ་བརྒྱུ་མས་པ་ནས་གནས་བསྐྱལ་དུ་འཛོག་དེ་ཡང་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བ་འཛིག་འཛིག་ཉེན་དུ་བྱོན། དེའི་དུས་ལ་རྫོགས་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆེ་དང་ལོངས་སྟོང་སོགས་ལྔ་ཆར་
མ་སྟེགས་པར་སྤུན་སྦྲུལ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། བཞི་ཁྲི་པ་ལ་གསེར་སྤུབ་བྱོན། དུས་དེ་ལ་གསུམ་ལྡན་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་སོགས་གཞན་གསུམ་མ་སྟེགས་ཤིང་ཆེ་དང་ལོངས་སྟོང་ཅུང་ཟད་སྟེགས་པས་ན་
གསུམ་ལྡན་དུ་བཞག་དེ་ནས་ཉི་ཁྲི་པ་ལ་འོད་སྤང་བྱོན། དེའི་དུས་སུ་ལོངས་སྟོང་སོགས་གཞན་གསུམ་སྟེགས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྟེགས་མར་མ་སོང་བས་གཉིས་ལྡན་ཞེས་བྱ། ཚོད་དུས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་
སྟེགས་མ་ལྔ་བདེ་བའི་དུས་སུ། འོ་སྐོལ་གྱི་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་བྱོན། དུས་འདིར་ཆེ་དང་
ལོངས་སྟོང་ལྟ་བུ་གསུམ་དུ་མ་ཟད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ཤས་ཆེན་པོས་
གང་བ་མང་བས་ན་སེམས་ཅན་ནི་དུས་སྟེགས་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རགས་ཤིང་གདུག་རྩལ་ཆེ་
བས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་སྟེགས་མ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ་སྟེགས་པ་ལྔའི་དུས་ཞེས་བྱ། སྤར་སྐོས་པ་ལྟར་ཆེ་ལོ་
དཔག་མེད་འགྲིབ་པ་ནས་བརྒྱུང་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ཡན་ལག་གནས་བསྐྱལ་དང་པོ་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་ནས། །ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་དེར་
བྱམས་པའི་སྤུལ་པ་ཁྱེ་གང་པའི་ཚད་ཅིག་བྱུང་ནས་དག་པའི་ལམ་བསྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ཁྲི་

༡༩༩༽

བའི་བར་དུ་ཡར་འཕེལ་ཏེ། དེ་ནས་འགྲིབ་པར་བརྩམས་པ་ན་བྱམས་མགོན་རང་བྱོན། དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བཙུ་བར་
གྱུར་བའི་བར་གྱི་ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་གཉིས་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཁྱལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱལ་བ་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་
དོ། །ཁྱལ་བ་རྣམས་གྱི་མར་འགྲིབ་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་ལྷག་མ་ཀུན་བྱོན་
བ་ཡིན་ཏེ། མར་ནི་འགྲིབ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། ཁྱལ་བ་རྣམས་སོང་
ནས་ཆེ་ལོ་བཙུ་བ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བའི་བར་དུ་དལ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལ་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བར་བསྐྱེད་
གཅིག་ཀུན་བསྐྱོམས་པས་གནས་པ་ལ་བར་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་དཔག་མེད་ནས། །ཆེ་ལོ་
བཙུ་བའི་བར་དུ་ལོ། །དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མར་འགྲིབ་པའི། །བསྐྱེད་པ་གཞན་ནི་བཙུ་བརྒྱད་དོ། །ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཆེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཤུར་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། །འདིར་དཔྱོད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་བཞོད་ན། རྒྱུད་ནས་མནར་མེད་དཔྱུལ་བ་
ཆགས་པའི་བར། །ཆགས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གནས་བསྐྱེད་དང་སོའི་མགོ། །དཔག་མེད་འགྲིབ་པ་ཅམ་ནས་བཤད་
མིན་ནམ། །ཡང་ན་དེ་ཆེ་མནར་མེད་གྲུབ་ཡིན་ནམ། །གཟུགས་ཁམས་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་བ་ན་མེ་ཚུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་འཛིགས་པ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆད་ཀྱང་དགོ་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཆད་
ཉིས་འགྱུར་སྐབ་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཆེན་ལྷག་ཅུ་ལྟ་བུ་བཞི་ཆར་

༧༧༥༽

གཉིས་ཐུབ། དེའི་གོང་མ་རྣམས་ཉིས་འགྲུང་ཉིས་འགྲུང་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཚད་
རྒྱང་གིས་འཇིག་པའི་ཚེ་ན་གཞིག་འགྲོ་བས་གསུམ་པ་བསྐྱལ་ཆེན་རྒྱལ་ཅུ་རེ་བཞི་ཐུབ་པར་བཤད། ཞིབ་ཏུ་
བཅིས་ན་བསྐྱལ་ཆེན་རྒྱལ་ཅུ་རེ་གསུམ་དང་བར་བསྐྱལ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་ཐུབ་སྟེ། ལྷོད་ཆགས་འཇིག་གི་བར་
བསྐྱལ་གཉིས་དང་། ལྷོད་པའི་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དེའི་ཚེ་ཚད་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་སོ་འོད་
གསལ་བས་ཀྱང་རྒྱས་ཅིས་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱད་ཐུབ་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་ཅིས་ན་བསྐྱལ་ཆེན་བདུན་
དང་། བར་བསྐྱལ་ང་བརྒྱད་ཐུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྣ་མ་ལྟར་རོ། །ཚངས་ཆེན་བས་ཀྱང་ལྷོད་ཆགས་འཇིག་གི་བར་
བསྐྱལ་གཉིས། དེའི་ཚེ་ཚད་དུ་མི་རུང་བས་བར་བསྐྱལ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་ཐུབ། རྒྱལ་ཅུ་ཐུབ་པར་བཤད་པ་ནི་
རྒྱས་ཅིས་ཡིན་ཏེ། རོན་འདི་དག་ནི་རོང་རྗེ་ཀ་ཏུ་བཤད་དོ། །ད་ལྟ་བསྐྱལ་པ་གནས་པའི་དུས་འདི་ནི་བར་
བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་འཛིན་ནས་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཡིན་པས་ད་རུང་གནས་པ་ལ་འདིའི་འཕྲོ་རྣམས་དང་། རྒྱག་པ་སོགས་
བར་བསྐྱལ་གཞན་ཡང་བཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་གཉིས་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། རྒྱག་པ་རྣམས་
མགྲོགས་པར་འགྲོ་བས་ཉི་ཤུ་སོ་གུན་ཀྱང་ཡུན་ཚོད་མཉམ་པར་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་དོ། །གོང་དུ་བཤད་པ།
དེ་ལྟར་སྒྲིང་བཞི་པའི་འཇིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་འོག་གཞིའི་རྒྱང་སོགས་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
འདབས་འགྲོར་བར་ལྷོད་གསུམ་གྱི་ལྷོད་ཆེན་སོའི་ནང་ཚན་གྱི་སྒྲིང་བཞི་པའི་

༡༩༦༽

འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་འོག་གཞིའི་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་གྲུབ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་སྟོང་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ནང་ཚན་གྱི་སྒྲིང་བཞི་པའི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སོ་སོ་ནས། བསམ་གཏམ་དང་པོའི་སོ་སོའི་བར་དེ་དག་ཀུན་གནས་པ་ནི་འདིག་པའི་ཆེ་ནའང་མཉམ་དུ་འདིག་ཅིང་། ཆགས་པའི་ཆེ་ནའང་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་བཞི་པ་དང་ཉེ་ལྷན་དང་། །རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། །ཚངས་པའི་འདིག་ཉེན་སྟོང་ལ་ནི། །སྟོང་ནི་སྦྱི་ཕུད་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །བར་མའི་འདིག་ཉེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །མཉམ་དུ་འདིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཉེ་མ་རྣམ་པར་སྤང་བྱེད་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་ཕྱོགས་སྤང་བར་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་གི་འདིག་ཉེན་ན་ལྷན་བ་སྟོང་དང་། ཉེ་མ་སྟོང་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་སྟོང་དང་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྟོང་དང་། འཛམ་བུ་སྒྲིང་སྟོང་དང་། ལུབ་གྱི་བ་སྤང་སྟོང་སྟོང་དང་། བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྟུན་སྟོང་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་གྱི་སྟོང་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུག་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུག་དབང་བྱེད་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱི་གནས་གཞན་སྟོང་དང་། ཚངས་པའི་འདིག་ཉེན་གྱི་གནས་གཞན་སྟོང་པོ་འདི་ནི་སྟོང་སྦྱི་ཕུད་གྱི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་སྦྱི་ཕུད་གྱི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་གཉིས་

།།།

བ་བར་མའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བུའོ། །སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བུའོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་
 ཁམས་ནི་འཁོར་ཡུག་ཆེན་པོས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱོར་རོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་
 མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་། ལས་
 ཉོན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པར་མཛོད་ཀྱི་སྐྱབས་འདེར་བཞེད་རྒྱ་ཡིན། མངོན་པ་གོང་མར་
 བེ་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལས་ཉོན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་
 ལམ་དང་དག་པའི་རྩ་བའི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་
 བར་བཤད་དོ། །གནས་གསུམ་པ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། ༥ །།སྟོང་བཅུད་བཟང་ལོ་བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ཀུན། །ལས་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་མེད་གཏམ། །ཡོངས་ལ་འདོམས་པའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན། །འཕྲུལ་རྒྱུ་པོའི་ཞབས་ལ་འདེགས་ཞིང་སྟོང་། །གནས་བཞི་པ་འཆད་པ་ལ་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་དང་།
 འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེ་བུ་ཞིག་གིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་ཡུལ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་སོགས་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་བསྟན། དེ་

༧༩༩༽

ནས་སྒྲོམ་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུར་བ་འཕགས་པའི་བདེན་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་བ་སྒྲོད་
བཅུད་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེད་བ་དེ་གནས་གསུམ་པར་བསྟན་ནས། ད་ནི་སྒྲོད་བཅུད་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་
ཀུན་འབྱུང་བདེན་བ་འཆད་བ་སྐྱབས་སུ་བབས། དེ་ལ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས་དེ་ཞེག་ལ་ལས་གྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་བཞག་འཆད་བ་ལ་གནས་བཞི་བ་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་
གནས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོད་བཅུད་བཟང་ངན་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་དེ་སྤྱི་རོལ་པའི་འདོད་བ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་མེད་དང་
དབང་སྤྱད་སོགས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་རང་གི་ལས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་སྟོན་བ་ལ། ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོ་གསུམ་སྤྱེས། །ཞེས་གསུངས་ཉེ་འདི་ནི་གནས་གསུམ་པ་དང་།
བཞི་བ་གཉིས་མཚམས་སྒྲོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གནས་ལ་ལས་གྱི་
རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་གཉིས།
དང་པོ་ལ་སྤྱད་མོང་དུ་བཤད་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ལ་དབྱེན་སེམས་པའི་
ལས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་ལས་
སུ་བཞག་བ་ཡིན་པས་ཡིད་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡིད་གྱི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་
ལས་

༧༩༩༽

དངོས་མ་ཡིན། ལུས་ངག་གི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་
པའི་སྲིད་ཀྱི། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞུང་འདིས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་
རྣམས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཚམ་ལས་ལས་དངོས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱི་སྣོན་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་
དེ་སྣོན་པ་མིན་པར་བཞིན་འོ། །གཉིས་པ་བསམ་པའི་ལས་ནི་ལས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོ་གཟུགས་
ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་གཉིས། དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ལས་གཉིས་སོ་སོའི་རོ་བོ་དང་། ལས་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་
སོ། །དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་ངག་གི་རིག་
བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་སྣོང་སེམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རང་གི་ཀུན་སྣོང་གི་སེམས་
གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་འཚལ་བ་
སོགས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་པའི་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷག་འཚལ་བ་སོགས་
ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཀྱི་དབྱིབས་

། ༣༠༠ །

དེ་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྣམ་རིག་གྲེད་དེ་བྱེད་སྲུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད། །གཉིས་པ་དག་གི་རིག་གྲེད་ནི།
རང་གི་ཀུན་སྲོང་སེམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་ཀུན་སྲོང་གི་སེམས་གཞན་ལ་རིག་པར་གྲེད་
པའི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་ཉིད་ལ་དག་གི་རིག་གྲེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དག་རྣམ་རིག་གྲེད་ནི་དག་སྐྱེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྲིད། མདོར་བསྟུན་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བམས་ཅད་དག་གི་རིག་གྲེད་ཡིན་ནོ། །རིག་གྲེད་
མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དག་གི་སྐྱེ་ནི་མེད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ལུས་དག་གང་
རུང་གི་ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལས་གསུམ་
སྐྱིད་རྣམ་གཞག་ལ། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར། །ཞར་བྱུང་དག་སོགས་
གསུམ་གྱི་དེ་བུ་ག། ཀུན་སྲོང་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་སྟེ། དང་པོ་ནི།
རྣམ་པར་རིག་གྲེད་མ་ཡིན་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། དེ་ནི་དག་བ་དང་མི་དག་བ་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་སྲིད།
གཞན་རིག་གྲེད་དང་སེམས་དཔའི་ལས་ལ་ནི་དག་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་
མེད། །གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁམས་གྱི་ཁྲད་པར་ནི། མི་དག་བའི་ལས་
རྣམས་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྟུས་ལ་མེད་དེ། །ཁམས་གོང་མའི་
སས་བསྟུས་ལ་མི་དག་བའི་རྩ་བ་དང་། དེ་སྐྱེད་གྲེད་གྱི་

༼ ༣༠༡ ༽

ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་སྤངས་པའི་སྲིད། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
དགོ་བའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བར་མ་དགོ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། གཟུགས་མེད་པ་
ན་སྒྲོམ་པ་དང་རིག་བྱེད། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ལས་མེད་དེ། དེ་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བ་དང་ལུས་འག་
མེད་པའི་སྲིད། དེ་སྐད་དུ། མི་དགོ་ནི། །འདོད་ནའོ་གཟུགས་ནའང་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་
བཤ་ཚེན་གྱི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པས་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་
བ་ཡང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ནི་ལུས་
རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཁམས་དང་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྲིད། དཔེར་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་འབྱུང་
བ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏུན་དང་སོ་ན་ཡོད་ཀྱི། གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ན་མེད་དེ།
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཀུན་སྲོང་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ན་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་
སེམས་བྱུང་མེད་པ་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟེན་ཅིང་། འདིར་ཡང་། རྣམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་
ན། །ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་

༼ ༣༠༩ ༽

ཟག་གི་ལུས་གཡོ་འགྲུལ་དང་། ངག་སྐྱ་བརྗོད་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་རྟོག་
དཔྱད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པས། རིག་བྱེད་དང་རྟོག་དཔྱད་དང་པོའི་ས་པར་གཏོགས་པར་ཡིན་
ལོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་བྱེད་མེད་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་རྟོག་གི་གང་ཟག་ལ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ཀྱི་རྟོག་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་སློང་བར་བྱེད་དགོས་
ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་དཔྱད་ནི་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གོང་སའི་རྟོག་ལ་འོག་མའི་དགེ་བ་ནི་
དམན་པས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ལ། ས་འོག་མའི་རྟོན་མོངས་པ་ནི་གོང་སའི་རྟོག་ལ་སྐྱངས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་
སྐད་དུ་ཡང་། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སློང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་
གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་རྟོན་མོངས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྐྱིབ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་རིགས་བྱེད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ནས་དེའི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
འདོད་ཁམས་གྱི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་མཐའ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
ལ། དེ་དག་ནི་མཐོང་སྐྱང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁ་ནང་བསྟན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་ཁ་སྤྱིར་བཏུས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་སློང་
བར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་པ་ན་

༼ ༣༠༣ ༽

ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད། །གང་སྤྱིར་ཀུན་སྒོང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་
པའི་རིག་བྱེད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་ལས། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་ཙ་པ། །ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་དག་དང་
ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སྒོང་བས། །བསྐྱོག་པ་མི་དགེ་དོན་དམ་པར། །ལུང་མ་བསྟན་པ་
བཏན་པ་དག། །ཅེས་བསམ་བསྟན། །འདི་འཆད་པ་ལ། །དགེ་སོགས་གསུམ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། །དང་
པོ་ནི། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་བསྐྱབས་པར་འོས་པ་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། །ལུང་དུ་
བསྟན་པའི་ལས་གང་ཞིག་རང་གི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན། །འདི་ལ་རིགས་གནས་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་རྣམ་སྤྲོད་བར་མ་ངེས་པའི་དགེ་བའི་ལས་
ཀྱིས་མ་ངེས་ཏེ། །གཞུང་ལས་ཀྱང། །དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང། །ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི། །དོན་དམ་པའི་
དགེ་བ་དང། །ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་དང། །ཀུན་སྒོང་གི་དགེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །ཐར་
པ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། །འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་
མཚོག་དུ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །དེས་མཚོན་ནས་འགོག་བདེན་མཐའ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་

། ༣༠༧ །

དགོ་བར་འཛོག་པར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་སྐྱལ་བསྐྱེལ་ཅི་རིགས་པ་སྐྱངས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མང་
བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པ་སོགས་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་།
ངོ་ཚེ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། དེས་མཚོན་ནས་དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དད་པ་དང་བག་
ཡོད་སོགས་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུགས་དང་ཀུན་སྐྱོང་སོགས་ལ་མ་སྟོན་པར་མང་གི་ངང་
གིས་དགོ་བར་སྐྱེས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་འཕྲོད་པའི་སྐྱུན་བཞིན་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་
དགོ་བར་སྐྱེས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སྐྱུན་དང་སྐྱུར་བའི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་བཞིན་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་
ལྡན་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་།
ཐོབ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་སྐྱོང་གི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྐྱོང་དགོ་བས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་དགོ་བར་སྐྱེས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སྐྱུན་དང་སྐྱུར་བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་
བའི་བཟའ་བཏུང་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་བཞིན་ལོ། །འདིར་དཔྱོད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་བཞོད་ན། ལྷ་འདས་དོན་
དམ་དགོ་བར་བཤམ་པ་འདི། །དགོ་བ་མཚན་ཉིད་པ་རུ་འདོད་ལུས་སམ། །འདིར་ཡང་ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་
དགོངས་པ་བཞིན།

༼ ༣༠༥ ༽

༼དངོས་བཏགས་སྤྱེན་ས་བཤད་པ་ལེགས་མིན་ནམ། ༼དེ་ཡང་རྩལ་ཟད་བཀོད་ན། བན་ཆེན་གྱི་སྤྱེ་བཤད་ལས།
དོན་དམ་པའི་དགོ་བས་དགོ་བའི་གོ་མི་ཚོད་ན་དོན་དམ་བདེན་པས་བདེན་པའི་གོ་མི་ཚོད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
དོན་དམ་པར་དོན་སྤྱེད་རྣམས་ཀྱང་དོན་སྤྱེད་རྣམས་པའི་གོ་མི་ཚོད་པར་འགྱུར་རོ། ༼ཞེས་གསུངས་པ་གནང་
བའི་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། ལྷུང་འདས་དེ་ཚོས་གྱི་མཚོག་དང་ཐོབ་ལྷུང་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་མོད། དགོ་བ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེས་འབྲས་
བུ་ནམ་ཡང་སྤྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷུང་བ་གོང་དུ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་
དག་མེད། ༼ཅེས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཡང་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་དེ་དགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མི་
དགོ་བ་དེ་མི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞོད་སྤྱེད་འོག་ཏུ་འབྱུང་། ལྷུང་བ་ནི་གཞི་ལ་སྦྱར་བའི་
རྟགས་གསལ་སྟོབས་མཚུངས་པས་མཁས་པའི་མདུན་སར་འདི་ལ་ལྷུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དེས་ན་འབྲས་མེད་གྱི་
གནད་འདི་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ས་སྐྱ་བརྗེ་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་དང་བྲལ་བ་ཡི། ༼ལྷུང་བ་དེ་སྤྱེད་མེད་པ་
ལ། ༼སེམས་བདེ་ཞེས་ནི་འདྲི་གཏེན་ཟེ། ༼འདི་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་ལས། ༼ལྷུག་པའི་བདེ་བ་མེད་མོད་
གྱི། ༼འོན་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་ལ། ༼བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས། ༼ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཚོས་

༼ ༣༠༦ ༽

ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཡང་། །དགོ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སྐྱུར་ཡང་། །འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ཡི། །དགོ་བ་དངོས་ནི་
མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དངོས་བཏགས་སྤྱེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷན་འདས་ལ་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བཤད་
བའང་། ཐར་བ་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་ན་མེད་པ་དང་། ལོང་ན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་དགོ་བ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་ནས་གཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དགོ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ག་ལ་ཡིན་
ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་ན། །འདུས་བྱས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གྱུ་ལོ་མ་པའི་དགོ་བ་བྲག་མེད་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། གྱུ་ལོ་མ་འདུས་བྱས་དགོ་བ་སྤྱོད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་མི་དགོ་བ་ལ་གཉིས་
ལས། མཚན་ཉིད་ནི་ལྷན་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞེས། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མི་དགོ་བའི་མཚན་ཉིད། ལྷན་
དུ་བསྟན་པའི་ལས་གང་ཞེས། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱབས་བསྐྱེལ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མི་དགོ་
བའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱིར་སྤྱོད་པའི་ལས། འཁོར་བ་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དགོ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་བསྐྱེལ་གསུམ་ལོ་གང་དུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མཚོག་དུ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ནད་བཞིན་ལོ། །མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། བྱིས་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ས་དང་ཀུན་སྤོང་སོགས་གཞན་ལ་མི་སྣོས་

། ༣༠༧ །

བར་རང་གི་ངང་གིས་མི་དགོ་བར་ངེས་པའི་སྲིད། མི་འཕྲོད་པའི་སྐྱེ་བཞིན་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དག་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་རྩུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགོ་བ་ཡིན་
ཏེ། མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་དགོ་བར་སོང་བའི་སྲིད། མི་དགོ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དང་། མི་དགོ་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ཐོབ་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དབང་གིས་མི་
དགོ་བར་ངེས་པའི་སྲིད། འདྲིར་ཡང་དཔྱོད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་བཞོད་ན། དོན་དམ་སྤྲིག་ཀུན་སྤྲིག་པར་ཁས་ལེན་
ན། །གོང་མར་མི་དགོ་མེད་དང་འགལ་མིན་ནམ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་དགོ་དང་ལུང་མ་བསྟན། །མི་
དགོར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་མི་འབྱུང་ངམ། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤའ་ན། དོན་དམ་པའི་མི་དགོ་བ་ནི་མི་དགོ་བ་
མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱས་ལ་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་འཁོར་བ་དེ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། མི་དགོ་ནི་འདོད་
ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མི་དགོ་བ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཁོ་ན་ལ་བཤའ་བ་དང་། གནས་གཉིས་པར། དེ་
ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏུན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་མི་
འཐད་དོ། །མདོར་ན་དགོ་སྤྲིག་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གསུམ་འཁོར་

༼ ༣༠༥ ༽

བས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚོས་ཀུན་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེ་ཀུན་དོན་དམ་པའི་མི་
དགོ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཉམས་ལུང་གིས་སྲུབ། སྲུབ་པ། དོན་དམ་པའི་མི་དགོ་བ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྦྱངས་
པའི་སྲིང་དུ་སོང་། གསུམ་བ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཚོས་དེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་། སྲུབ་བསྐྱུས་གང་ཡང་འབྲིན་མི་
ལུས་པའི་ལས་དེ་རྣམས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བ་སྤྱད་པའི་ལོ་ལོ་དེ། ལམ་ལུགས་དང་སོ་སོར་བརྟགས་
མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཅན་རྣམས་དང་། ལམ་སྲིན་སྲིས། སྲིས་ཐོབ། སྲོད་ལམ་པ། སྲུབ་པའི་སེམས་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་
པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སེམས་སེམས་རྒྱུང་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱུངས་པའི་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྲི་སོགས་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་སྲོད་གི་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ཀུན་སྲོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། གང་སྲིར་ཀུན་སྲོད་མེད། །ཅེས་པས་ལས་
འབྲོས་ནས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྲོད་པའི་མཐོང་

༼ ༣༠༩ ༽

སྤང་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ལོག་པའི་ངག་
དང་། ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ལྟས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་ལོག་པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། ལོག་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འབྱུང་བར་བརྟན་པའི་སྲིབ་ཞེ་ན།
སྲོན་མེད་དེ། ཀུན་སྤོང་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སྤོང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་
རྒྱུའི་ཀུན་སྤོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མཐོང་སྤང་གིས་རིག་བྱེད་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་དུས་ཀྱི་
ཀུན་སྤོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ། ཞེས་པ་ནི། ཀུན་སྤོང་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སྤོང་
ཞེས་བྱ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
ལ། འདིའི་དོན་ལ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལུ་བཞི་བཅི་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤོང་བ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན།
རྒྱུའི་ཀུན་སྤོང་ནི་སྤོང་བ་ལེན་པར་བྱའོ་སྤོང་ནས། ལེན་པའི་བྱ་བ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བར་གྱི་སྤོང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱ་བ་དེ་དང་པོར་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་ནི་སྤོང་བ་ལེན་པའི་
བྱ་བ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་
བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱ་བའི་དུས་སུ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིབ།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལུ་བཞིར་འགྱུར་བ་

༼ ༣༡༠ ༽

ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཉོག་བཅས་སུ་ངེས་པས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྲུང་དང་། ལྷོ་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་
 འཁོར་བཅས་ལ་སྤྲོད་འདྲེས་འཛིན་གྱི་ཉོག་པ་དང་། ཁ་སྤྱིར་བལྟས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་
 དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་དེ། སྤྲོད་འདྲེས་འཛིན་གྱི་ཉོག་བཅས་ནི་དང་པོ་དང་། ལྷོ་སྤང་
 གི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཁ་སྤྱིར་བལྟས་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ལྡན་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་
 བེ་སྤྲོད་འདྲེས་འཛིན་གྱི་ཉོག་མེད་དང་། ཁ་སྤྱིར་བལྟས་སུ་ངེས་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། རྣམ་སྤྱིན་
 སྤྱིས་རྣམས་ནི་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་ཡང་ལྷོ་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་དེ་
 གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྲུང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྲུང་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ།
 ཚོས་དེའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སྤྲོད་ཡིན་ན། ཚོས་དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྲོད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཐོང་བས་
 སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡིད་ནི། ལྷོ་སྤང་གི་གཉིས་ཀ་ཡིན། ལྷོ་སྤང་གི་རྗེས་སུ་
 འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་སྤྱིན་ལས་སྤྱིས་གཉིས་ཀ་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། ལྷོ་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་
 ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དབྱེ་བ་སོགས་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་གནས་དང་པོར་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་
 ཐོབ་ཚུལ་ལ་སོགས་འགའ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

{ ३११ }

དེ་ལ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཚུལ། བར་དུ་གཏན་པའི་ཚུལ། ཐ་མར་གཏང་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རི་ལྷར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྣོམ་པ་དང་། སྣོམ་མིན་
 བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྣོམ་པ་ནི། སྣོམ་པ་འབོགས་པར་བྱེད་མཁན་སོགས་
 གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རང་གི་ལེན་སེམས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅི་རིགས་པ་ལས་
 ཐོབ་པ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འདོད། འདུལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཡང་སོ་
 ཐར་སྣོམ་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ལུང་མ་མོ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་གསུངས་པའི་རང་བྱུང་གི་
 བསྟེན་རྫོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་གྱི་བསྟེན་རྫོགས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ཡེ་མ་ལྷོས་པར་ཐོབ་པའི་སྲིད།
 དེ་སྐད་དུ། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་གྱི། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་དུ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འདུལ་བ་
 བ་རྣམས་ན་རེ། རྣམ་པ་བཅུས་བསྟེན་པར་རྫོགས་སོ་བཟུང་བ་བསྐྱབ་པའི་སྲིད་སོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱས་སོ། །ཞེས་
 བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་གིས་ཐོབ་པར་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གྱི་
 བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་སྣོབས་གྱིས་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འགྱུར་བའི་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྣོམ་པ་སྐྱེས་པའི་སྲིད། ཟག་མེད་གྱི་སྣོམ་པ་ཡང་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་གིས་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གི་

༼ ༣༡༣ ༽

སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱེས་པའི་
སྲིད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་མེད་དེ། སྟོམ་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཡིན་པས་
ཁུབ་པའི་སྲིད། ཇི་སྐད་དུ། བསམ་གཏམ་ལས་སྐྱེས་པསམ་གཏམ་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་ཟག་མེད་
ནི། །འབགས་དེས། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་དཔྱོད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་བཞོད་ན། བསམ་གཏམ་སྟོམ་པ་བསམ་
གཏམ་ལས་སྐྱེ་ན། །ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པསམ་གཏམ་སྟོམ་མེད་དམ། །དེས་ན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པསམ་
གཏམ་གྱི། །སྟོམས་འཇུག་བཤད་དང་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་སྟོང་། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བཅུང་འདྲིག་པའི་ཚེ་
འཇོམ་བུ་སྐྱིད་པའི་མི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏམ་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་འབད་ཚོལ་ལ་མ་སྟོས་པར་
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱར་དེ་ལས་ལངས་ནས། ཀྱི་མ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་འདི་ནི་དགའ་
བ་དང་བདེ་བའོ། །ཞེས་བསྐྱབས་པས་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པས་བསམ་གཏམ་དང་པོའི་
སྟོམས་འཇུག་སྐྱེས་ཏེ་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏམ་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་བཤད་པས། སྟོམ་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་མ་
སྟོས་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏམ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཁས་སྐྱོང་
བ་ན་སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བསམ་གཏམ་གྱི་སྟོམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེའི་བསམ་གཏམ་
གྱི་སྟོམ་པ་སྟོམ་པའི་

༼ ༡༡༣ ༽

སྐྱོར་བ་ལ་མ་སྟོས་བར་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་
དང་ལྟན་ཅིག་པ་འགལ། ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ། ཞེས་དང་།
ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་
བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་མི་དགོས་སམ་ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་བསམ་ཚོད་ནི།
ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྟོམ་པ་དེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་པའི་སྟོམ་པ་དེའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྟོམ་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
སེམས་དེའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་པམ་
ཚུན་འབྲས། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་གྲུབ་པའི་སྲིད། མཁས་མཚོག་དབྱིག་གཉེན་ཐུགས་དགོས་
བར་གྱུར་ཅིག་ ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་པའི་དང་བས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་འདི་གཉིས་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
སྟོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་མ་སྟོས་བར་ཉིང་འཛིན་ལ་མཉམ་བར་
བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུངས་པ་ལ་བྱུང་འགྲེལ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། འོན་
སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་

༼ ༡༡༤ ༽

ལམ་ཀུན་གྲང་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་འགྲུང་། སྣོམ་པའི་ཚབ་ལ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིབ་ཞེས་
འདོན་པ་བསྐྱུར་བས་གོང་གི་རྟགས་དེ་མཚུངས་པའི་སྲིབ། དེས་ན་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་
སྣོམ་ཐེག་འགྲུང་བའི་སྣོམ་པ་ཡོད་ལ། ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམ་པ་མེད་པས་ཞིབ་མོའི་རྣམ་
དཔྱད་གཅེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མི་སྣོམ་པ་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་སྣོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྲུང་པའི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྣོང་བའི་སྣོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་དང་དེའི་ཀུན་
སྣོང་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་སྣོང་བའི་སྲིབ་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་སྣོམ་པ་མེད་
ལ་སྣོང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིབ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སོགས་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་
དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གྲུང་པའི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྣོང་སྣོམ་དུ་མི་འཛོག་པ་ནི་གཞུང་དེའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ནས་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་དང་སྣོང་སྣོམ་ལ་ལྷ་གསུམ་དུ་འགྲུང་། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དུ་གྲུང་པའི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་ནི། སྣོམ་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་ལ། སྣོང་སྣོམ་མ་ཡིན་པའི་སྣོམ་པ་མི་སྣོམ་པ་མེད་ལ་
བརྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྲུང་པའི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྣོང་སྣོམ་དང་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་
པའི་སྣོམ་པ་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྣོམ་པ་ཡིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྣོམ་པ་
ཡང་ཟག་

{ ३१५ }

མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྟོམ་བ་དེའི་ལྷན་ཅིག་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྟོམ་བ་དེ་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་བའི་སྲིད་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། བསམ་གཏུན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏུན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་
 ཐོབ་ཟག་མེད་ནི། །འཕགས་དེས། །ཞེས་གསུངས་བའི་སྲིད། འདིས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་བ་ཉིད་འཕགས་བ་
 བསྟན་བ་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་ཡང་ལུགས་འདིར་འཕགས་ལམ་ཡིན་ན། འཕགས་བ་ཡིན་བས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ལོ། །དེར་སང་པལ་ཆེར་སྟོམ་བ་དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་
 ལས་ཐོབ་གསུངས་བ་ནི་འབྲེལ་ཆེར་མེད་དེ། འོ་ན་སེམས་བྱུང་ཡང་གཙོ་སེམས་ལ་བརྟེན་ལས་ཐོབ་བར་ཐལ།
 སྟོམ་བ་འདི་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ལས་ཐོབ་བའི་སྲིད། ཏྲགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། ལྷན་ཅིག་
 འབྱུང་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་འཆད་བ་ན། འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་
 གཞི་བཞིན། །སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོམ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་ལ་གོ་དོན་འཆད་ཚུལ་ཡོད་
 བའི་སྲིད། གཉིས་བ་སྟོམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ནི། །ཤན་བ་ལ་སོགས་བ་སྟོམ་མིན་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་བ་རྣམས་
 ལྟེ། སྟོག་གཙོད་བ་ལ་སོགས་བའི་སྲོད་བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་བའི་ཆེ་སྟོམ་མིན་ཐོབ་ཅིང་གཞན་གྱི་རིགས་སུ་
 སྐྱེས་བ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དཔོན་ལྟ་

༼ ༣༡༤ ༽

བྱ་གཅིག་གི་བྱུང་བུ་བདག་སློབ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱབས་པ་ལས་སློམ་མིན་ཐོབ་
སྟེ། སློམ་པ་མིན་པ་བྱ་བ་འཇལ། །ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། བར་མའི་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པར་ཐོབ་ཚུལ་ནི། དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ་སོགས། རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བདུན་ནི་དགོ་འདུན་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན་བར་མའི་
དགོ་བ་སྟོབས་ཚེན་ཐོབ། ཡང་སྐྱབས་པ་གཅིག་ལ་སོགས་པར་སྦྱིན་པའི་དགོ་བ་སྦྱབ་པར་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་ཚེ་
དང་། དད་པའི་སློ་ནས་ཕྱག་འཚའ་བའི་ལས་བྱས་པའི་ཚེ་བར་མར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མའི་
རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། །ལེན་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་འབྲུགས་ལས་བར་
མའི་མི་དགོ་བ་ཡང་ཐོབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞི་གང་ལས་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱུས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སློམ་པ་ནི། སྤང་བྱ་མི་དགོ་
བའི་ལས་ལམ་གྱི་སྤྱོད་དངོས་འཇུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཁས་སྐྱབས་པ་ལས་ཐོབ། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཐོབ་སྟེ། མ་བྱིན་ལེན་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་རྗེས་ལོངས་

༼ ༡༡༽

སྐྱོད་ལས་ཐོབ། སྐྱོག་གཙོད་སྐྱོད་བ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་ལས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་སྐྱོད་བས་ཁས་སྐྱེས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། སྐྱོད་བའི་གཞི་གང་ལས་ཐོབ་
ལ། ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་སྐྱེད་བུ་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོར་སྐྱོམ་པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་གྱི། འདས་མ་འོངས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱོན་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་
བས་སོ། །བསམ་གཏུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་ནི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱོར་
མཚུག་དང་བཅས་པ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོར་མཚུག་ལ་མ་སྐྱོས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱེད་བུའི་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་ཁོ་ན་སྐྱོད་བ་ལས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་
བས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་འང་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་
དང་། །ད་ལྟ་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བསམ་གཏུན་ཟག་མེད་སྐྱོམ་པ་ནི། །དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་
ལས། །ཞེས་སོ། །སྐྱིར་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་འདི་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་དང་། སྐྱོམ་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པའམ། འོན་ཏེ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་
ཐོབ་སྟེ། གཞན་ལ་གཞོན་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱོག་དགོས་པས་སོ། །ཡན་ལག་ལས་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ།
དགེ་སྐྱོད་གི་སྐྱོམ་པ་ནི་ལུས་ངག་གི་སྐྱེད་བུ་བདུན་

༼ ༣༡༥ ༽

ཆར་སྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་བས་སྲོང་བདུན་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྲོམ་བ་ནི། ལུས་གྱི་མི་དགོ་བ་
གསུམ་དང་། དག་གི་བརྟུན་ཏེ་བཞི་སྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་བས་སྲོང་བཞིའི་སྲོམ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་།
སྲོམ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །ཡན་ལག་རྒྱུད་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །འདིར་དོགས་བ་བཀོད་ན།
གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིན་ན། །ཚུང་མ་ཅན་གྱི་དགོ་བསྟེན་བཤད་མིན་ནམ། །འདུལ་བར་
སེམས་ཅན་ངེས་པ་དང་བྲལ་སོགས། །གསུངས་པ་དགོ་ཚུལ་སྐབས་སུ་མ་ཡིན་ནམ། །དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་
བཤད་ན། གཞུང་འདིར། དགོ་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་བས། །སྲོམ་བ་བསྟན་བ་དགོ་སྲོང་བཞིན། །ཞེས་
བཤད་པའི་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྲོམ་བ་འདི་ཅ་བཞི་ཆར་དང་བཅས་པ་ལྟ་སྲོང་པའི་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་གྱི་
སྲོམ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་གྱི་ཅ་བཞིའི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཆངས་སྲོད་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྲུང་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བྱད་མེད་ལ་ཡོངས་སྲོད་བ་སོགས་གྱི་ལོག་
གཡེམ་སྲོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་མི་ཆངས་སྲོད་སྲོང་མི་དགོས་པའི་སྲིད། རྒྱ་
མཚན་དེའི་སྲིད་ན། ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་འདི་ཁྱིམ་པའི་སྲོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཐེག་བ་ཆེ་ཚུང་གུན་མ་ཐུན་
ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་བ་ན་ཡང་འདོད་ལོག་སྲོང་བ་ཅམ་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་གྱི། སེམས་ཅན་གུན་ལ་མི་ཆངས་
སྲོད་སྲོང་བ་མ་བཤད་དོ། །འདུལ་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལས་ཡུལ་དུས་

། ༡༡༩ །

སེམས་ཅན་གནས་སྐབས་ཡན་ལག་ངེས་པ་ལྟ་དང་མ་བྲལ་ན་སྤྲིག་པའི་བསམ་བློ་དང་མ་བྲལ་བས་སྒྲོམ་པ་མི་
སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ཞིག་ཡོད་མོད། དེ་དག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་དག་ཚུལ་དང་དག་སྒྲོང་ལ་དེ་
ལྟར་ཡིན་གྱི། དག་བསྐྱེན་ལ་ངེས་པ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་ནི་འདུལ་མངོན་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན། སྒྲོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་ལས། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་དག་ཚུལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཡང་
ན་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་རང་གི་ལུགས་སྒོལ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །སྒྲོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་དང་ལས་ལམ་
གྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅན་ཐོབ་སྟེ། སྐྱོ་ཐམས་ཅན་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གཞོན་པར་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་
ཀུན་ལས་མི་ཐོབ་སྟེ། རྒྱ་དུག་གསུམ་གང་རུང་ངམ། མི་དག་བའི་སེམས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གང་རུང་ལས་
ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅན་ལས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རྒྱ་དེ་དག་གཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
སྒྲོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅན་དང་། །ཡན་ལག་ཀུན་ལས་རྒྱས་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་ཡང་དོགས་པ་
བཀོད་ན། སྒྲོམ་མིན་སེམས་ཅན་ཀུན་དང་ཡན་ལག་ནི། །ཀུན་ལས་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེ་དུ་སོགས། །མི་གསོད་
བས་ན་སྤྲིགས་རེའམ་ཉེ་ཆེ་ཡི། །སྒྲོམ་མིན་ཅན་དག་ཡོད་པ་འགོག་ཀུས་སམ། །དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།
འག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་མིན་ཅན་དུ་འཛོག་ན། འདིས་སྤྱིར་སེམས་ཅན་མང་པོ་གསོད་ཀྱང་རང་གི་པ་མ་ལ་
སོགས་པ་གསོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོམ་མིན་

༼ ༣༣༠ ༽

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་ཅེས་པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོན་དམ། བྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དེའི་དོན་
ལྟར་ན། སྒྲོམ་མིན་ཉི་ཆེ་བ་དང་སྒྲོགས་རེ་བ་མེད་པ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་ལ། དེ་ཁས་སྐྱབས་ན་ད་ལྟར་འཁོར་བ་ལྟ་
བུས་སྒྲོག་གཅོད་མང་པོ་བྱེད་ཀྱང་མ་བྱིན་ལེན་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པས། དེ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་མིན་སྒྲོགས་རེ་བ་
ཅམ་དུ་སོང་། ཡང་འཁོར་བ་འགའ་ཞིག་དུད་འགྲོ་མང་པོ་གསོད་ཀྱང་འགྲོ་བ་གཞན་མི་གསོད་པར་དམ་བཅའ་བ་
ཡང་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཉི་ཆེ་ཅན་དུ་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་པོ་དང་སྐྱད་འཚོང་མ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་
ལོག་འཚོལ་བར་སྒྲོད་ཀྱང་སྒྲོག་གཅོད་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་སྒྲོམ་མིན་ཅན་དུ་འཛོག་གམ་མི་འཛོག་
མི་འཛོག་ན་འཁོར་བ་ཡང་སྒྲོམ་མིན་ཅན་ཡིན་པ་དགལ། འཛོག་ན་སྒྲོག་གཅོད་མ་བྱས་ཆེ་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་
ལས་ལམ་ཀུན་ལ་སྒྲོད་པ་མ་སོང་བ་ཡན་ལག་ཀུན་ལས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་མཁས་པ་དག་གིས་བརྟགས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་འདི་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་རང་གི་ལུགས་སོལ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཡང་སོ་ཐར་ལ་སོགས་པ་དུས་
ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནམ་འདས་མ་འོངས་དང་ཡང་ལྡན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེས་ནས་ཇི་
སྲིད་རྒྱན་མ་བཏང་བའི་བར་དུ་ད་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ངེས་པའི་སྤྱིར་ན། སོ་ཐར་གྱི་
སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ད་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
ཡོད། སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱན་མ་བཏང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་
འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་
བཏང་བར་རྟག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་སྐྱད་ཅིག་ལ། །དང་སོ་སྤྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །ཞེས

༼ ༣༣༧ ༽

གསུངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་སྤྱིན་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། དང་པོའི་ཚེ་འདས་པ་མེད་ཅིང་། དང་པོ་འགགས་ཏེ་
གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་སྣོན་པ་འདས་པ་དང་ལྡན་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣོན་མིན་ལ་ཡང་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་
པའི་ལྡན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྣོན་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འབྲ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་
རིག་གྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། སྣོན་པ་སྣོན་མིན། བར་མར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རིག་གྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་
གང་ཟག་ལ་དེ་དང་དེའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་གྱེད་གྱེད་བཞིན་པའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་རིག་གྱེད་ད་
ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་བཅོམ་ཚད་ལ་འདས་པ་ལྟར་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་རིག་གྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་
ལ། །གྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །སྤྱིན་ཚད་འདས་ལྡན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
སྣོན་པ་སྣོན་མིན། བར་མར་གྱུར་པའི་རིག་གྱེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ནམ་ཡང་
མེད་དེ། དེ་དག་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་མའི་འཕྲོ་ལས། མ་འོངས་མེད། །ཅེས་
བཤད་དོ། །སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་གྱེད་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་བུ་ལས་འདས་
པ་དང་ལྡན་པ་མེད་དེ། ཚོས་ཉམས་ཚུང་བས་ཐོབ་པའང་ཉམས་ཚུང་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་ད་ལྟ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ།
སྐྱིབ་པ་དང་ནི་མ་སྐྱིབ་པ། །འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད། །ཅེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་དང་ཟག་
མེད་ཀྱི་སྣོན་པ་ལ་དུས་གསུམ་

༼ ༣༣༣ ༽

ཀ་ཡོད་དམ། ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ངེས་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་བྱེད་ཀྱི། བསམ་གཏན་སྒྲིམ་དང་ལྡན་པ་
ལྟོ། །ཏྲ་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པས་བྱེད། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་བྱེད། འཕགས་ལྟོ་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །ཞེས་
བཤད་པའི་སྲིད། འཕགས་ལམ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟ་བུ་དང་
ལྡན་པས་བྱེད། རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟ་བུ་དང་མི་
ལྡན་པས་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་བྱེད། ཉེར་བསྐྱོགས་སམ་སྒྲིམས་
འཇུག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟ་བུ་དང་མི་ལྡན་པས་
བྱེད། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན། །ཞེས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་དང་
འཕགས་བསྟན་ཏོ། །བར་མར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་བྱེད། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཐོབ་

། ༣༣༣ །

ནས་དེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་སྟེ། བར་དག་ལ། །ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །སྤྱི་
ཚད་དུས་ཀི་གཉིས་དང་ངོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། །ཡོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཀི། བར་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་རིག་གྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ངེས་པ་མེད་པས། དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལྡོམ་པ་དང་ལྡོམ་མིན་
གང་རུང་དང་ལྡན་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལྡོམ་པ་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་བར་མའི་མེ་དགོ་བའི་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ལྡོམ་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་གིས་ཞེ་སྤང་དག་པོས་པ་རོལ་པོ་འཆིང་བ་དང་བརྟེན་པ་དང་། ཚིག་རྩུབ་མོ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བ་གྱེད་པ་ན། བར་མ་མི་དགོ་བའི་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། ལྡོམ་མིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
ལ་བར་མ་དགོ་བའི་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ལྡོམ་མིན་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་དྲང་བ་དག་
པོས་དགོན་མཚོག་གི་རྟེན་ལ་སྤྲུག་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་གྱེད་པ་ན། བར་མ་དགོ་བའི་རིག་གྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་ཉེ། ལྡོམ་མིན་གནས་པ་དགོ་བ་དང་། །ལྡོམ་ལ་གནས་པ་མི་དགོ་བའི། །རྣམ་
རིག་མིན་ལྡན་ངི་སྤྱིར་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། །འདིར་བརྟགས་ན་
ལུས་གྱིས་བརྟེན་པ་དང་སྤྲུག་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པ་རིག་གྱེད་དངོས་སུ་སོང་བས་རིག་གྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་
ལྡན་ཚུལ་དུ་ཆེར་མ་འབྲེལ་བ་འདྲ། རྣམ་རིག་གྱེད་ལྡན་ངི་སྤྱིར་དུ། །

། ༣༣༥ །

ཞེས་འདོན་དགོས་སོ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་རིགས་ལ། རང་གི་བསམ་ཚོད་ནི། བསམ་བ་དྲག་པོས་བྱས་
པའི་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་གི་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ན་དེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ཡང་ལྡན་པས་ཁྱབ་
བ་ཡོད་པས་ཀུན་སྲོང་དྲག་པོས་བརྟེན་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་བཞིན་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་ནས་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་
དགོས་སོ། །སྣོམ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་བར་མ་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་བར་མ་དགོ་བ་ཡང་མཐའ་
ཡས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྣོམ་པས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བར་མ་དེས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
དགོ་སྲོང་གིས་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་མདོ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་སྣོམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་
ཡིན་པས་བར་མ་དགོ་བ་ཅུ་ཉུང་ལ། འོན་ཀྱང་སྣོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཡིན་
པས་སྣོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་གིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་
འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣོམ་མིན་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡང་བར་མ་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་འབྱུང་ཚུལ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་མིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལྷུ་བཞི་སྟེ། སྣོམ་པ་དང་སྣོམ་མིན་མདོན་གྱུར་
བ་གང་ཡང་མེད་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པས་ཀུན་སྲོང་གི་སེམས་ཞན་པས་དགོ་མི་དགོ་བྱེད་ན་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་
ཉིད་དང་ལྡན་ལ་

༼ ༣༣༥ ༽

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྷ། ཆོ་འཕོས་ཏེ་ཆོ་སྣ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་བ་དང་། ཆོ་འདྲིའི་རྣམ་རིག་
མ་སྐྱེས་པ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་དང་ལྡན་ལ་
རིག་བྱེད་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྷ། བར་མ་ལ་གནས་པས་སེམས་དྲག་པོས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་
དང་ལྡན་པའི་ལྷ། གཟུགས་མེད་ཀྱིས་སོ་སྐྱེ་སོགས་ནི་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡིན་ཏེ། བར་མ་དོར་
གནས་སེམས་ཞན་པས། །བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྐྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་
གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། གཏོང་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལུལ་དང་ཤེ་འཕོས་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། གཤགས་ཚོད་ཆེ་ཞིང་གོ་སྒྲ། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགེ་བ་གཏོང་ཚུལ་ནི།
བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་བསམ་བསྟན། དེས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་གཏོང་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཀྱིས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་
བཤད་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམ་པའི་གཏོང་ཚུལ་
ཡང་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་དེའི་གཏོང་ཚུལ་གཞུང་ལུང་པ་མེད་དོ། །འདྲིའི་དོན་ལ་སྤྲོ་མཛད་པ་དག་གིས་ས་གོང་
འོག་ཏུ་འཕོས་པའམ། སྣོམས་འཇུག་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་བཤད། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལྷ་སྐྱབ་
རྗེའི་གསུང་ལས།

༼ ༣༣༦ ༽

བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་གྱི་དགོང་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནམ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དགོང་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་དེ། །ཡང་ཤེ་འཕོས་པས་གཏོང་ཚུལ་ནི། སྐྱོར་ལམ་
 རྒྱུ་མཐུན་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོམས་འཇུག་
 གིས་བསྐྱེས་པའི་སྐྱོར་ལམ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་དེ། །འོ་ན་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་དང་། ཤེ་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ལ་
 སྐྱོར་ལམ་ཅི་ཡོད་སྐྱུ་མ་ན། སྐྱོར་ལམ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནམ་འདོད་པས་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེ་ནམ་དེར་ཤེ་
 འཕོས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ནམ་ས་འཕོས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་གཉིས་པར་སྐྱེ་
 བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་གྱི་དགོང་བ་དེ་ས་འཕོས་པས་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། ཤེ་འཕོས་པས་བཏང་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཤེ་འཕོས་པ་ཅམ་གྱིས་གཏོང་ན། བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་བསམ་གཏན་གྱི་
 བསམ་གཏོང་ཡང་གཏོང་བར་རིགས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མི་གཏོང་བའི་སྐྱིར། ཞེས་ཞེས་མོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་
 གསུངས་པར་མཛད་དོ། །འོ་ན་ཀྱང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགོང་བ་
 ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་གཏོང་སྟེ། ས་འཕོས་པ་ལས་སམ། སྐྱོམས་པར་འཇུག་པར་ལས་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པ་ལས་སོ།

༼ ༣༣༤ ༽

གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་གནས་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཡང་ཐར་ཆགས་མ་ཡིན་པར་ཐོད་ཀྱི་ཉེ་སྤྱོད་
དང་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ཆེ་ལུགས་མི་མ་སྟུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེའི་ཆེ་བསམ་
གཏུན་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མ་འཕོས་པར་བསམ་གཏུན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོ་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་གཏུན་གྱི་དགོ་བས་འཕོས་
བས་གཏོང་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བསམ་གཏུན་གཉིས་པའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་པས་དེར་ས་འཕོས་
ཞེས་སྟེ། ཉིང་འཛིན་འཕོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་བཏང་བ་ནི་ས་
འཕོས་པས་བཏང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཏོང་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྲས་གནས་ཐོབ་པས་
ཞུགས་པའི་ལམ་གཏོང་བར་བཞག་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་སོགས་དང་།
གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཡང་རིགས་འགྲེལ་གཉེས་པར་བྱའོ། །ཉམས་པས་གཏོང་བ་ནི། འདོད་པའི་
བསམ་གཏུན་གྱི་རྟེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་ལྡན་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་གསལ་དུ་སྐྱེས་པས་བསམ་གཏུན་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་དེ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་དངོས་བསྟན་གོ་སྐབས་འཆད་ཚུལ་མི་མ་སྟུན་པ་མེད་དོ། །རིགས་
མ་སྟུན་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཏང་བར་

༼ ༣༣༥ ༽

འགྲུང་ཞེས་པ་འདི་ལ་མཁའ་སྐུ་བ་དག་གིས་བཤའ་བ་མཇུག་པ་མ་མཐོང་ཡང་རང་གི་གོ་ཚོད་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་རིགས་མ་སྤུང་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྒྲིགས་ཡིན་པས་དེ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོངས་ལུང་ཟུང་བའི་དོན་དུ་འཆད་བར་སེམས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཏོང་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱེད་ས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་པས་བསྟན། རོན་ནི་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་བུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ན། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ལམ་གཏོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་ལམ་གཏོང་བ་སོགས་དང་། དབང་པོ་སྐྱེད་ས་པའི་དབང་གིས་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འཕོས་པ་ན། རྒྱུ་པོའི་ལམ་གཏོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ཏེ་སྤྱིར་འོང་དུ་གྱུར་པ་ན་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་གཏོང་བ་རྣམས་ཡིན་ལོ། །སྒྲིམ་མིན་གཏོང་ཚུལ་ནི། སྒྲིམ་མིན་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། །ཞེས་པས་བསྟན། བར་མ་གཏོང་ཚུལ་ནི། བར་མ་ཤུགས་སྐྱེད་བྱ་བ་དང་། །དོན་ཚེ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རོན་ནི། ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའམ། དད་པ་དྲག་པོས་ཕྱག་འཚའ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོང་གི་བསམ་པའི་ཤུགས་དེ་ཆད་པ་ན་བར་མའི་མི་དགོངས་པའམ་དགོངས་པ་དེ་གཏོང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གཞན་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱོར་བ་དམ་

༼ ༣༣༠ ༽

བཅས་ཤིང་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་འདས་པས་གཏོང་བ་ནི་ཁས་སྒྲངས་པ་ཆད་པས་གཏོང་བ་དང་།
གཞན་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱོར་བ་དང་ཟས་བཟའ་བའི་ཚེ་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་བསྟོན་པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པར་
དམ་བཅས་ནས་བྱ་བ་དེ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱ་བ་ཆད་པས་གཏོང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་ནས་དགེ་
འདུན་ལ་སྤུལ་བ་དང་། མཚོན་རྟེན་བརྩིགས་པའི་དགེ་བ་ལྟ་བུ། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་དགེ་
བ་དེའི་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ལས་དེ་ཞིག་པའི་ཚེ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་དོན་ཆད་པས་གཏོང་བ་དང་། བར་མ་འདི་གཟུགས་
ཅན་གྱི་དགེ་བ་ཡིན་པས་ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཚེ་ཆད་པས་གཏོང་བ་དང་། དགེ་རྩ་གཙོད་པའི་ཉེ་བའི་
སྐྱོར་བ་ལ་ལྷགས་པའི་ཚེ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་དགེ་རྩ་ཆད་པས་གཏོང་བ་དང་དུག་ཡོད་དེ། བར་མ་ལྷགས་སྒྲང་བྱ་བ་
དང་། །དོན་ཚེ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་དོ། །བར་མ་ལ་ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་ཚུལ་བཤད་ན།
བསམ་གཏུན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་རྒྱུར་
འགྲུར་རིགས་པ་ལས། གཞུང་འདིར་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་དཔྱོད་ལྡན་ལ་
འགྲུར་རིགས་སོ། །དེ་ལ་དེ་ཞིག་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་
ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྐབས་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཤི་འཕོས་པའི་ཚེ་མི་
གཏོང་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་

༼ ༣༣༽

ལྷན་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྷ། འདོད་པ་
ལྷ་བྱར་འཆི་འཕོ་བ་ན་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ས་འོག་མའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
ཡིན་པས་ཤི་འཕོས་པའི་སྡོམ་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་བཏང་བའི་བའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་སྡོམ་དུ་བསམ་གཏན་
གྱི་སྡོམ་ས་འཇུག་བཏང་བའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་
ལས་གོང་མ་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ན་
འཆི་འཕོ་བའི་སྡོམ་ལོ་དུ་འོག་སའི་ཉོན་ལ་གོང་མའི་སྡོམ་ས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཆེ་འོག་སས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་བཏང་ནས་གོང་སས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དགོ་བ་སྐྱེས་པའི་གནད་ཀྱང་འདིར་གོ་དགོས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིར། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་
པའི་གཏོང་རྒྱ་ལ་ཤི་འཕོས་པ་མི་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་མཁས་པ་དག་གིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་བ་སོར་སྡོམ་སོགས་ཀྱི་གཏོང་རྒྱ་ལ་སྐར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་བ་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི། དགོ་རྩ་ཆད་པ་དང་། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏོང་སྟེ།
འདོད་གཏོགས་དགོ་བ་གཞུགས་མིན་ནི། །རྩ་ཆད་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་པ་

༼ ༣༣༣ ༽

ནས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
ཡོད་པའི་ཚོས་རྣམས་བཏང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོ།
སྲུང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་ལམ་སོགས་དེའི་རྒྱུན་མ་བཏང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོ་ཅ་
ཚད་པས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ལ་ཞེས་ཆ་ཅུང་བདག་པོས་སམ་སྐྱུ་སྟེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་
མེད་པར་ལྟ་བུའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྲུང་ཡོད་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་ཚད་པ་ནི་གཞིར་བཞག་
ལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་དུ་ལ་
བྱམས་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྲ་
རྒྱས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སྲོང་བ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་གཏོང་སྟེ། གཉེན་
པོ་དེས་སྲུང་བྱ་དེའི་ཐོབ་པ་བཅད་ནས་སྲུང་བྱ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྲུང་བཤད་
པའི་སྲོམ་པ་དང་སྲོམ་མིན་དེ་རྣམས་རྟེན་གྱི་གང་བཤག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། མི་མ་ཡིན་པ་ངན་
སོང་གསུམ་གྱི་གང་བཤག་དང་། མི་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སྐྱ་མི་སྐྱན་པ་དང་། སྲིང་གཞན་

༼ ༣༣༣ ༽

གསུམ་གང་རུང་གི་མི་ཡིན་ཡང་། དང་པོ་ནས་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དགའ་བའི་དོན་
བྱེད་མི་རུས་པའི་མ་ནིང་སོགས་ལ་སྡོམ་བ་དང་སྡོམ་མིན་གང་ཡང་ཡེ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་དང་གཏམ་དུ་མི་
སྣུན་པར་ངེས་ཏེ། ཟ་མ་མ་ནིང་སྐྱ་མི་སྣུན། །མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་གསུམ་
གྱི་མི་སྐྱེས་པ་དང་། ལུང་མེད་རྣམས་ལ་སྡོམ་མིན་དང་སྡོམ་བ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་།
ལུང་པར་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་མི་ནི་སོར་སྡོམ་སོགས་སྡོམ་བ་གསུམ་ཀའི་རྟེན་དུ་རུང་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་
ངེས་འབྱུང་གི་སྡོམ་བ་སྐྱེ་བས་སོར་སྡོམ་གྱི་རྟེན་དང་། བསམ་གཏམ་གྱི་རྟེན་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་སྐྱེ་བས་
བསམ་གཏམ་གྱི་སྡོམ་པའི་རྟེན་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པའི་རྟེན་
དུ་རུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། མི་རྣམས་ལ། །སྡོམ་མིན་སྡོམ་བའང་དེ་བཞིན་ལ། །ལྟ་ལའང་མི་
རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ལྟ་ལ་སྡོམ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདོད་པའི་ལྟ་དང་གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏམ་གྱི་སྡོམ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་པལ་ཆེར་ལ་
འཆི་འཕོ་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་བསམ་གཏམ་གྱི་སྡོམ་བ་ཡོད་ངེས་པ་དང་། འདོད་ལྟ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏམ་
གྱི་སྡོམ་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དུ་རུང་བས་བསམ་གཏམ་གྱི་སྡོམ་བ་ཡོད་དུ་རུང་།

༼ ༣༣༩ ༽

བ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པར་མ་དེས། ག་ལྷུགས་མེད་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམ་པ་མེད་དེ། ག་ལྷུགས་མེད་གྱི་རྟེན་ལ་
བསམ་གཏན་ས་སྤྱག་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར། ཟག་མེད་གྱི་སྣོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཚངས་
ཆེན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་འདོད་ག་ལྷུགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་
ལ་ཡོད་དུ་རུང་ཞིང་། ག་ལྷུགས་མེད་ན་ཡང་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ལྡན་པའི་སྣོན་ས་ཡོད་དེ།
ག་ལྷུགས་མེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་སྣོམ་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འདོད་དང་
ག་ལྷུགས་སྤྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྤྱེས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་
མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་ག་ལྷུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འོན་ག་ལྷུགས་
མེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། །བྱོད་ཟག་མེད་གྱི་ག་ལྷུགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་སྣོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ག་ལྷུགས་དང་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་ག་ལྷུགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།
འདིར་མ་བྱུང་། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། ག་ལྷུགས་མེད་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་
དེ་ཚོས་ཅན། ག་ལྷུགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་

༼ ༣༣༥ ༽

ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཟེར་ན་ཡང་འདིར་མ་ཟུག་ཡང་ཁོ་ན་དེ། དེ་
ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཟུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་དོན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྲིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་ལྡན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདིར་མ་ཟུག་ དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྲིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཟུབ་པ་མེད། མཚམས་སྲུང་
བཤད་པ་དེའི་གནད་གོ་ན་སྒྲུབ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེ་རང་རྒྱུད་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་མི་ལྡན་
ཡང་། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་སྲུང་མར་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་ཉེན་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་སྲུང་མར་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་
དུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་
ལ་འདས་མ་འོངས་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་འགོག་པའི་སྒྲོམ་པ་འཇུག་ལ་ཞུགས་
བཞིན་པའི་འཕགས་

༼ ༣༣༦ ༽

སའི་གང་ཟག་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་བཞིན་པ་ཡིན་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་དབང་དང་ལྡན་
པ་མིན་ཡང་། སྤྱིར་ཡིད་དབང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། སྟོག་དང་ཡིད་དང་
ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་གནས་གཉིས་བར་ངེས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་འཕྲད་པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྟོམས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་། ཅེས་ཁས་ལྷངས་པས་ཚོས་གོ་འོ་
ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་
ཉམས་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ལས་ཉམས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། འདོད་ན། དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཏང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཡང་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་
པ་ད་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་། འཕགས་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་པ་
ད་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་སྟེ། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་བཏང་སྟེ། ཡང་མི་འཕྲད་དེ། དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་

། ༣༣༧ །

མེད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲོམ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲོད་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟ་ན། །མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་མཉམ་གཞག་སྲ་མ་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་དང་སྲི་མ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་བར་
བཞག་པའི་སྐབས་ཡིན་ལོ། །གཉིས་བ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་པའི་
གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲོམ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་
གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་བ་འདས་བ་དང་ལྡན་བར་ཤེས་བར་
བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་དང་ལྡན་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་བས་བྱུང་བ་གང་ཞེས། དེ་ད་ལྟ་
བ་དང་ལྡན་ན། དེ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་བས་བྱུང་པའི་སྲིད། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཅི་སྲིད་དུ། །མ་
བཏང་བར་ཉག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་ཤིག་མིན་ལྡན། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་ཉགས་དང་སོ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད།
སྲི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། ད་

༼ ༣༣༽

ལྷ་བ་དང་མངོན་གྱུར་ལ་ཁྱད་བར་ཡོད་པས། འདི་ལྷ་ལ་ཞེ་སྤང་དྲག་པོ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བཞེན་བ་ཡང་ཡིན། དགོ་
སྤོང་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྤོམ་བ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་བར་གྱུར་པའི་དགོ་སྤོང་དེ་ཚོས་ཅན།
སྤོང་སོ་ཐར་གྱི་སྤོམ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་སྤིབ། ལྷ་བ་བཤམ་གྱི་གཞུང་གིས་གྲུབ། འདོད་ན། གཞན་ལ་གཞོད་བ་སྤོང་པའི་སྤོམ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་
ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤིབ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བསམ་
བ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤིབ། དེས་ན་གཉིད་འཇུག་པོ་ལོག་བཞེན་བ་དང་། འགོག་བ་ལ་
སྤོམ་ས་བར་ལྷག་ས་བཞེན་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་སྤོང་གི་རྒྱུད་ལ་དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཀྱང་།
དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་བ་ད་ལྷ་བ་ཡོད་དེ། དགོ་སྤོང་གཉིད་འཇུག་པོ་ལོག་བཞེན་བ་སོགས་ཀྱི་དུས་སྟེ་དགོ་སྤོང་གི་
སྤོམ་བ་ད་ལྷ་བ་རྒྱན་མ་ཚད་བར་ཡོད་པའི་སྤིབ། གཉིས་བ་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤམ་བ་
སོགས་ནི་རྟོགས་སྤོམ་བས་གཞུང་དོན་གྱི་སྤོམ་ས་སྟེ་ཤེས་བར་བྱའོ། །སྤིད་པའི་རྩ་བ་སྤོམ་བ་ལན་ལག་དུག །དེ་
དག་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་མཐའ་ལས་པའི། །སྤོང་བྱ་རྣམས་དང་སྤོང་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཅས། །བརྩེ་བས་འདོམས་
མཛད་ཐུབ་དབང་ཞབས་ལ་འདུད། །གནས་ལྷ་བ་སྤོམ་བ་ལག་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤོམ་བ་ཀྱི་རང་བཞིན། གང་
གིས་སྤོང་བ། སྤོངས་པའི་འབྲས་

༼ ༣༣༩ ༽

བུ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། འཕྲོས་དོན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ལས་ལས་འདིག་ཉེན་སྣ་ཚོགས་སྟེས། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས། ལྷོད་བཅུད་ཀྱི་འདིག་ཉེན་ལས་ཁོ་ན་ལས་སྟེས་
སམ་ཞེ་ན། ལས་སྲུ་མ་བད་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་
བར་སྟེ་བ་ལེན་པས་སྤ་རྒྱས་ནི་སྤོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་དུག་ཡོད་དེ། ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་ཁོང་ཁྲོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་
རིག་པ་དང་། ལོག་པར་ངེས་པར་ཉོག་པར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཅེ་གཉིས་སྲུ་འཇུག་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་དུག་ཏུ་
བཤད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྤོད་པའི་རྩ་བ་སྤ་རྒྱས་དུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོད་དང་། །དང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་
དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཉེ་དེ་དུག་ཀྱང་། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རྒྱ་བ་
ཉོགས་དཀའ་བས་སྤ་བ་དང་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྣོན་སྤ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་ཅིག་
བསྐྱོག་ཀྱང་ཡང་ཡང་རྗེས་སྲུ་འབྲང་ཞིང་མདོན་དུ་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། གང་སྤྱིར་དེ་དག་སྤ་བ་
དང་། །རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། །རྗེས་སྲུ་འབྲང་བ་དེ་ཡི་སྤྱིར། །སྤ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་དུག་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་ལྟར་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་ནི་འདིག་ཚོགས་ལ་

། ༣༤༠ །

ལྷ་བ་དང་། བདག་ཏུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཉལ་བའམ་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པ་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་
བ་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་འདོད་པའི་སྐྱུར་འདེབས་གྱི་ལྷ་བ་ནི་ལོག་ལྷ་དང་། ལྷ་བ་དམན་པ་ལ་
མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྷ་བ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་བྱུགས་ཅམ་ལ་ཐར་
ལམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་བྱུགས་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྷར་ཡང་
འཐད་དེ། ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་འདིག་ཚོགས་དང་། །ལོག་དང་མཐར་འཛིན་ལྷ་བ་དང་། །ལྷ་བ་དང་ནི་ཚུལ་བྱིམས་
དང་། །བརྟུལ་བྱུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །ཞེས་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། བདག་དང་བདག་གི་ཉལ་ཆད་དང་། །མེད་དང་དམན་ལ་མཚོག་ལྷ་དང་། །རྒྱ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྷ་
བ། །དེ་དག་ལྷ་བ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། རྒྱ་མིན་ཞེས་པ་འདིས་དབང་སྐྱབས་སོགས། འདིག་ཉེན་གྱི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྷ་བ་དང་། མེ་དང་རྒྱར་འཇུག་པ་སོགས་མཐོ་རིས་གྱི་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་ལྷ་བ་དག་སྐབས་
འདིའི་ལྷ་བའི་ནང་དུ་བསྟན་པས་འདི་སྐབས་འདིའི་ལྷ་བ་བཞི་པར་སྐྱད་དམ་ལྷ་བར་སྐྱད། དང་པོ་ལྷར་ན་དམན་
ལ་མཚོག་ལྷ་དང་། །ཞེས་ལྷ་བ་ལ་མཚོག་འཛིན་སློལ་ནས། དང་སྐྱའི་འབྲེད་ཚོག་གསུངས་པ་དང་འགལ།
གཉིས་པ་ལྷར་ན་ཚུལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་བྱུགས་ལ་མཚོག་འཛིན་དུ་ཐལ་བ་ལས་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་
མ་ཚང་བའི་སྲིད་སྟུང་དུ་སེམས་པས་མཁས་པ་དག་གིས་དཔྱོད་

། ༣༧ །

ཅིག འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་འཇིག་ཚོགས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་འདོད་པ་བྱེ་སྤྲོད་ནས་དབྱུ་མའི་བར་
མ་སྤུན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་དབྱུ་མ་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་དེར་
འདོད། གཞུང་འདིར་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པའམ་འཇིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བར་འདོད་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་ནི། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་
བརྒྱད། །ཅེས་པ་ནས། ཅུ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། །ལོག་ཤིག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤའ་བེན་པ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགྲོམ་དོན་གཞན་བཤའ་བ་ནི། ལྷ་སྦྱོར་དང་ཀུན་སྦྱོར་བཤའ་བ། ཆ་མ་སྤུན་ལྷ་
བཤའ་བ། སྤྱི་བ་པ་ལྷ་བཤའ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷ་སྦྱོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷ་རྣམས་གསལ་སྤྱིར་
སོགས་ཤིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། །ཁམས་གསུམ་གྱིས་ལྷ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་གསལ་བའི་སྤྱིར་ན། །ལྷ་བའི་ལྷ་སྦྱོར་སོགས་སུ་བྱས་ནས་ལྷ་སྦྱོར་བཞིར་བཤའ་དེ། རོང་རྗེ་ཀ་ལས་ལྷ་
བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཉེར་དབྱུ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་སྦྱོར་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེར་བརྒྱད་ནི་སྤྱིད་པའི་ལྷ་སྦྱོར་
དང་སྦྱོར་བ་དང་། །ཁམས་གསུམ་ན་མ་ཐོང་སྤང་རིགས་བཞིའི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་སྟེ་སོ་དབྱུ་ནི་ལྷ་བའི་ལྷ་སྦྱོར་
དང་སྦྱོར་བ་དང་། །ཁམས་

༼ ༡༥༡ ༽

གསུམ་གྱི་མ་རིགས་པ་བཙུག་ཅི་མ་རིག་པའི་ཚུ་བོ་དང་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །འདིར་ལྟ་བུ་
ཤེས་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་ལ་ལྟ་བུ་སོགས་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་མ་སྟུན་ལོ། །ཀུན་སྦྱོར་ནི་གཞུང་འདིར། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་
བས་ཡང་རྣམ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཀུན་སྦྱོར་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟའི་ནང་ནས་དང་པོར་བཤད།
སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཆིང་བ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་དང་། ཉེ་ཉོན་དང་། ཀུན་དགེས་དང་རྣམ་པ་ལྟའི་ཞེས་སྤྱི་སྤྱོད་མཛད་པ་དག་
གིས་བཤད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་དབྱེ་བ་ལྟར་བཤད་པའི་ནང་དུ་དབྱེ་བ་ཞི་ཉིད་འབྱུང་མི་རིགས་པས་ཡི་གེ་
དག་མ་དག་སོགས་མཁས་པས་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ཀུན་སྦྱོར་བ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་།
ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བུ་དང་། མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ལྷན་དོག་དང་། སེར་སྤྱི་
ཀུན་སྦྱོར་དང་དགུར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་ཡིན་ན། ལྟ་བུའི་ནང་
དུ་འདུས་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་དབྱེ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་འཆིང་བ་
ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། ཞེ་སྤང་གི་གཉི་ལྷན་གི་འཆིང་བ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །ཉེ་ཉོན་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་
གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ལྟའི་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། །ཞེས་པས་
བསྟན། མཚོན་གཞི་ནི། འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་མི་དགའ་བ་

། ༣༤༣ །

དང་། སྐལ་བ་སོགས་དང་། འདིར་འཆད་པའི་ཀུན་དགེས་བཅུ་དང་། རི་མ་བྱུག་ལ་སོགས་པའོ། །ཀུན་དགེས་
བཅུ་ནི། རོ་ཚ་མེད་དང་། ཁྲིལ་མེད་དང་། །སྤག་དོག་སེར་སྣ་རྒྱོད་པ་དང་། །འགྲོད་དང་སྤྲུགས་དང་གཉིད་དང་
ནི། །ཀུན་ནས་དགེས་པ་རྣམ་པར་བརྒྱད། །ཁྲོ་དང་འཆབ་པའོ། །ཞེས་དང་། རི་མ་བྱུག་ནི། གཞན་ཡང་ཉོན་
མོངས་རི་མ་བྱུག་། སྐྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆིག་དང་འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཆེ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆ་མ་སྤུན་ལྷ་བཤའ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྤུན་ལྷ་ནི་
འཛིག་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ལྷགས་ལ་མཚོག་འཛིན། ཐེ་ཚོམ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གཞོད་སེམས་དང་
ལྷ་ལོ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཐའ་
མའམ་དམན་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ལོ་འདིས་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་པས་དེའི་ཆ་དང་མ་སྤུན་པར་
བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ཁམས་ལས་དང་ལོར་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་ལ། ལྷ་མ་གསུམ་གྱི་
ལན་ཅིག་འདས་ཀྱང་སྤྲོད་ལྷོག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། མཐའ་མའི་ཆ་དང་མ་སྤུན་རྣམ་
ལྷ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་ལོ་ཡིས་ནི་སྤྱིར་སྤོག་བྱེད། །ཅེས་བཤའ་པའི་སྤྱིར། ལོང་
མའི་ཆ་མ་སྤུན་ལྷ་ནི་ཁམས་ལོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས། རྒྱོད་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་།
མོངས་

༼ ༡༤༤ ༽

བ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ཏེ། ལོང་མའི་ཆ་དང་མ་སྐྱུན་ལྷ་ཉིད། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་
པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་ཚོད་ང་རྒྱལ་སྐྱོངས། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། ཆ་མ་སྐྱུན་གྱི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་
དེའི་ཤུགས་ལས་ཉོགས་ལུས་སོ། །གསུམ་བ་སྐྱིབ་བ་ལྷ་བཤད་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་
སེམས། གཉིད་སྐྱབས། ཚོད་འགྲོད། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྷ་པོ་འདི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་གཉིད་གཉིས་དང་། ཚོད་
འགྲོད་གཉིས་ནི་གངས་རེ་རེར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིད་སྐྱབས་གཉིས་ནི་མི་མ་སྐྱུན་པ་སྟེ་གཉེན་པོ་གཅིག་ཟས་
ཏེ་རྒྱ་གཅིག་བྱ་བ་རིགས་གཅིག་པས་གངས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ ཚོད་འགྲོད་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྲིད་ན་
གངས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ན་སྐྱིབ་རྣམས་མི་མ་སྐྱུན་དང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་
སྲིད། །གཉིས་གཅིག་སྤང་པོ་གཞོད་བྱེད་དང་། །ཐེ་ཚོམ་སྲིད་ན་ལྷ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་
གང་གིས་སྐྱོང་བ་ལ། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྐྱོང་བ། ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱོང་བ། སྐྱོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྐྱོང་བ་ཡིན།
སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྐྱོང་བ་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་བའི་འདི་གཉེན་པའི་ལམ་
མེད་པ་གང་ཞིག་ འདི་གཉེན་ལ་འདས་པའི་སྐྱོམ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་མཐོང་སྤང་མཐོང་དག་སྤངས་ཟིན་པའི་
སྲིད། དོན་

། ༡༤༥ །

འདི་ན། སྲིད་ཅེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་བ་ཡིན། །གཞོན་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྡེ་
པོའོ། །ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཀས་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་དགུས་བཞིན་ཡིན་ལ། སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མེད་
མན་ཆད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་འདྲིལ་ཉེན་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་འོག་སའི་མཐོང་སྤང་དང་
སྐྱོམ་སྤང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་ཉེ། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྐྱོམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་བཤད་པའི་
སྲིད། དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱོམ་ལམ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྐྱོམ་ལམ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདྲིལ་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོམ་ལམ་སྐྱེས་པ་ནི་སྲིད་ཅེ་ལའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཟེན་པའི་སྲིད་
པོ། །སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ནི་སྐྱོམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཉེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་ནི་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་སོ་སྡེའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་ཅིང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲིལ་
ཉེན་སྐྱོམ་ལམ་དང་། འདྲིལ་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོམ་ལམ་ཅི་རིགས་པས་སྤོང་བ་ཡོད། སྲིད་ཅེ་ལའི་སྐྱོམ་སྤང་ནི་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། བཟོད་བས་གཞོན་མིན་སྐྱོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བཤད་
པའི་སྲིད། དེས་ན་གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱོམ་ལམ་ལས་སོ་སྡེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོམ་

༼ ༡༤༦ ༽

ལམ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གཉིས་དང་བཅས་པས་
གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྐྱོམ་ལམ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་བཅས་སྐྱོམ་ལམ་དོན་གཅིག་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེ་དང་ཟབ་མེད་སྐྱོམ་ལམ་དོན་གཅིག་གོ །འཕགས་པའི་གང་ཟབ་
གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྐྱོམ་སྤང་སྤོང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སོགས་གོང་མའི་
ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཅན་དང་། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤངས་པ་འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤོང་བར་འཇོག་སྟེ། དགོས་པ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་སྤྱེ་སྤྱོད་བས་ཡིན་ནོ། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་
བྱེ་བཤམ་ལས། སྤྱིར་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ནི་འདས་ལམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ནི་བདེན་པ་ལ་
ལོགས་པར་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་སྤྱིར་སྤྱིར་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལྷག་མའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་བྱིས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དེ་
ཡང་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། མི་
མ་སྟུན་པ་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་ཁོང་ཁྱོད་བྱིས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ལ་བསམ་ནས། དེས་དེ་དང་དེ་སྤོང་བར་འཆད་པ་
ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་ནི་བྱེ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་གཞུང་གི་

། ༡༤༧ །

དོན་ལ་གྲོགས་བཤད་དུ་སོང་བས་མི་འཐད་ཅིང་། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྐྱོམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་རང་
འབྲེལ་དུ། ས་ལྷག་མ་དག་ན་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤྱ་རྒྱས་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་
ཅི་རིགས་པར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱོམ་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི།
ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བཅའ་མེད་ལ་
དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་སྟེ། རོ་ཡོར་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མིར་འཛིན་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་ས་གོང་དུ་དམིགས་པ་དགུ་ནི་གོང་མའི་བདེན་པ་
མ་ཤེས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་སྐྱལ་པ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བཟད་པས་
སྤོང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བཅའ་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་བཅའ་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
གྱི་སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་རྣམ་པར་སྤངས་པས་སྤོང་སྟེ། ཡུལ་མེད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགྲུང་བས་སོ། །སྤོང་ཚུལ་དེ་
གསུམ་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཅིག་ལ་ཆ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤྱེ་བའོ། །སྐྱོམ་སྤང་ནི་རང་རང་གི་
གཉེན་སོ་ཚུང་འབྲིང་སོགས་དགུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ས་དགུ་སོ་སོ་སོའི་སྐྱོམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་སོགས་དགུ་རིམ་
གྱིས་བཟད་པར་འགྲུང་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དམིགས་པ་

། ༣༤ །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །གཉེན་པོ་
སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི། །སྤོང་བ་གཉེན་པོ་
སོགས་བཞི་ཡོད་ཅིང་། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་
སྤོང་བ་གཉེན་པོ། །རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ས་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དེ་གཞིའི་གཉེན་པོ། །རང་རྒྱུད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ས་སྤངས་པའི་སྤང་བྱའི་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བར་
བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ། །རང་གི་སྤང་བྱ་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་སུན་
འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོར་ལམ་དེ་སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། །གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤོང་བ་དང་། །གཞི་
དང་སྤིང་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །སུན་འབྱེན་ཞེས་བྱ་དམིགས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བར་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །འདི་དག་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྐྱུར་ནས་ངོས་འཛིན་
ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །བྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྲལ་བའི་སོ་
སོར་བཏགས་འགོག་དེ་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། །བྱད་ཚོས་གསུམ་ནི། །བྲལ་ཐོབ་ཐག་མེད་ཐོབ་པ་
སྤིང་ཅེའི་སྤང་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་པར་བྱས་པ། །འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་དང་པོ་གཉེས་བཅོམ་པ་དང་
གསུམ་ལ་འཛོག་སྟེ། །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཐག་མེད་

༼ ༡༥༽

དང་། །སྲིད་ཅེ་ཉམས་སྲིད་ལྟུང་། །རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་སྲིད། །ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་
 བ་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། །འདིར་དོགས་སྲིད་འདྲུང་སྲིད། །འདོད་པའི་སྲིད་ཀུན་མཐོང་སྲིད་གཉིས་མ་
 སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་སྲིད་ཡོངས་ཤེས་མི་འདྲུང་ན། །མཐོང་ལམ་སྲིད་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་སྲིད་
 བ་ཡོངས་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྲིད་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཀུན་འདྲུང་མཐོང་སྲིད་མ་སྲིད་སྲིད་
 པའི་སྲིད། །ཡང་འདོད་པའི་སྲིད་ཀུན་མཐོང་སྲིད་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་སྲིད་ཅེ་ཉམས་ཀྱི་སྲིད་སྲིད་གཉིས་
 སྲིད་སྲིད་པ་ཡང་མི་འགྱུར་སྲིད། །དེས་སྲིད་ཅེ་ཉམས་སྲིད་ཀྱི་ཚེ་མེད་ཚེ་མེད་མ་སྲིད་སྲིད་པའི་སྲིད་སྲིད་དུ་སེམས་
 སོ། །འདོད་སྲིད་ལས། །འདོད་པའི་སྲིད་སྲིད་སྲིད་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་ཀུན་མཐོང་སྲིད་གཉིས་མ་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་
 བར་དུ་སྲིད་སྲིད་པ་ཡོངས་ཤེས་མི་འདྲུང་གི་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་ཀུན་མཐོང་སྲིད་གཉིས་མ་སྲིད་སྲིད་ཀྱི་
 བར་དུ་སྲིད་སྲིད་པ་ཡོངས་ཤེས་དེ་ལ་དབྱེ་བ་དབྱེ་ཡོད་དེ།
 །འདོད་པའི་སྲིད་ཀུན་མཐོང་སྲིད་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དེའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྲིད་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་
 ཤེས་དེ་དེ་སྲིད་གསུམ། །ཁམས་གོང་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་ཀུན་གཉིས་སྲིད་སྲིད་པ་གཉིས་དང་། །འགོག་ལམ་
 མཐོང་སྲིད་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་དེ་སྲིད་གསུམ་དུ་སྲིད་སྲིད་མཐོང་སྲིད་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དུག་སྲིད་
 སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལ་ཐ་མའི་ཚེ་མ་སྲིད་སྲིད་པའི་ཡོངས་ཤེས། །གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས། །ཐག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་དང་གསུམ་སྲིད་ཡོངས་དེ་ལ་དབྱེ་ཡོད་དེ། ཡོངས་སྲིད་ཤེས་དབྱེ་
 །འདོད་པ་ན། །དང་མོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཉིས། །གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་
 ཉིད། །ཡོངས་སྲིད་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྲིད། །ཐ་

། ༣༥༠ །

མའི་ཚ་དང་མ་སྐྱེ་ག་ལྷན་གསུམ་དང་། །ཟག་པ་ཀུན་ཟད། །ཅེས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྣ་མ་རྒྱལ་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། །ཚོས་བཟོད་དང་རྗེས་བཟོད་ཅི་རིགས་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་དེ་ནི་ཚོས་བཟོད་དང་། །ཁམས་གོང་མའི་དེ་སྤངས་པ་ནི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །སྐྱལ་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱོམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་མ་བཤའ་བས་སྐྱོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །རི་སྐད་དུ། །རྒྱལ་བཟོད་འབྲས། །སྐྱལ་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ནི་ཡོངས་ཤེས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། །འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །དེའི་རྒྱ་ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མིང་འབྲས་སུ་ལ་བཏགས་ཏེ་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོངས་ཤེས་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་དང་། །ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། །རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རྩུང་བཞིའི་རྣམ་གཞག་སོགས། །ཚུལ་བཞིན་འདོམས་མཛད་སྐབས་དབང་ཞབས་ལ་འདུད། །གནས་རྒྱལ་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྐྱེད་པ་འཚད་པ་ལ། །གཞུང་གི་འབྲེལ་དང་། །དོན་དངོས་གཉིས། །དང་སོ་ནི། །གནས་སྣ་པའི་མཚུགས་ཏུ་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་བཤའ་བ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྤངས་པ་དེ་ལམ་

༼ ༣༥༧ ༽

གང་ལས་ཐོབ་ཅེ་ན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒོམ་ལམ་ལས་རིམ་བཞིན་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། ཞེས་པས་བསྟན།
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས། ལམ་རང་གི་ངོ་
བོ་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད། མཐོང་ལམ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། ཁེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་དངོས་
ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་བཤད་པ་དང་། གང་ཟག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་།
ལམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིར་བཤད་དེ། སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་
པ་སོགས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །འོ་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཁོ་
ནར་འཛོག་ གྱིས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་མི་འབྲུང་བ་ཅེ་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ནི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གང་
ཡིན་ཡང་རུང་སྤྱད་བསྐྱེད་དུ་གཟིགས་ནས་ཡིད་འབྲུང་ཞིང་། སྟོང་བར་མཛད་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་ཞེས་བྱ། གྱིས་པས་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་རྣམས་སྤང་བར་ཞེན་ནས་དེའི་རྒྱ་ལས་

༼ ༣༥༽

ཉོན་གྱི་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཞུགས་པས་འཁོར་བ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། གྱིས་པ་ལག་མཐིལ་
འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །དེ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་
ཀྱང་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་མ་
འདས་ཏེ། ཚོར་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བདེ་བ་ནི་འགྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་
མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་སྤྱིར། །ཅི་རིགས་མ་
ལུས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
བཙུན་པ་ལམ་སྟོས་གཞིགས་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོར་བ་བྱམ་པ་དང་འཛིན་ཉེན་ན་གྲགས་པའི་ཚུ་ལ་སོགས་
པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བཙུན་པ་ལམ་སྟོས་གཞིགས་ཀྱང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་མི་འདོར་བ་སྤང་བ་གཟུགས་གྱི་
གཞི་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་བཙུན་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྟེ་ཚུ་ལ་ནི་ཐོག་མར་གཞི་ཚུ་ལ་གནས་ཐོས་བསམ་དང་ལྡན་པས་
སྟོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་རིགས་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱོར་རིགས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་

། ༣༥༣ །

དེ་ཡང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འདིར་རིགས་ནི། སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་
བཞིན་འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཚོས་གོས་དང་། བསོད་སྦྱོར་དང་། གནས་མལ་
ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཚོག་ཤེས་པ་སྟེ་ཚོག་ཤེས་གསུམ་དང་། སྲོང་བ་དང་སྦྱོམ་པ་ལ་མངོན་བར་དགའ་བ་དང་
བཞི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚོག་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན། བཞི་བས་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་ཤེས་
གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གནས་ནས་ལས་སུ་བསྐྱབས་པར་བྱས་ན་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་།
ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྦྱོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་དང་། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་
དག་ལས། །གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་
འོ། །སྦྱོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་ཞི་གནས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོམ་པའི་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྦྱུག་དང་། །དབྱུགས་རྩལ་འབྱུང་བ་བྲན་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་རྣམ་
ཉོག་ལྷག་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེ་བས་མི་སྦྱུག་པ་སྦྱོམ་པ་དང་། རྣམ་ཉོག་
ཤེས་ཆེ་བས་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་ལ་བྲན་པ་འཇོག་པའི་སྦྱོམ་པ་དང་གཉིས་གཞུང་འདིར་གསུངས་ལ།
གཞུང་གཞན་ལས་ནི། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། གཉི་སྦྱུག་གི་གཉེན་པོར་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ལམ་
བསྦྱོམ་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་། སྤང་

༼ ༣༥ ༽

བྱའི་གཉེན་པོའི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 སྤང་བྱའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བ་བཞིར་འདུས་ཏེ། རང་གི་མཚུགས་ཐོག་ཏུ་བར་ཚད་མེད་
 ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་པའི་ལམ་ནི་བྱོད་ཅེ་ལ་སོགས་
 བ་གསུམ་ལ་མི་འདོག་པར། འདིག་ཉེན་ཚོས་མཚོག་ཁོ་ནར་འདོག་པ་འགྲེལ་བ་འདད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཞེས་རོང་སྟོན་ཚེན་པོས་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་པའི་ལམ་ཡིན་པས་མ་
 འབྲེལ་ཅེས་བྱའོ། །སྤངས་བྱ་མཐོང་སྤང་ངམ་སློམ་སྤང་དངོས་སུ་སློང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་བར་ཚད་མེད་ལམ་
 དང་། སྤང་བྱ་དེ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་སྤྱིན་ཚད་ཀྱི་ལམ་ནི་འབྲེལ་བར་ལམ་ཡིན་
 འོ། །དེ་སྤྱད་དུ། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །འབྲེལ་བར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཚད་མེད་དང་སྦྱོར་
 ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་ལས། ཞི་
 གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱ་བ་ཉེར་གཞག་བསློམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞི་གནས་སློབ་དུ་
 སོང་ནས་ཚོགས་ལམ་དུ་བྱ་བ་ཉེར་གཞག་སོགས་སློམ་ཚུལ། སྦྱོར་ལམ་དུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པར་སློམ་ཚུལ།
 འཕགས་ལམ་དུ་བྱང་ཕྱོགས་ལྷག་མ་སློམ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུ་འཁྲུགས་སུ་ལུས་
 བྱ་བ་

༼ ༣༥༽

བ་ཉེར་གཞག་ཚོར་བ། སེམས་ཚོས་དྲན་བ་ཉེར་གཞག་དང་བཞི་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་རང་རང་གི་
དམིགས་བ་གཟུགས་ལྷུང་གི་བསྐྱུས་པའི་ལུས་དང་། ཚོར་བའི་ལྷུང་པོ་དང་། སེམས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་
དང་། ཚོས་ནི་ལྷུང་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡིན་བས་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རང་རང་གི་སོ་
སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་མི་ཉུག་བ་དང་། ཟག་བཅས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་བ་སོགས་ཏེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་།
གཉིས་སྐྱེ་ཡོངས་སྐྱེ་བཟླས་བས་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དྲན་བ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་གཙོ་
ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཤེས་རབ་དེ་ཡང་
ཐོས་བྱང་བསམ་བྱང་སྐྱོམ་བྱང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་ཐོབ་ནི་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་
སེམས་དང་ཚོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སྐྱེ་ཡོངས་བཟླས་བས། །ཤེས་བར་ཐོས་སོགས་ལས་བྱང་
བའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དུ་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་དང་། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོར་
རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་བ་བཞི་བསྐྱོམ་བ་ཡིན། ས་མཚན་མས་ཀྱང་དྲན་བ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། ལྷག་མཐོང་སྐྱེས་པའི་
ཚོགས་ལམ་རྩུང་དུ་ནས་བཟུང་ཡ་མཐའ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་སོགས་
གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་ཡ་མཐའ་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤར་བཤད་བ་
ལྟར་དྲན་བ་ཉེར་གཞག་ཤེས་

༼ ༣༥༮ ༽

རབ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་སྒོར་བ་བཙུན་འགྲུས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། རྩུ་འཕྲུག་གི་རྒྱ་རྒྱ་བ་ཉིང་དེ་
འཛིན་གཙོ་བོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱིས། ཤེས་རབ་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་མ་བྱེད། འདི་གསུམ་ཚོགས་ལམ་ཡིན་
པས་སྐྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བྱུང་སོགས་གསུམ་གཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཞན་ཤེས་རབ་
སྟེ། །བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་བྲ། །རྩུ་འཕྲུག་རྒྱ་རྒྱ་བ་ཉིང་འཛིན་ཏེ། །གཙོ་བོ་སྐྱོས་པ་དེ་དག་
ལྟེ། །སྐྱོར་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། །ཤེས་བཤད་པའི་སྤྱི་བ། ཚོགས་ལམ་མཐར་སྤྱིན་པ་དེ་ལས་ཟག་མེད་
གི་ཡེ་ཤེས་གི་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོར་ལམ་བྱོན་འབྱུང་། དེ་ལྟེ་བཤད་པ་བཞི་གའི་སྐྱོད་ལུ་ལ་ཅན་
ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །བྱོན་དེ་ལ་ཚུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མཐར་སྤྱིན་པ་ལས་ཅེ་མོ་སྐྱེ་སྟེ། དག་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་གི་རྩ་མོ་ཡིན་
པས་དེ་སྐྱོད་དོ། །དག་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་དོན་ལྟེ། བྱོན་ཅེ་ཚུང་འབྲིང་མན་ཆད་དུ་དག་བའི་རྩ་བ་ཉམས་པ་སྤིང་
བ་གཡོ་བར་བཞག་གོ། །རྩ་མོ་དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་བྱོན་དང་འབྲ། རྩ་མོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་
ཡོད། བྱང་ཚུབ་གི་སྤོགས་ལྟེ་བྱོན་ཅེ་གཉིས་ཆར་དུ་དང་སོགས་གི་དབང་ལོ་སྐྱོམ་ཞིང་། ས་མཚམས་ཀྱང་
བྱོན་དང་རྩ་མོ་ནས་བཟུང་ཡ་མཐའ་སྐྱར་བཞིན་ལོ། །རྩ་མོ་དེ་ལས་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། དག་རྩ་ཡོངས་སྐྱེ་
མི་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ས་བཤད་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པས་ན་དེ་སྐྱོད་དོ། །དེ་ལ་གསུམ་

། ༣༥ །

ལས། རྒྱུ་འབྲིང་རྣམ་པ་གཉིས་ནི། དམིགས་རྣམ་ཅེ་མོ་དང་འབྲ། བཟོད་ཆེན་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
སྐྱུག་བསྐྱུལ་བདེན་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། བཟོད་ཆེན་དེ་ལ་སྐྱོད་ཅིག་མ་དུ་མ་དབྱེར་མེད་དེ། རྒྱུ་མེད་
ཀྱི་སྐྱོད་ཅིག་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་མཚོག་གྲུང་འདོད་པའི་སྐྱུག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྐྱོད་ཅིག་མ་ཁོ་
ན་ཡིན། འདྲི་གཏེན་ཀུན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་པས་ན་འདྲི་གཏེན་ཚོས་མཚོག་གོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི།
བཟོད་མཚོག་གཉིས་སུ་སྟོབས་ལྡན་སྟོན་ཞིང་། ས་མཚམས་གྲུང་སྟོབས་ལྡན་ནི་བཟོད་མཚོག་ནས་བཟུང་ཡ་
མཐའ་སྐྱུར་བཞིན་ནོ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་འཕེལ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གམ་ཅི་རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དེའི་འཁོར་དུ་རྗེས་འབྲང་ལུང་པོ་ལྡོམ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་དུ་
མི་འཛོག་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉེན་གྱི་ས་མ་བོར་གྱི་བར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་མངོན་
གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཆར་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་ནི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
པས། སྟོན་བྱང་རང་ཡིན་ཞིང་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་སྦྱོར་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་སོགས་སྟོན་
བྱང་མ་ཡིན་པའི་དགོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གང་ཞིག་ལམ་གཞན་བཞི་པོ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པ་འོང་རྟེན་ཏུ་བཅས། ས་གང་ལ་བཞེན་ན་ཉེར་བསྟོགས་

༼ ༣༥ ༽

མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་ཁྱད་དང་། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སོགས་
གསུམ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་ན་
གཞུང་ལས། དེ་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་། ཞེས་བསམ་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ས་གཅིག་
བར་བཤད་པ་ཡང་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པས་ན་གཅིག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་
སོ། །སྤྱིར་ནི་ས་མི་གཅིག་སྟེ། སྐྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ནི་ཟག་བཅས་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་ས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། ཞེས་མོའི་རྣམ་དབྱེ་གཅེས་སོ། །བཟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་
བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་གཞུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་བཟོད་པ་གཉིས་དེ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་ཚོས་ཀྱིས་
འཕེལ་བར་བྱེད། །ཚེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་ལུལ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཚོས་མཚོག་
ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྷ། །ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལྟ་ན། །དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་རྣམ་པ་བཞི། །སྐོམ་བྱུང་མི་ལྷོགས་
མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པ་འོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་དོད་ཅེ་གཉིས་
སུ་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་དགོ་ཅ་ཉམས་པ་སྲིད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པའི་སྤྱིར་། ཞེས་བཤད་པས་ཀྱང་ཅེ་
མོ་ཐོབ་པ་ནི་ཉེས་པ་བྱེད་སྲིད་ཀྱང་དགོ་ཅ་ཀུན་ཏུ་མི་ཆད་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་པས་ཀྱང་ངན་
སོང་དུ་ཡོངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། དེར་འགོ་བའི་ལས་ཉོན་མཐའ་དག་རིང་།

༼ ༣༥༽

དུ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་ཚད། །བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དོད་ཅེ་གཉིས་ལ་
གནས་པའི་ཉན་ཐོས་པར་གི་རིགས་ལས་བསྐྱོག་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱི། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་
མེད་དེ། དེ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་སྤོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་
གསུམ་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པར་རྒྱལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོད་ཅེ་བཟོད་པ་གསུམ་གང་
རུང་ལ་གནས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བསྐྱོག་ནས་དེར་འཇུག་བ་ཡོད། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་པར་རྒྱལ་གྱི་
སྐྱོར་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་ནས་ལམ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དོད་ནས་བཟུང་བཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་
བ་ཤེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཚུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་
ཀུམ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། པར་རྒྱལ་ཚོགས་ན་སྐྱོད་པ་ནི་དོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་
བ་ཡོད་དོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པར་འོང་སྟོན་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འཕགས་
ལམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་སྐྱོམ་ཞིང་། ས་མཚམས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ནས་
བཟུང་ཡ་མཐའ་སྤར་བཞིན་ནོ། །འཕགས་ལམ་ཡན་

། ༣༦༠ །

ལག་བརྒྱད་ནི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་མོད། གཙོ་བོར་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
རུས་པ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་ལམ་དུ་མངོན་དུ་བྱུང་ཏེ། མི་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་
གྱི་ཕྱོགས་གྱི་སྡེ་ཚོན་བདུན་བཤད་པའི་བྱི་མ་གཉིས་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་ངེས། དང་པོ་ལྷ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། སྡེ་ཚོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིའོ། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་
དང་ནི། །སྒོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་སྟེ། །བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག་ །ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམས་གཉིས་
སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ནི་གང་། དེའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཚུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་སྤྱིར། །སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དེའི་
ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
བྱང་ཚུབ་ཡིན་ཞིང་། ཟན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་སོགས་སྡེ་ཚོན་བདུན་ནི་བྱང་ཚུབ་དེའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་མི་སྒོམ་པའི་སྤངས་
རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་བྱང་ཚུབ་ཡིན་ཞིང་། མཐར་མ་ཐུག་པའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཟད་པ་ཤེས་
པ་ཅོམ་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་བྱང་ཚུབ་མ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་སོ། །འདིར་
སྐྱེད་ཚལ་བས། ཐེག་པ་རང་ལུགས་གྱིས་བྱང་ཚུབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ

༼ ༣༩༧ ༽

བའི་ལམ་ཞུགས་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་དེ་ཐར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འོན་ཏེ་
ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དུ་གྱུར་བའི་མི་སློབ་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
བ་གང་ཞིག་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བྱང་ཚུབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་
ཚུབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དངོས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ལམ་ལྔ་
བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་སྐྱེད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྟོད་དེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་
ཀྱི་བཙོ་ལྟོ་པོ་དེ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྲར་མ་མཐོང་བའི་བདེན་པའི་དོན་
གསར་མཐོང་ཡོད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་སོགས་བཟོད་པ་བརྒྱུད་ནི་བར་ཚད་མེད་ལམ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་རང་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་སྲར་མ་མཐོང་བ་གསར་མཐོང་རེ་ཡོད། ལྷག་བསྐྱེད་ཚོས་
ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བདུན་ནི་རང་དུས་སུ་བདེན་པའི་དོན་གསར་མཐོང་མེད་ཀྱང་། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཆེ་
བདེན་པའི་དོན་གསར་མཐོང་ཡོད་པས་སྦྱིར་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞག་ བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ལམ་རྗེས་
ཤེས་ནི་འབྲས་བུས་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སྐྱོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་དང་ཤེས་

༼ ༣༤༩ ༽

བ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཚད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཙུག་ཅི། །མ་མཐོང་མཐོང་སྲིད་མཐོང་
བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། །གང་ཞེག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བུ་ཏུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྲིད། །འདིར་དོགས་པ་བཞོད་ན། །བཞོད་ཤེས་རིམ་བཞིན་བར་ཚད་མེད་པ་དང་། །རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་
སྲོལ་དུ། །འདོད་ཉོན་སྲངས་པའི་ཚོས་བཞོད་ཡོད་དམ་མེད། །ཡོད་ན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཡིན་ནམ་
ཅི། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། །འདིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཡོད་པས་འདིག་
རྟེན་སྐྱོམ་ལམ་ཀྱི་གོང་སའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན། །འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྲང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་སྲང་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའི་བར་རིམ་གྱིས་སྲོང་བྱས་པས་དེའི་ཆོ་ན། །འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྲང་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱོམ་སྲང་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའི་བར་སྲོང་བའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས།
དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས། །འདི་ལ་ཐག་སྲིད་གཉེན་པོ་བྱེད་ན་ཁྱད་པར་ལམ་ཡང་གངས་དེ་བཞིན་
འབྱུང་། །དེ་དག་ཀུན་ཐར་ལམ་ལྟའི་ནང་ཚོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྐྱོམ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། །འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་སྲར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྲོལ་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོམ་
སྲང་། །ཉོན་མོངས་ཡེ་མ་སྲངས་ན། །འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྲངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་

། ༡༦༩ །

ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྒོམ་ལམ་དེ་སྒོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་
ཐར་ལམ་དུ་བཞེད་དམ་མི་བཞེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་དོགས་དཔྱོད་མཛད་པ་ཆེར་མ་མཐོང་ཡང་། རང་
གི་བསམ་ཚོད་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་ལམ་ལུ་འཛིན་པ་ཚོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་ཡང་སྦྱིར་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ།
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་གཞན་དུ་ན། ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱིས་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་འབྲུང་དོ། །ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྒོམ་ལམ་ནི་ཐར་ལམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགོ་རྩ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་དེས་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ནི་ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་དུ་དེས་
བས་དེ་གང་རུང་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་རུང་དང་ལམ་ལུ་འཛིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྒོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱིས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ནི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་
ཐར་ལམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྦྱིར་དེ་ལྟར་ན་སོ་སྦྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྒོམ་ལམ་
ལ་ལམ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་གནས་པ་འབྲས་
བུའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་དོ་
བོ། དེ་གྱེ་བ། བྲངས་དེས།

༼ ༣༤ ༽

ལྷན་ཚོས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བེད། དེའི་འབྲས་བུ་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས། དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་ནི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལ་
 སྤང་བྱའི་སློབས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་དང་སློམ་སྤང་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་
 བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་འབྱུང། དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་སློབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྲལ་འབྲས་དེ་དགོ་
 སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་
 བྱས། །གྲོལ་ལམ་བྱང་པ་རྣམ་དང་བཅས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་མདོ་
 ལས། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སློབ་མེད་དེ། བཞིར་གསུངས་པ་ནི་
 ལྷན་ཚོས་ལྷ་སྣམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷན་ཚོས་ལྷ་ནི། ལྷགས་པའི་ལམ་སློབ་
 དུ་བཏང་བ་དང་། ལྷགས་པ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤངས་
 སོགས་སྤངས་པའི་བྱང་པ་རྣམས་སློམས་པ་སྤྱི་བསྐྱལ་ཚོས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ།
 མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་
 ལོ། །རྒྱ་ལྷ་དག་ནི་སྤྱིད་

། ༣༦༦ །

སྲིད་རྟོ། །འབྲས་ལ་སློན་ལམ་བཏང་བ་དང། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་སློན་དང། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་
དང། །རྣམ་པ་བརྟུ་རྟུག་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གངས་ངེས་ནི། །ཁྱོད་ཚོས་ལྷ་ལྷན་གྱི་དགོ་སྲོང་ཚུ་ལ་
གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུན་ལྷག་གི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞེར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱི་གཙོ་བོ་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་མཐོང་སྲུང་དང་སློམ་སྲུང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། དང་པོ་སྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུན་
ལྷག་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པའི་སློམ་སྲུང་པལ་ཆེར་སྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་འོང་
གི་འབྲས་བུ་བཞག་འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པ་སྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་
ཁམས་གོང་མའི་སློམ་སྲུང་སྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་པའི་སྲིད། འདིར་
བཤ་ཆེན་གྱིས་བྱེ་བཤད་ལས། བོད་སྲི་མ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུའི་སྲུང་བུའི་གཙོ་བོ་དང། གང་ཟག་གི་སྲུང་བུའི་
གཙོ་བོ་ཤེས་མ་སྲིད་བས་ཞོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་སྲིད་འོང་དང་སྲི་མི་འོང་དུ་འཛོག་པའི་སྲུང་བུའི་གཙོ་བོ་
ནི་འདོད་ཉོན་རྟུག་པ་དང་དགུ་བ་ཡིན་པ་དེ་དང། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ནི་མཐོང་སྲུང་སྲུངས་པ་ལ་སློམ་ནས་
འཛོག་དགོས་པའི་ཤེས་མ་སྲིད་བའི་སྲིད། ཞེས་གསུངས་འདུག་པའི་བོད་སྲི་མ་དེ་ཅི་ཡིན། གུན་མཁྱེན་གཡལ་
འོང་སོགས་ལ་དགོས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སླ་མ་འཁྱུལ་མེད་རྣམས་ལ་བཀའ་བརྒྱུན་
ཚབས་

། ༣༤༧ །

ཆེས་བས་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་སྒོར་མི་ཤོང་ཞིང་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཡང་གཞིགས་དགོས་སོ། །དོན་ལ་ཡང་དེ་འབྲས་
བའི་རིགས་གྱི་བཤའ་བ་བྱུང་བྱེད་ཆུང་སྤུང་ལ་རྣམས་དཔྱོད་གྱིས་བརྟགས་ན་མི་འཐད་ཅིང་། རོ་མཚར་རྒྱ་ཡང་མེད་
དོ། །བཞི་བ་ཁྲུང་ཚོས་ལ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་བ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ།
དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་དགོས་པའི་སྲིད་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་
སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྒོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་། ཆགས་བྲལ་སྒོན་
སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་སྲིད། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་
རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། འདོད་པར་གསུང་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོ་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
སྲིད། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་བ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་
འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྒོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་སྲིད། ཆགས་བྲལ་སྒོན་སོང་གི་སྲིད་མི་
འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་རྣམས་དང་། དག་

༼ ༣༤༽

བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་ལོ། །ལམ་གང་གིས་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོག་
མཐའ་གཉིས་ནི་འདས་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་སྟེ། སྲིད་ཅེ་འཛོལ་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོས་རིམ་བཞིན་ཐོབ་
པའི་སྲིད། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་ཞི་གནས་ཤུགས་ཆེར་སྤྱད་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། ལྷག་
མཐོང་ཤུགས་ཆེར་སྤྱད་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ལོ། །འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སྤར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དང་།
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་བསྐྱེས་པས་བསྐྱོམས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་
ཐུན་མོང་བ་གཅིག་རྟེན་པའི་སྲིད་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་
པ་འོས་འཛིན་ཅིང་མི་གཏོང་པའི་སྲིད་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་
སྲིད། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་ཉན་ཐོས་ཞུགས་གནས་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྲིད་འོང་ཞུགས་གནས་གཉིས། སྲིད་མི་
འོང་ཞུགས་གནས། དག་བཅོམ་ཞུགས་གནས་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཞུགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་

། ༣༦༩ །

ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ། ཚགས་བྲལ་སྒོན་
སོང་གི་སྤྱིར་འོང་ལྷགས་པ། དེའི་སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་སྒོལ་པ་འབྲས་གནས་
ཡིན་ན། སྒོལ་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། དེ་ལ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ལ་གནས་པ་དང་།
དེ་ཁྲུང་པར་ཅན་ལ་གནས་པ། སྤྱིར་འོང་དང་སྤྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅམ་ཁྲུང་ལ་གནས་པ་གཉིས་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བྲལ་ཏུ་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་ནི་རིམ་གྱིས་པའི་
སྤྱིར་འོང་ལྷགས་པ་དང་། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ནི་སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་
འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ནི་དབྱེ་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་སྤྱིར་བུ་བཙོན་
བས་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་ལྷགས་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ལྷགས་པ་མཚན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་བྱུང་བའོལ་ལས་རྟོགས་
དགོས་པས། ཀུན་མཁྲེན་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་སེང་གའི་མཛད་པའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་སྦྱེས་བུ་
མཚོག་གི་གསལ་བྱེད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་གྱིས་འཕྲོས་དོན་ཤེས་བཅུའི་ངོ་བོ་དང་། །སྐབས་
དོན་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སུན་མོང་དང་། །སུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་འདོམས་མཛད་པའི། །ཟས་གཅོང་སྐས་
གྱིས་ཞབས་ལ་སྦྱི་

། ༣༧༠ །

བོས་འདུད། །གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་དང་། དེའི་ལྷན་ཚུལ་དང་། རྩོམ་
ཚུལ་དང་། ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱིས་བྲུང་བར་དང་། ཤེས་བཅུ་ལོ་བཟུང་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གནས་རྒྱལ་པར། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞི་ན། །ཞེས་པ་ལས་འསྐོས། བཟོད་པ་དང་།
ཤེས་པ་དང་། ལྟ་བུ་གསུམ་གྱིས་བྲུང་བར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། རྗེ་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་
མིན། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་སྐྱོ་ལྟ་མིན། །དེ་ལས་གཞན་འཕགས་སྐོ་གཉིས་ཀ། །གཞན་ཤེས་རྒྱལ་ནི་ལྟ་བུ་འདྲ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཚེས་བཟོད་སོགས་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱུད་སོ་རྣམས་ནི། རང་ལྷུ་
ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་བྲལ་བས་འདིར་བསྟན་བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལ།
སྤྱིར་ནི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་གཙོ་ཆེ་བས་པལ་ཆེར་ཤེས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དོགས་བཞེད་
གཅིག་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ། །མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལྷུ་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྐྱོ་ནི་རྟོག་ཅིང་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཅན་ལས་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་དེ་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་གཉིས་སོ་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱོ་ནི་ཤེས་པ་
དང་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཟག་མེད་
ལས་གཞན་པའི་

། ༣༧ །

འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། འདིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་དང་། འདི་རྟེན་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བུ་སྟེ་དུག་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་བཟང་ལྟ་བུ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བཅུ་དོས་གཟུང་བ་ནི། བཅུ་པོ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དུ་འདུས། དང་
པོ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་སྟེ། ལུ་མ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་འདྲིན་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྟེང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདུས་ཏེ། སྐྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱང་འདི་གཉིས་གང་རུང་དུ་འདུས་པའི་སྟེང་། དེ་ལྟར་
ཡང་། ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་དོ། །ཟག་མེད་རྣམས་གཉིས་ཚོས་དང་
ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་དོགས་པ་སྣ་མོ་འདི་འདྲ་ཞེས་འབྲུང་སྟེ། མཐོང་ལམ་
སྐྱག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་སོགས་བཟོད་པའི་དོ་བོ་གྲུར་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་
གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྟེང་། ཏྲགས་སྟེ། འབྲུ་བ། ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཚོས་
དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་པས་འགྲུབ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཤེས་མ་ཡིན་པ་གང་
ཞེས་རྗེས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་། གཏན་ཚིག་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་ཡིན་པའི་སྟེང་། གཞན་ཡང་།
སྐྱག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་དུ་གྲུར་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཚོས་ཤེས་ཡིན་ན། སྐྱག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་དུ་གྲུར་པའི་ཚོས་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་འབྲུང་། དེ་ཡོད་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་

། ༣༧༩ །

སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཚེ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་། ཚོས་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེའི་ཚེ་དང་པོ་ལྡན་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་ལྡན་
པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྡན། །ཞེས་པ་
དང་དངོས་སྤྱི་འགལ་བས་མདོན་པ་སྐྱོ་བ་དག་ལན་རི་ལྟར་གསུང་། རང་གི་བསམ་ཚོད་ནི། སྤྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སྤྱི་དེས་པ་ག་ལ་ཡིན། བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་སྤྱི་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་སྤྱི་དེས་པས་ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེའི་
གོ་དོན་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་འགལ་སྒྲོང་ཨེ་ཐུབ་བསམ་སྟེ། དཔྱོད་ལྡན་གྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཤེས་པ་དེ་
དག་གི་ཡུལ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བྱམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
རྣམས་པལ་ཆེར་ཡིན། ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྤྱི་བའི་སོགས་བདེན་སོགས་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སྤྱི་བའི་སོགས་བཞི་ཡིན་ཉེ། ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཚོས་ཤེས་བྱ་བའི་
སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྤྱི་བའི་སོགས། །ཞེས་
བཤད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་འདིར་ཚོས་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་

། ༣༧ །

བའི་ཡུལ་ཡིན་བས་སྲབ་བམ་མ་སྲབ། མ་སྲབ་ན། གུན་རྫོབ་ཡུན་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བ་དང་འགལ། ཡང་
འདོད་བའི་སྲུག་བདེན་སོགས་བདེན་བ་བཞི་ཆར་འཆད་ན། འདོད་བའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་ལམ་
བདེན་མི་སྲིད་བས་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། བོང་གི་དེ་མ་སྲབ་སྟེ། ཚོས་གུན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད།
འདོད་ན། ཚོས་སྐྱ་དེ་གུན་རྫོབ་ཤེས་བའི་ཤེས་བྱར་བྱུར་བའི་ཡུལ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་བའི་སྲིད།
འདོད་ན། ཚོས་སྐྱ་དེ་གུན་རྫོབ་བའི་ཚོས་ཡིན་བར་ཐལ། འདོད་བའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་
དོན་དམ་བའི་ཚོས་ཡིན་བའི་སྲིད། དེ་བཙུག་བའམ་སྐྱོས་གཞིགས་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་མི་འདོར་བའི་ཚོས་
ཡིན་བའི་སྲིད། སྲབ་སྟེ། བང་ལ་བཙུག་དང་སྐྱོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་སྲིད། བོང་དུ་དོགས་
བ་བཞེད་བའི་ལན་སྲི་མ་ནི། འདོད་བའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འགོག་ལམ་བདེན་བ་ནི་ག་ལ་སྲིད་འོན་ཀྱང་འདོད་བའི་
སྲུག་བསྐྱུས་སོགས་ཞེས་བའི་དོན་ནི། འདོད་བའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྲུག་གུན་བདེན་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེའི་
སྲུག་བསྐྱུས་མཐོང་སྐྱང་སྐྱངས་བའི་འགོག་བདེན་དང་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་བདེན་བསྐྱུས་བས་བདེན་བ་བཞི་
ཆར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། སྐྱོད་ཡུལ་བོང་མའི་སྲུག་བསྐྱུས་སོགས། །ཞེས་བའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་བར་
བྱའོ། །ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་ཤེས་བྱར་བདེན་བ་ཤེས་ཚུལ་

། ༣༥ །

གྱི་སྐོ་ནས་སྐྱལ་བསྐྱལ་ཤེས་པ་དང་། གུན་འབྱུང་ཤེས་པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ་དང་བཞི་སྟེ། དེ་
ཡན་ལ་ཤེས་པ་བདུན། དག་བཙུག་ཐོབ་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་ཐོབ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་
དགུ། ཚོས་ཤེས་ཇི་སེམས་ལམ་ཤེས་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བཞི་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་
པ་དང་བཅས་བས་ཡོངས་ཤིང་ཤེས་པ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་གུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ཚོས་ཤེས་བྱ་
བའི་སྐྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྐྱལ་བསྐྱལ་སོགས་ཇི་སེམས་པའི། །སྐྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་སོགས། །དེ་
དག་ཉིད་བདེན་གྱི་བྲག་གིས། །བཞི་སྟེ་རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་
པ་ནི། །སྐྱལ་བསྐྱལ་རྒྱ་ཇི་སེམས་པ་ཡིན། །བཞི་ལས་པ་རོལ་སེམས་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
མཐོང་ལམ་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་མེད་བས། དེར་གྱུར་པའི་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་། སྐོམ་ལམ་པ་ལ་
སོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བས་མཐོང་ལམ་ཤེས་ཚུལ་ནི་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་པ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་བས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ནི་དབང་པོ་རྣོ་
བས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་སྟེ་གསུམ་རིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་འབད་རྩོལ་གྱི་
སྐྱོར་བ་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གུན་རིག་

༼ ༣༧༥ ༽

བའི་སྲིད་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྲོལ་བ་
མེད་བ་ཀུམ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། ཟད་བཤེས་བ་དང་མི་སྐྱེ་བཤེས་བའི་བྱད་བར་ནི། དག་བཙེམ་བ་ཐོབ་
ནས་བདག་གིས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་བ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་
སོ་ཞེས་ངེས་བར་ཤེས་བ་ནི་ཟད་བཤེས་བ་དང་། བདག་གིས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་ཤེས་ཏེ། ཡང་ཤེས་བར་བྱར་མེད་
དོ། །བདག་གིས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་ཏེ། ཡང་སྤང་བར་བྱར་མེད་དོ། །བདག་གིས་འགོག་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ།
ཡང་མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ། ཡང་སྐྱོམ་བར་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་ངེས་ཤིང་ཤེས་
བ་ནི་མི་སྐྱེ་བཤེས་བར་སྐྱོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཟད་བར་ཤེས་བ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་
བ་ལོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྐྱོ་འདོད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྐྱ་བ་
ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་འདྲ་ཡང་བདག་གིས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་ཤེས་སོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་བར་ནི་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་བས། །འདི་དག་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་བར་རྣམ་བཤད་དག་ལས་འབྱུང་བས། དེ་ལྟར་ན།
ཟད་བར་ཤེས་བ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཟད་བཤེས་བ་དང་མི་སྐྱེ་བཤེས་བ་ཡིན་
ན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པས་བྱེད་མཉམ་གཞག་ཏུ་གྱུར་པའི་

། ༣༧ །

ཟད་བཤེས་པ་དང་མ་སྐྱེ་བཤེས་པ་ནི། ཟད་བར་ཤེས་པ་བདེན་ལྟམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིར་བསྟན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་བསྟན་ཀྱི་ལྟམ་ཤེས་པ་ཚོས་
ཤེས་ཇི་སེམས་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་དེ་གསུམ་ལ་བཅུར་སྟེ་བཞི། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་པལ་ཆེར་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པས་དེ་ཤེས་ལ། དོན་དེ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་བཞག་ ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་བཤང་
གོང་མའི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ལས། ཚོས་ཤེས་དང་ཇི་སེམས་གཉིས་སུ་སྟེ་ལ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་དམིགས་པ་
གཅིག་ལ་ལྟམ་པ་ཐ་དང་བས་སྟུག་བསྟུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། ལྟམ་པ་དང་སྟོན་ཡུལ་ཐ་དང་
བཤས་ནི། འགོག་བཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་གཉིས། བརྡེལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུ་སྐྱོམ་པའི་སྤྱོར་
བ་བྱས་པ་ལས་གྲུར་བ་བརྡེལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ལམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་དང་པོ་ཉིད་དུ་
སྐྱེས་པ་ཟད་བཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་
བཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་བཅུ་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་འཐད་དེ། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །ལྟམ་པ་
ལྟམ་པ་སྟོན་ཡུལ་དང་། །སྤྱོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། །རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་འོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་
འདིར་ཤེས་པ་བཅུ་འི་ནང་ཚུན་དུ་གྲུར་པའི་བརྡེལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏམ་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱོར་བཤས་གྲུང་བའི་སེམས་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། བར་མ་
ཐག་པ་དེར། སྤྱོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིར་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཀུན་

༼ ༡༧༧ ༽

རྫོགས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་ཟག་བཅས་དང་། ཚོས་ཤེས་སོགས་གསུམ་པོ་
གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། བ་རོལ་ཡིད་
ཤེས་ཟླ་མེད་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་ཟླ་མ་དང་བཅས་ནི། །ཞེས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་སྲིད། རང་བཞིན་དང་ནི་
གཉེན་པོ་དང་། །ཞེས་བའི་སྐབས་སུ་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལས་ཚོས་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྲིད་
བཏང་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་ལ་ཚོས་ཤེས་གྱིས་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་
ཉེན་ཅན་གཅིག་གིས་དང་པོར་ཚོས་ཤེས་གྱི་མཐུ་ལས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
སློམ་ལམ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་རྒྱན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱངས་པས་
གོང་མ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་སྲིད་པས་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་སྲིད་དོ། །འདོད་ཁམས་
གྱི་གཉེན་པོ་ནི་སློམ་ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཚོས་ཤེས་གྱིས་འདོད་པའི་ཉེན་
མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཟེན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྗེས་ཤེས་དེ་ནི་ཚོས་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་
ལྟར་ཡང་། སློམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འམ། །ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱིས་ནི་གཉེན་
པོ་ཡིན། །འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་

། ༡༧ །

བའི་སྲིད། གཉིས་པ་ཤེས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་ཤེས་པ་
བཅུའི་ནང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤྱད་དང་ལྡན་གྱི་གཞན་དང་མི་ལྡན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་སོ་སྐྱེ་ནི། པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ཡང་ལྡན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་
དང་པོ་ལ་གནས་པ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྲོན་དུ་མ་སོང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤྱད་དང་ལྡན། མཐོང་
ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་སྤྲིང་དུ་ཚོས་ཤེས་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་
གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་གསུམ་དང་ལྡན། དེ་ཡན་ཆད་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྗེས་ཤེས་དང་ཀུན་འབྱུང་ཚོས་ཤེས་སོགས་བཞི་ལ་
ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བས་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྗེས་ཤེས་ལ་སྤྲིང་གྱི་གསུམ་གྱི་སྤྲིང་དུ་རྗེས་ཤེས་འཕེལ་བས་བཞི་དང་།
ཀུན་འབྱུང་ཚོས་ཤེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་འཕེལ་བས་ལྷ་དང་། འགོག་པ་ཚོས་ཤེས་ལ་འགོག་པ་ཤེས་པ་
འཕེལ་བས་དུག་དང་། ལམ་ཚོས་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་འཕེལ་བས་དེ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་བདུན་དང་ལྡན། སྒོམ་
ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤྲོལ་དུ་
འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྲོན་དུ་སོང་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་པས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལྡན་པ་ནས་བརྒྱུང་ལམ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་

༼ ༣༧ ༽

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་དང་། དེའི་ཤུགས་ལས། ཟག་མེད་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་
དང་ལྡན། །ཞེས་པ་གཅིག་གྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྲིད། །འདིར་བཤད་པའི་ཤེས་པའི་ལྡན་ཚུལ་དང་། །རྗེ་བཙུན་
རིན་པོ་ཆེའི་མངོན་རྟོགས་སྣོན་ཤིང་དུ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ལྡན་ཚུལ་གསུངས་པ་གཉིས་མ་ཐུན་
དགོས་རྒྱུ་ལ་ཚིག་གིས་ལམ་མེ་མ་ཐུན་པ་ལྟར་སྤང་བར་ཡོད། དེ་ལ་གཅོད་བྱམས་པ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀུན་
མཁུན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྲི་བ་དང་། ཀུན་མཁུན་གྱིས་དེའི་ལན་མཛད་པ་རྣམས་ལས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ཞིབ་དུ་
མཁུན་པར་བྱའོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སོགས་
བཞེད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས། །ཞེས་པའི་སྲིད་འགྲེལ་དུ་དབྱིབས་གཉེན་གྱིས། མཐོང་བའི་ལམ་
ལ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རོང་རྗེ་ཀ་ལས་གྱང་། མཐོང་ལམ་ལ་སེམས་ཤེས་གྱིས་
སྐབས་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཆད་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་རིགས་པས་ལན་ཅི་གསུང་།
རང་གི་བསམ་ཚོད་ནི། །འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་

༼ ༣༤༠ ༽

བའི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་འཆད་དེ། པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་
ལས་མཐོང་སློམ་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་ཆགས་བྲལ་སྡོན་
སོང་གི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སོགས་ལ་སེམས་ལྡན་པ་བཤད་པ་ནི། སྲུང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྲོལ་ཏུ་
དེ་མངོན་གྱུར་དུ་གྱུར་བ་དེའི་རྒྱན་ལྡན་པར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་སོགས་ལ་སེམས་དེའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
མེད་པས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་
ཤེས་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཐོབ་པ་ཟག་དང་བཅས་པའི་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། འདི་དག་ནི་དཀའ་གནས་རྒྱུ་བས་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལུང་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་
ལོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞེས། རང་གི་རིགས་འབྲས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
མི་ལྡན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྡེ་ཚན་བཞིར་
བཤད་དེ། ལྡོག་ས་བཅུ་དང་། མི་

༼ ༣༡ ༽

འདྲིག་པ་བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་དང་། སྤྲུག་མེ་ཆེན་པོ་དང་བཞིར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་ཚེས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཙུན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདྲིར་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཚེས་མ་འདྲེས་པ་བཙུན་ད། །སྟོབས་བཅུ་སོགས་ལ་འདྲིག་པ་ནི་གཞུང་སྤྲུག་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་
མི་མ་སྤྲུག་ཡང་མདོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབས་བཅུ་ནི། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པར་མཐུན་
པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་འེ་འདྲིན་དང་སྟོམས་འཇུག་།
དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་། ལམས་སྣ་ཚོགས་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་
ལམ་། སྟོན་གྱིས་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་
སྟོབས་རྣམས་སོ། །སྟོབས་བཅུ་ནས་སྤྲུག་མེ་ཆེན་པོའི་བར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཏེ།
གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་ལ་ཤེས་པ་བཅུ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མཐུན་པ་ལ་ཤེས་
པ་བཙུན་བཤད་པ་ནས་བཟུང་། སྤྲུག་མེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཤད་པ་རྣམས་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་བའི་
སྤྱིར་དང་། རྗེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེའི། མདོན་རྟོགས་སྟོན་ཤིང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་
པས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་ཐོབ་སྟེ། ཤེས་

༼ ༣༣ ༽

བ་བཅུ་པོ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པའི་སློ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་བས་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དར་རྒྱུད་ལ་གཟེགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཏེ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་སློ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ལྷགས་འདིར་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་
རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སློ་ནས་
ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་སྤྱན་ཚོང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་
ཞིག་རང་གི་རིགས་འདྲ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཚོང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་ན་ཉན་རང་དང་སྤྱན་ཚོང་བ་དང་། སོ་སྤྱེ་དང་སྤྱན་ཚོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཉོན་ཚོངས་པ་མེད་པ་
དག་སློན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་།
འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཡོད། སོ་སྤྱེ་དང་སྤྱན་ཚོང་བ་ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་། བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཚད་མེད་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་བདུན་དང་། ཟད་པར་དང་། ཟེལ་གཞོན་
ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཚོས་གཞན་སློབ་དང་སྤྱན་ཚོང་ཡིན། །ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་
དང་། །ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཉོན་ཚོངས་མེད་པ་དང་། སློན་གནས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་

༼ ༣༤༽

ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་མཐའ་མ་སྟེ། བཞི་བའི་སས་བསྐྱུས་པ་དང་། གང་ཟག་ནི་དག་བཅོམ་པ་
མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་དང་། ཉེན་ནི་དང་པོ་སྤིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ཉེན་ལ་བསྐྱེད་བར་མཚུངས་
ལ། དམིགས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྲ་མ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། སློན་གནས་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །ཞེས་པ་ནས། སློན་གནས་ཤེས་པ་འདྲ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་ནི་གཞུང་ལས། དེ་བཞིན་ཚོས་དོན་ངེས་ཆེ་ག་
དང་། །སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན། མི་
གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། ཀུན་མཁྱེན་སློབ་མའི་ཞལ་ནས། སོ་སོ་ཡང་དག་
བར་རིག་པ་བཞི་གྱེ་བྲག་སྐྱབས། ཉེན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཐོབ་པ་འདོད་པ་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་
དགོངས་པ་དང་། རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ས་དགུ་བ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་མངོན་སའི་བཅུ་པའི་དགོངས་པ་དང་།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཤེས་སྤྱིན་གྱི་མངོན་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་གྲུབ་

། ༣༤ །

མཐའ་ཐ་དད་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སྐྱོང་བའི་གནད་དམ་པའོ། །ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།
རྩ་འགྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། ས་རོལ་གྱི་ཡིད། སློན་གྱི་ཆེ་རབས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་
དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་བ་བྱེད་པ་སྟེ་ཡུལ་རྒྱུག་ཤེས་པའི་སྤྱེ་བས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱུག་
གོ། །ཞེས་རོང་རྟེན་ལས་གསུངས། འོན་ཀྱང་མངོན་ཤེས་དང་སོ་དང་སྤྱི་མ་བཞི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་སྐོ་
ནས་སྤྱེ་བར་སྤྱང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཡུལ་ཤེས་པའི་སྐོ་ནས་སྤྱེ་བའི་ཆོག་ཟེན་ལ་མི་གསལ་བས་
དགོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །འོན་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་བཅས་པས་བདུན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་
འགྱུར་ཏེ། མིག་དང་རྣ་བའི་གཉེན་ནི་གངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུག་ཏུ་བགྱངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ལམ་
གང་ཡིན་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་རྣམ་རྒྱུག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་དང་། རང་
འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཡིན་
འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ན་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྐྱོར་བའི་
འབྲས་བུ་མངོན་ཤེས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་གཉེན་གྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དངོས་
མ་ཡིན་འོ། །མངོན་ཤེས་དེ་རྣམས་དགེ་མི་དགེ་གང་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ཏེ། ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་

༼ ༣༤༽

བར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དང་པོ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། ལྟའི་རྣ་
བའི་དེ་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་སྲིད། མངོན་ཤེས་གཞན་ལྟ་བུ་དགོ་བ་ཡིན་
ཏེ། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྟག་རྣམས་དགོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོ་ན་གོང་དུ་
མངོན་ཤེས་བྱུག་ཀ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཤད་པས་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་དགོ་བ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། མིག་དང་རྣ་
བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་པ་འབྱུང་རིགས་པས་
ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དཀའ་གནས་ཆེ་བས་སྤང་རྟོ། །པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡང་སྲི་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
ཤེས་ལ་སློམ་བྱུང་དང་དགོ་བས་བྱུག། སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་
བར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འབྱུང་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་དག་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་སློ་
ནས་ཤེས་པ་རྣམས་སློམ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་
གང་། །རྟོག་དང་རིགས་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལྟའི་མིག་ལ་སྤྲེས་ཐོབ་དང་སློམ་
བྱུང་གཉིས་ལས། མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ནི་སློམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤྲེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་སློམ་བྱུང་ཡིན་དགོས་

། ༣༤༦ །

བས་ཁྱབ་པའི་སྲིད། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པའི་ལྷའི་མིག་དང་། རྣ་བ་འདི་མིའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ན།
ལྷའི་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ཡིན་ནམ་ལྷའི་དངོས་ཡིན་ཞེ་ན། མིའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བ་དངོས་ཡིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏུན་གྱི་མ་སྤུས་མིག་དང་རྣ་བའི་ཚོགས་པར་ཡོད་པའི་བསམ་གཏུན་གྱི་ས་པའི་འབྲུང་
གྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། དེ་གཉིས་ནི་རྟེན་ཏུ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་བརྟེན་བཅས་ཁོ་ན་
དང་། ཞར་བ་དང་། རོན་པ་མེད་པས་དབང་སོ་ཚང་བ་དང་། དུལ་ཡང་གཟུགས་སྐྱ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཆ་སྤ་བ་
དང་། སྐྱིབ་པ་དང་། རྒྱབ་མདུན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་
ཡང་། ལྷ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏུན་ས་པའི་གཟུགས་དང་བ། །རྟེན་ཏུ་བརྟེན་བཅས་མ་ཚང་
མེད། །ཐག་རིང་སྤ་སོགས་སྲོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །༥ །།ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་གྱུར་
སྟོམས་འཇུག་གི། །རང་བཞིན་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་བརྟེན་པ་སོགས། །ཐར་བ་དོན་གཉེར་སྤང་བའི་ཚོས་རི་སྟེད། །སྐྱ་
བའི་ཉི་མ་སྤུབ་དབང་ཞབས་ལ་འདུད། །གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། །གནས་
ཀྱི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་སོ་ནི། བདུན་པར་བཤད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་

། ༣༥༧ །

མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྱིད། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་
སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྟོམས་འཇུག་དངོས་བཤད་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་
བ་བཤད་པ། སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་བཏགས་མ་སྟེ་བའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ།
འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་
དང་པོ་སོགས་བཞི་བཞི་ཡོད། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་སྣང་འཛིན་རྟེན་བསྟན་པར་བཤད་པའི་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་སྟོན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཀྱི་ལྷ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། །དེར་སྟེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྱིད། སྟེད་
ཚལ་བས། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་གསུངས་འདུག་ཀྱང་།
རི་ལྷར་འཐད་བཏགས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དགོ་བ་ཡིན་པ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་སྱིད་དང་།
བཅུད་ཀྱི་ལྷ་ནི་དགོ་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོ་བའི་ཆ་དབྱེ་མི་རིགས་པའི་སྱིད་
རོ། །སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དོ་བོ་ནི་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གཙོ་བོར་

༼ ༣༤༽

གྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་སྤང་ལོ་ལྷ་ཡོད། དེའི་འཁོར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་གཟུགས་
ཡོད་བས་གཟུགས་སྤང་ཡོད་ཅིང་། སྤང་ལོ་གཞན་བཞི་ནི་ལྟ་སྟོམས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོམས་
འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་ལ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་སྤང་ལོ་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་ཅན། དགེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིག་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་ཡིན་
བར་ཐལ། འདིར་བསྟན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉ། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་
རྗེས། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉ།
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་
མེད་དེ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་སྟོམས་འཇུག་དང་རིགས་མ་ཐུན་བས་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ཉ། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་བ་ལ་ས་བོན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་འོང་སྟོན་
ཚེན་པོས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་ལ་མིང་གི་སྟོན་ས་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་

། ༣༤ །

གི་བསམ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་འབྲུག་དེ། ཟག་མེད་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱ་མི་རྒྱུང་བའི་
སྤྱིར་དང་། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི་རང་གི་རྣམ་སྤྱོད་དངོས་སུ་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོན་པས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཚོས་ཅན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྟོམས་འཇུག་དག་གི་བ་ཅེ་གཅིག་པ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། འདྲིར་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་སྤྱི་དེ་དག་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡིན་ཡང་། མདོ་རྒྱས་ལ་བྱུང་ཆེ་ཚུང་
གི་བྱུང་བར་འབྱུང་བ་གཞུང་ལུགས་སྤྱིའི་བདེ་ཆད་ལ་མང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་སྟོམས་
འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཡང་། སྟོམས་
འཇུག་དག་གི་བ་ཅེ་གཅིག་པ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྟར་བཤད་པ་
ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་སོ། །ཡང་དག་གི་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་འོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོར་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་

། ༣༩༠ །

ངེ་འཇིན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན།
དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྲ་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དགོ་
བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞེ་གནས་ཀྱང་བཤད་པས་དེས་ཀྱང་མ་ངེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་ལས། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་བ་
ལྡན། །ཡན་ལག་སྲ་སྲ་སྲངས་པ་ཡིས། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དཔྱོད་པ་དང་།
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན། དེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་སྲེ་བས་
རྟོག་པའང་ཡོད་པ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡོད་པས་མཚོན་རུས་གསུངས། གཉིས་པ་སོགས་ལྟག་པ་གསུམ་ནི་ཡན་ལག་
དེ་གསུམ་གྱི་སྲ་མ་སྲ་མ་སྲངས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་སྲངས་ཤིང་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་
པའི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བ་སྲངས་ཤིང་བདེ་བ་དང་ལྡན་
པའི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བདེ་གསུམ་ཀ་སྲངས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལོ། །འདིར་བསམ་གཏན་

། ༣༩། །

གསུམ་པ་བདེ་བའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ན་སྤར་གནས་གསུམ་པར། དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཚོས་
མ་སྐྱེན་སྤྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཚད་དུ་ཉོག་དཔྱོད་མེ་ལྟ་བུ་དང་གཉིས་པ་ན་དགའ་
བདེ་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་མན་ཚད་དུ་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་རྒྱུང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བཤད་པ་དང་འགའ་བ་ལྟར་
སྤར་སྟེ། འདིའི་འགྲོས་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བདེ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དགའ་
བར་སྤར་སྟེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུམ་པ་ན་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་པར་བཤད།
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུམ་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་པས་སོ། །སྤྱི་མ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་
ཡིན་ཞིང་འོག་ཏུ་འབྱུང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གསུམ་པ་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་
ནི། །ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། །བཏང་སྟོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། །བཏང་སྟོམས་བཏང་སྟོམས་
ཚོར་བ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་། བཏང་གཏན་དང་པོ་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་ཡིད་བདེ་དང་། ལུས་ཚོར་བདེ་བ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅི་རིགས་
པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་པོད་པ་ནི། ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། །ཞེས་
བསམ་བསྟན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན། ཡིད་གྱི་ས་པའི་

༼ ༣༥༩ ༽

བཏང་སྟོམས་དང་། ཡིད་བདེ་ཡོད་པ་ནི། བཏང་སྟོམས་ཡིད་བདེ། ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ན། བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པ་ནི། བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས། ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་བ་ནི་ཚོར་བ་ལྡེ་
ནང་ནས་དང་པོ་བཞི་མེད་པར་བཏང་སྟོམས་གཅིག་སྤྱི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་ནི། བཏང་སྟོམས་ཚོར་བ་ཡོད། ཅེས་
པས་བསྟན་འདུག་པའི་སྤྱིར། ལན་ནི་རེ་ཞིག་ལ་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་མ་བཤད་པས་དགའ་བདེ་ཚུ་ལྟ་སྤྱི་བདེ་བ་མེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བདེ་བ་
ཡོད་པ་ནི། ལུས་ཚོར་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གནས་གཉིས་
པར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་
ནས། གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་གསུམ་པ་ལས་གཞན་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ན་སེམས་ཚོར་དེ་
ཀ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཀ་ཡོད།
གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པར་བདེ་བ་ཅམ་ཡོད་པ་ཞེས་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་
དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྟུབ་དག་དང་། བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་སྤྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་

༼ ༣༤༣ ༽

བ་མེད་བ་ཡིན། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབྱུགས་དག་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྲིད། གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི། གཞུང་ལས། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་སྤང་ལོ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གཟུགས་མེད་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། །དེར་སྐྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། །སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་
པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་བ་སྤང་ལོ་བཞི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གཅིག་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་དེས་ཤེས་བར་ལུས། སྤང་
ལོ་བཞི་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་མེད་པས་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་རང་གི་འོག་ས་ལས་དབེན་བ་ལས་སྐྱེས་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏུན་བཞི་བ་ལས་
དབེན་བ་ལས་སྐྱེས་བ་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ལས་དབེན་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
ཡིན་བ་སོགས་རིགས་འགྲེལ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། འོ་
ན་དབེན་བ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་བ་གང་ཞེ་ན། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཉེར་
བསྐྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་དབེན་བ་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ལོ་རྟོག་དང་རང་གི་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་
བའི་ཉེར་བསྐྱོགས་དེ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དོན་ལ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་དམན་བ་ལ་
དགག་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་གཏུན་ནས་མེད་བ་མ་ཡིན་ཟེར། ལུགས་འདིར་ནི། གཟུགས་མེད་ཁམས་
ན་གཟུགས་གཏུན་ནས་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་བ་

། ༣༤༧ །

ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཚིག་རྒྱ་མེད་འདི་
དོན་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་
སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་སྤར་གྱི་འདས་པའི་གཟུགས་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བཞི་བཞི་སྟེ་སྟེ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད། སྤྱིད་
ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པ་གཞན་བདུན་ལ་མིང་གི་སྟོ་ནས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་མུང་དང་མཚུངས་
ལྡན་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་དག་པ་བར་གྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་དང་
གསུམ་རེ་ཡོད། སྤྱིད་ཅེའི་དེ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པས་གཞན་གཉིས་པོ་གང་རུང་ངེས། གསུམ་དུ་བཤད་པའི་དང་
པོ་དེ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱིར། སྤྱིད་བཅས་སུ་ཡང་བཤད་
དོ། །རོ་གང་སྤོང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་དེ་ཡི་མུང་བྱ་ཡིན་ལོ། །རི་
སྐད་དུ། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྗེས། །རྣམ་པར་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པར་གསུམ། །རོ་མུང་ལྡན་དང་
དག་པ་དང་། །ཟག་མེད་བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །རོ་མུང་མཚུངས་ལྡན་སྤྱིད་བཅས་སོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་
བའི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་མུང་བྱ། །ཟག་མེད་འཛིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དངོས་གཞི་སྟོམས་
འཇུག་དེ་དག་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ནི་ཡན་ལག་

། ༣༥༥ །

མི་འཛོགས་སྟེ། ཞི་གནས་སྲུང་བའི་གཅིག་པ་ས་གཉེན་སོ་དང་། བན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་མི་འབྲ་བ་མེད་
པའི་སྲིད། བསམ་གཏན་ལ་ཡན་ལག་འཛོགས་སྟེ། དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས། ཉིང་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་།
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉེས་ཀ་ཡིན་པས། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉེས་མི་འགལ་ཉེ། རྟོག་དཔྱད་
ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འདོད་དོ། །དབྱིག་གཉེན་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་བསམ་གཏན་དུ་བཞེད་དེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་བཞིའི་དམག་ཚོགས་རེ་རེ་ནས་
དམག་གི་དབྱང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་ཡོད་པའི་
གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཡིན་ཉེ། དེས་མི་མ་སྤུན་པའི་སྤྱོད་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་རྣམ་འཛེ་སྤོང་
བའི་སྲིད། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཉེ། མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་པ་དེ་སྤངས་ན་དེས་དབེན་
པའི་དགའ་བདེ་ཐོབ་པའི་སྲིད། ཉིང་འཛིན་ནི་རྟོན་ལམ་གནས་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཉེ། དེའི་སྟོབས་གྱིས་རྟོག་པ་
སོགས་གྱི་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་འཇུག་པའི་སྲིད་ན་ཉིང་འཛིན་དེ་ལ་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་བརྟེན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དང་སོ་ལ་

། ༣༩༦ །

སྒྲོག་དབྱེད་དང་། དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ལས། བདེ་
རབ་ཏུ་དང་བཞི་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་རྒྱུ་དབྱེད་སྒྲོང་བའི་སྤྱིར། དགའ་བདེ་ནི་
མན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉིང་དེ་
འཛིན་ནི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་
སོགས། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏུན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ལས། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་། རྩན་པ་དང་།
ཤེས་བཞིན་གསུམ་ནི་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་དག་གིས་མི་མ་ཐུན་པའི་སྒྲོགས་དགའ་བ་སྒྲོང་བའི་སྤྱིར།
སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་མན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་
སྤྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཉེན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་། གསུམ་པ་ལ་ལྔ་བཏང་སྟོམས་དང་། །རྩན་དང་ཤེས་
བཞིན་བདེ་དང་གནས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསམ་གཏུན་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དང་སོ་དང་
གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཚུ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དེ་འདྲའི་རིགས་མེད་པས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལ་ཡན་
ལག་བཞི་ཡོད་པའི་རྩན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་ནི་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་གཉིས་
གྱིས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་བདེ་བ་སྒྲོང་བའི་སྤྱིར། མན་ཡོན་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་ནི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། མཐའ་ན་བཞི་རྩན་བཏང་སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་སྤྱུག་མིན་ཉིང་འཛིན་

། ༣༩༧ །

ནམས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་ཀྱི་སློབ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་
འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་དགོད། དགའ་བདེ། ཉིང་རེ་འཛིན། བད་རབ་ཏུ་དང་བ། རྩེ་བ། ཤེས་བཞིན། བཏང་
སློམས། གསུམ་པའི་བདེ་བ། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སློམས་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདྲ་བའི་སྲིར་ཏེ། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་དགའ་བའི་རྗེས་སུ་གཅིག་བདེ་བ་གཉིས་བདེ་བའི་རྗེས་སུ་གཅིག་གསུམ་པ་དང་
བཞི་པའི་རྩེ་བ་གཉིས་རྩེ་བའི་རྗེས་སུ་གཅིག་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་འདྲ་བའི་བཏང་སློམས་གཉིས་འདྲ་
བའི་བཏང་སློམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཅིག་བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་གཅིག་པའི་སྲིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། རྗེས་སུ་བཅུ་གཅིག་དང་པོ་ནི། །ཤེས་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་རིགས་བཅུ་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཞེས་ཆ་སྤེལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་དགའ་བའི་རྗེས་སུ་
རིགས་གཅིག་མོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་
རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་སྲ་སྲི་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བའི་སྲིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྲ་
སྲི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིར། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན།
གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་རྩེ་བ་གཉིས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་རིགས་འགྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། གཅིག་ན་སློབ་འཕེན་ཚུལ་

༼ ༣༤༽

སྲུང་བཞིན་ལོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བགྲངས་ནས་རྗེས་
རིགས་མི་གཅིག་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་ཚོར་སེམ་བ་གང་ཞིག་དང་
སོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འེན་ཏུ་སྲུངས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་སྲིབ་ལོ། །དང་སོ་ནི་ཞེས་བ་དེའི་ཤུགས་ལས་
གཉིས་བ་ཡང་བསྟན་པས་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་འེན་ཏུ་སྲུངས་བ་ཡིན་ལོ། །གཞུང་དང་འགྲེལ་བར། འེན་ཏུ་
སྲུངས་བ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་། སྲིས་ཀྱི་རྣམ་བཤམ་དག་ལས། འེན་ཏུ་སྲུངས་པའི་ཞེས་བྱུག་སྐྱེ་འབྲུང་
ཡང་དོན་འདྲ་བ་དགོངས་བ་གཅིག་གོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་མིག་རྣ་བ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བའི་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་བ་རྣམས་
བསམ་གཏན་གཉིས་བ་སོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་མ་ཡིན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བར་གཏོགས་པས་
བསམ་གཏན་གཉིས་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་དང་། དག་གིས་གཏམ་སྐྱེ་བ་
སོགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན། གཉིས་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་སོགས་བ་དེ་དག་མ་
སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དམན་པའི་སྲིབ་ན་དགོ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །སྲི་མ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་དགོ་

༼ ༣༤༩ ༽

བ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་བཞིན་
ལོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། རི་ལྟར་ཐོབ་པའི་
ཚུལ་དངོས། གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་སྣར་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་ཐོབ་ཡིན་ན་ས་འོག་མ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། སྲིད་ཅེ་འདི་སྟོམས་འཇུག་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བདུན་ས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལས་ཐོབ། སྲིད་
ཅེ་འདི་དེ་ནི་གོང་སར་སྐྱེ་བས་མི་སྐྱབ་སྟེ། སྲིད་ཅེ་ལ་གོང་ས་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་
ཆགས་བྲལ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་ཐོབ། །དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པ་དག་ནི་
ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་མ་གཏོགས་པ་ས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ཐོབ་སྟེ།
དེ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ས་ཐོབ་པའི་མཚན་གཞི་ནི།
ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཐུ་ལས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ཐོབ་པའི་མཚན་གཞི་ནི། འདོད་པའམ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟེན་དེ་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་ན་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྟོན་དུ་ཆེ་སྣ་
མའི་རྟེན་ལ་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་

། ༣༠༠ །

དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་སྐྱེ་བ་ལས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་
ཡིས། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་འོང་གིས་སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་གཞུང་
འདིའི་དོན་ཡིན་ལོ། །བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་
འོག་སའི་ཉོན་མོངས་བས་གོང་ས་ལས་ཉམས་སྐྱེ་བ་དང་། གོང་ས་ལས་འོག་ས་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་ལས་གསར་དུ་
ཐོབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉམས་སྐྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་བར་སྐྱེ་བའི་ས་ཞེས་བཤད་དེ། གོ་དོན་
བཅའ་བར་བུའོ། །གཉིས་པ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་
སྤྱི་བྱུང་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་ས་བ་དང་། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་ས་པའི་སྟོམས་མཇུག་དག་པ་བ་
དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ལེ་ལེ་ཡང་གསར་དུ་སྐྱེ་བས་བྱུང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སྤྱི་བྱུང་
སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་ས་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེས་མཆེད་ཀྱི་ས་པའི་དག་པ་བ་
དང་། དག་པ་བ་ལེ་ལེ་རྗེས་སྤྱི་དེ་དང་དེའི་ཟག་མེད་ལེ་དང་། མཐར་སྤིད་པའི་རྗེ་མོའི་དག་པ་བ་གཅིག་སྟེ།
བདུན་ལོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏུན་

། ༣༠། །

གཉིས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགུ་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ས་གཞན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། ཟག་བ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེ་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་སྣོས་པས་ནི་དག་པ་བ་དང་། ཟག་བ་མེད་པ་གཟུང་སྟེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལས་ནི། ཟག་བ་མེད་པ་ལ་རྗེ་ལྷར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལ། ལྷན་བར་དུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་གངས་རེ་རེས་ལྷག་པར་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྣོབ་པ། འཕགས་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱོར་དགོས་སམ་སྣམ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། སྣོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། འོག་མའི་དག་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ། འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི། སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་དག་པ་བ་ལས་ས་དགུའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། ས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་རུང་བས་སོ། །འཆི་འཕོ་བ་ན་སྣོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་བ་སྐྱེ་བའི་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྷར་ཡང་། གཞུང་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་

། ༣༠༩ །

དང་། ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་གྲང་། །འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་
གོང་མ་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །སྐབས་འདིར་ཡོངས་འཛིན་མཁས་པ་མཚོག་གིས་གསུང་ལས། གོང་གནས་
གཉིས་སུ་འཆི་འཕོའི་གང་ཟག་ལ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡོད་པར་འཆད་པ་འདི། །བདེ་འགོ་སྐྱབ་བྱེད་དག་
བ་འཆད་པ་ཡི། །གྲུབ་མཐའ་བརྗེས་པ་མིན་ནམ་ཚོས་མངོན་མཛོད། །དེའི་གྲུབ་དོན་གྱི་སྣང་པོ་བཤད་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཚོས་
ཅན། བྱོད་དག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བདེ་འགོའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
རྒྱད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་དེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་
པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོགས་བཀོད་བཀའ་སླུལ་པའི་ལྷུས་ལན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་
དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྲིད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ།
སྐར་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་
པའི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ས་

། ༣༠༣ །

བསྐྱུས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པའི་ཚུན་རྗེས་ཐ་དད་པ་མ་འབྲེས་བར་ཆབས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡང་འདི་འབྲེལ་རིགས་ཅན་ས་གོང་ལོག་ཀུན་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་
འདིར། འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་དག་པ་པ་དེ་ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དག་པ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་བཞེན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་གནས་གཉིས་
བར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས། འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དག་པ་
པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་ཐམས་ཅད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རེ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་
གཏམ་དག་པ་པ་འདི་སྟོམས་མཇུག་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་དག་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་
བཤད་པའི་སྲིད། མདོར་ན་ཁམས་གོང་མ་ནས་ཁམས་གོང་མའམ་འདོད་ཁམས་གང་དུ་འཆི་འཕོ་ཡང་དེའི་རྒྱུད་
ལ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ཁམས་གོང་མའམ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་དུ་ལྡན་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
དགོངས་པ་ཡིན། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡོད་
མོད། དེ་ནི་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་གཅིག་སྟེ། ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁམས་གོང་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་

། ༣༠༧ །

པའི་ཚེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བ་གཞུང་འདིར་ཡེ་མ་བཤམ་དོ། །ཡང་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་གི་གསུང་ལས། འཇིགས་ཚོགས་ངར་
འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཆགས་སྣང་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཕེན་ལོ་ཞེས། །བསྟན་པའི་སྐྱི་སྐྱད་ཉིད་ལས་
འབྱུང་བ་དང་། །གང་འདིར་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་ལ་གང་ཟག་གིས། །འཁོར་བར་འཕེན་འགྲུབ་བསོག་པར་ཁས་
སྲུངས་པ། །འགལ་བ་ཚབས་ཆེན་མིན་ནམ་ཚོས་མངོན་མཛོད། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྐྱས་ན་སྲིད་ཅེའི་མ་རིག་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་འདོད་ཁམས་པ་དེ་འཁོར་བར་འཕེན་གྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེ་
བདག་ལྟ་རྒྱུད་ལྡན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་སྲུངས་པའི་ཚེ་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་དེ་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་གི་
སས་བསྐྱས་ཡིན་སྐྱོད་དགོས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཁམས་པ་
དེ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་བདག་ལྟ་སྲུངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྲུངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་འཕེན་གྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་སྲིད།
གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་ཚོས་ཅན། བྱིད་འདོད་ཁམས་པའི་ཕྱང་པོ་

༼ ༣༠༥ ༽

ལ་དམིགས་ནས་ངར་འཛིན་པའི་ངར་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འབྲེལ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྟེལ་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ས་དང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེས་བ་ལ་ནི་ས་དང་ཁམས་
གཞན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་བདག་གོ་སྟེལ་པའི་ལྟ་བ་མི་འཐད་དེ། ལུས་གཉིས་ཁས་སྤངས་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དོགས་བཀོད་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་ལུས་ལན་ནི། སྲིད་ཅེའི་མ་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནམ་བདག་ལྟ་དེ་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་
མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་མ་ཡིན་པས་དེ་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཤེས་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་། སྲིད་ཅེའི་
སྤང་པོ་ལ་དམིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་བ་ཁམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སྲིད་ཅེའི་
སྤང་པོ་ནི་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་དུ་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདོད་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་རེ་ཞིག་གམ་གཏན་ནས་སྤངས་བ་གང་རུང་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཀྱང་། དེ་ཐོབ་བ་ཅོམ་ལ་དེ་ལྟར་མ་འབྲེལ་སྟེ།
ཅི་ཡང་མེད་དང་སྲིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་སྤང་དེ་ལས་ཉམས་སྟེ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་

གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་ལྷན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྲིད། ཡང་ས་དགུ་གང་རུང་གིས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 འོག་གནས་ཅན་རྣམས་རང་འོག་དེ་མ་ཐག་པའི་གནས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་འཆད་དམ་མི་འཆད། འཆད་ན་སྲིད་
 ཅེའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་འཆད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡོངས་འཛིན་
 མཚོག་གི་གསུངས་ལས། མ་རིག་རྟེན་འབྲེལ་འོག་སས་བསྐྱུས་པ་དང་། །ས་གཞན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་
 སློན་གྱི། །འབྲས་བུ་ས་གཞན་མེད་འདི་འགལ་འདུ་ཡི། །ཡུང་པོ་ཁུར་ཆེན་མིན་ནམ་ཚོས་མངོན་མཛོད། །དེ་
 ཡང་ཅུང་ཟད་སྐྱས་ན། འདོད་པའི་ས་ལ་འོག་ས་མེད་པས་ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་
 རང་འོག་དེ་མ་ཐག་པའི་གནས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་འཆད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་དགོས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སུ་ཐལ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་འོག་གནས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སློན་ལ་འདི་སྐད་སྐྱ་སྟེ། དེ་
 ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཡུང་པོའི་རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱར་ཐལ། རྒྱུད་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེའི་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་

དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷུ་བ་པ་འདི་ཚོས་མངོན་པ་མངོད་འདི་ཉིད་ལས་གསལ་
 བར་གྱུང་སྟེ་རི་སྐད་དུ། གཞན་གྱི་ས་པའི་གསུམ་དང་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་བཀའ་སྐྱེལ་པའི་
 ལུས་ལན་ནི། བསམ་གཏོན་དང་པོའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་འབྲད་དེ། རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པས་ལྷུ་བ་པ་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པ་ཟེན་ཅིང་། མ་
 རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ནི་རང་འབྲས་ས་གོང་མའི་སྤང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྣམ་སྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། དེ་རྣམ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སློན་དུ་གྱུང་བའི་མ་རིག་པ་གཙོ་བོར་
 གྱུར་བ་ཡིན་པས་སློབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། འདི་ཤེས་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་གཡོད་
 པའི་སྲིད་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྲིད་ན་ཡན་ལག་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞུང་ལས། རང་གི་ས་པའི་
 བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་གསུམ་དང་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་གི་ས་པ་དང་གཞན་གྱི་ས་པའི་
 ལས་གང་དང་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་དང་གང་འབྲིན་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་པའི་ལས་གྱི་
 འབྲས་བུ་རང་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ན་བྲལ་འབྲས་དོར་བའི་འབྲས་བུ་གཞན་བཞི་ཡོད། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ས་པའི་
 ཚོས་ཟག་པ་མེད་པ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་
 གསུམ། གཞན་གྱི་ས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་གཞན་གསུམ་མི་འབྲིན་པར་སྐྱེས་

༼ ༣༠༩ ༽

བུའི་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གཉིས་འབྲེན་པ་ནི་ཚིག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་གི་
ས་པའི་ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ས་པའི་ཞེས་ཀློག་པའི་ལུགས་སྐྱོན་ལ། འབྲེལ་བར་ཀློག་པའི་ལུགས་སྐྱོན་གྱི་དོན་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ས་བརྒྱུད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །གཅིག་བརྒྱུ་སོང་ཞིང་འོངས་
ནས་ནི། །རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ། །ཐོད་ཀླུ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན། འདི་
ལ་སྐྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། སྐྱོར་བ་ལ་རིང་སྐྱོར་ནི། ཚིག་རྒྱུ་དང་པོས་བསྟན། དེའི་དོན་ནི། ས་
བརྒྱུད་ཅེས་པ་ནི་གང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བཞི། བསམ་གཏུན་གསུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད།
རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། འབྲེལ་བ་ནི་ཐར་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀླུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་མཐར་གཏུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་རིགས་མ་ཐུན་ཐར་ཆགས་སུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཐོད་ཀླུ་གྱི་རིང་སྐྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རིང་སྐྱོར་
དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རིང་སྐྱོར་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་པ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་
ལུགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་
དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཅིག་བརྒྱུ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །ཞེས་པས་ཐོད་ཀླུ་གྱི་
ཉེ་སྐྱོར་བསྟན།

{ 304 }

དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་ཐོབ་སྲིད་དུ་མཐར་གཏས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་རིགས་མ་ཐུན་དུ་བརྒྱལ་ནས་
 སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དེའི་ཉེ་སྒྲོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཉེ་སྒྲོར་
 རྣམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་
 རྣམས་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 དང་། གསུམ་པ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་འཇུག་པའོ། །ལོང་གི་ཚིག་རྒྱང་
 གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་བསྟན། དེ་ཡང་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་བ་གཉིས་སྟོན་དུ་སོང་ནས།
 མཐར་གཏས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་རིགས་མི་མ་ཐུན་བརྒྱལ་ནས་སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དངོས་
 གཞི་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་བཅས་ནས། གསུམ་པ་ཟག་
 མེད། དེ་ནས་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཟག་བཅས། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཟག་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་ཟག་
 བཅས་ནས་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཟག་མེད་སོགས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་
 བརྒྱལ་ནས་བཞི་པ་ལ་འཇུག་མི་རུས་ཏེ། བཞི་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་སྲིད། རྟེན་ནི་སྟོ་གསལ་བས་སྲིང་གསུམ་
 གྱི་མིའི་རྟེན་དང་། གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་

། ༣༡༠ །

ཚོས་ཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རོང་རྒྱུ་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་མི་གཡོ་བའི་
ཚོས་ཚན་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་
བསྐྱེད་ཅིང་སྣ་དག་གི་ནང་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ལ་སྤྱེ་ཞེ་ན། མི་གཡོ་བ་ལ་ཡིན་གྱི་དགྲ་བཙུན་པ་གཞན་ལ་ཞི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ཐོད་ཀྱི་ལ་ཡང་སྤྱིར་རིགས་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྣོམས་
འཇུག་འདི་དག་རྟེན་གང་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་དག་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་
གྱི། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྣོམས་འཇུག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། རྟེན་གོང་མ་བསམ་འོག་སའི་སྣོམས་འཇུག་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསམ་ལ་དུ་སྤྱིར་རྩེར་སྤྱིས་པའི་འཕགས་པ་སྤྱིར་
མི་འོང་གིས་དགྲ་བཙུན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་སྤྱིར་རྩེར་སའི་ལ་ཐག་མེད་མེད་བསམ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་
ཐག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིར་རྩེར་ཐག་པ་ཐད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཐད་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཙུན་མངོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཚན་འོག་དགོས་
མེད། །སྤྱིར་རྩེར་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཐག་པ་ཐད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྤྱིར་
རྩེར་སྣོམས་འཇུག་ནི་ཐག་བཅས་ཁོ་ནར་དེས་བསམ་སྤྱིར་རྩེར་ཉོན་མོངས་ནམ་ཡང་སྤོང་མི་རུས་ལ། སྤྱིར་རྩེར་
ཉོན་མོངས་

། ༣༡༡ །

དངོས་སུ་སྲོང་བའི་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྲལ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྲོང་བའི་ལམ་ལ་ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་ཉེན་འདས་གྱིས་སྲིད་ཅེ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གཞན་ལས་
རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །སྡོམས་འཇུག་གང་གིས་སྲང་བྱ་གང་སྲོང་བ་ནི། དངོས་གཞི་
ཟག་མེད་གྱིས་རང་གི་ས་བ་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྲོང་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏམ་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱིས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་སྲོང་བྱས་པ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཟག་
མེད་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་དང་སྲིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་སྲོང་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་གྱིས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་གཏམ་ནས་མི་སྲོང་སྟེ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་སྲངས་ཟེན་པའི་སྲིར་དང་། རང་
སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་མི་སྲོང་སྟེ། མེད་པས་སྲིད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་མི་བྱས་པའི་སྲིར་རོ། །གོང་སའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱང་མི་སྲོང་སྟེ། ས་འོག་མས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་སྲོང་མི་བྱས་པའི་སྲིར་རོ། །ཉེར་བསྟོགས་ནི་ཟག་
མེད་དུ་མ་བྲལ་དག་པ་པས་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་སྲོང་བར་བྱེད་དེ། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་བྱེད་པའི་སྲིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྲོང་ངོ་ཉེར་བསྟོགས་དག་པས་
ཀྱང་། །ཞེས་སོ། །དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་
གི་ཉེར་བསྟོགས་སྲོན་དུ་མ་སོང་བར་

། ༣༡༩ །

དངོས་གཞི་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་པའི་སྲིད་ཉེ། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །ཅེས་བཤད་པའི་
སྲིད། དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་སྲིད་དུ་འོག་ས་ལ་རྒྱུ་སྟོབས་སོགས་
དང་། ལོང་ས་ལ་ཞི་སོགས་ཅི་རིགས་བར་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་
གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྲོལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །ཉེར་བསྟོགས་དེ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་འོག་ས་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུ་སྟོབས་སོགས་པ་དང་། ཅིག་
པ་སོགས་ལྟ་བུར་དམིགས་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བ་དང་གྲུ་ལོམ་པ་ངེས་བར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཉེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་
བཞིན། །ཞི་སོགས་རྒྱུ་སྟོབས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག་སའི་སྲོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དག་པ་པ་ཡིན་ཉེ། །ཞི་རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མེད་
དེ། ཉེར་བསྟོགས་འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དམིགས་བསལ་དུ་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། །ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཐོང་ལམ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་སྲིད་དང་། བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་
ལ་

། ༣༡༣ །

བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་རང་ས་འོག་ས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྲོང་བུས་པའི་སྲིར་ཉེ། ཟག་མེད་མི་
སྲོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར། མི་སྲོགས་མེད་གྱི་
དོན་ནི། འདིས་སྲང་བྱ་གང་ཡང་སྲོང་མི་བུས་པ་མེད་པས་ན་མི་སྲོགས་མེད་དང་མི་བུས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་འོང་སྟེ། ལས་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མར་བྱ་རིགས་སོ། །སྟོམས་འཇུག་རྣམས་རྟེན་གང་ལ་རྒྱ་གང་གིས་
བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་དང་ལས་དང་ཚོས་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་
གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་རྒྱའི་སྟོབས་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་དེ། དང་པོ་ནི་མིའི་
རྟེན་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ཉེ། སྲིད་ཅེ་མན་ཚད་ཀྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གང་
རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ན་སྲོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་སྲིད་ཅེའི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལས་
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། མིའི་རྟེན་ལ་སྲིད་ཅེ་ཡང་སྲི་མ་ལ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་བྱས་སྲར་བཞིན་གཟུགས་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ན་སྲིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་སྲི་མ་དེར་སྐྱེ་
ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་ས་གོང་མའི་བསམ་གཏམ་རྣམས་རྒྱ་དང་ལས་དང་ཚོས་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་དང་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེས་རྟོགས་བུས། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་སྲོད་
བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་ཚེ་བསམ་གཏམ་དང་པོ་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གཉིས་

༼ ༣༡༤ ༽

པའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་འོག་
མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་གསུམ་པ་
དང་། གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་བཞི་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་
པ། །རྒྱ་དང་ལས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །དེ་དག་དང་ཚོས་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཡང་རྒྱ་ཚོས་ཉིད་
ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་ལ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དེ་
ཡང་ལས་ལ་ཐུག་པས་དོན་ལ་ལས་དང་ཚོས་ཉིད་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་
དབྱེ་བ་ལ། གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་ཚན་དུ་དབྱེ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་སའི་སྟོན་ལྟོག་དབྱེད་
དང་བཅས་པའི་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པའི་དང་། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིད་
འཛིན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་བ་དང་། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
སྟོགས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་གཞི་བྱེད་པར་ཅན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཚད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་སོ། །ལམ་གྱི་སྟོན་ལ་དབྱེ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཉིད་འཛིན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་པ་དང་།

༼ ༣༡༥ ༽

བདག་མེད་པར་ལྟ་བུའི་ཉི་འཛིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་མ་བཅུ་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་འཛིན་ལས་འདས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཉི་འཛིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། འདུས་བྱས་
ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་ཀྱང་གྱི་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་ཅན་གྱི་ཉི་འཛིན་
འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས་བྱི་མེད་རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་མོ། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་སློབ་ས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད། རྣམ་ཐར། ཟད་པར། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བྱམས་པ་ཚད་མེད་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཚད་མེད་པ་ནི། བཞི་ཡིན་
ཏོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་ལ་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ། གཟུགས་མེད་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ། གཟུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་ཐར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཐར་
བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ཟད་པར་ནི། བར་ཚད་མེད་པར་རྒྱས་ཤིང་
ལྷན་པར་བྱེད་པས་ན་ཟད་པར་ཉེ། དབྱེ་ན་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་། སློན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་། །དམར་
པོ་དང་དཀར་པོ་དང་། རྩམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཟད་པར་བཅུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་
བཅུ་འོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཞི་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དབྱིབས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་དང་། །ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་
ཡང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་

༼ ༣༡༤ ༽

པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གོ་མཛད་པའི་
སྐུ་དོན་ཟབ་མོའི་གཉེར་གྱི་ཁ་འབྲེད་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་པ་དང་། ཚོས་མངོན་པའི་བཛྲེད་དོན་རགས་རིམ་གྱི་
སྤྱིང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མཆེད་ལྷོ་འབྲེད་དུ་ཡང་གསུངས་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་དག་གིས་དེ་
དག་ལ་ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཤིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་གྲོས་གྱིས་སློབ་གསལ་ཀུན་ལ་འདོམས་ཤིང་བྱུང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ལོ། །འདིར་སྐྱེས་པ། འདི་དག་རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་གོམས་སྤྱིར་དང་། །སྐུ་མཉམ་གཞན་ལའང་པན་
སྤྱིར་བཤིས་པ་ལ། །བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་ཐུབ་དབང་དང་། །དབྱིག་གཉེན་ཞབས་གྱིས་ཐུགས་རྗེས་རིང་
དུ་སྐྱོངས། །ཞེ་མ་ཤེས་བྱའི་མཛོད་གཅིག་ཚོས་མངོན་གཞུང་། །རྒྱ་ཆེན་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་འཇུག་དོགས་
འདིར། །སློབ་ལྡན་གང་གིས་བཙོན་པས་ཞུགས་གྱུར་ན། །རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་མཐའ་ཀུན་ཡུད་གྱིས་
མཐོང་། །འདི་ན་སློབ་གསལ་རྣམ་དགྱེད་ལྡན་པ་སྟེ། །རི་སྟེང་ཚོས་གྱི་སློབ་འདི་མ་ཕྱེ་བར། །ཐུབ་གསུང་ཡངས་པར་
སྟོབ་པའི་མིག་བཟང་གྱུང་། །ལེགས་བཤད་རྣམ་བཟའི་རི་བོ་སྟེ་ཡིས་མཐོང་། །འདི་དེ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་བཟོད་
པའི་ལམ། །རག་གི་འདོད་པའི་རྫོག་པའི་དབལ་ཉིད་དུ། །བྱེད་པོས་སྐུལ་བཞིན་རག་གི་སློབ་མེ་འདི། །འདུལ་འཛིན་
རག་དབང་མིང་གིས་ལེགས་པར་སྐྱུར། །གཞུང་དོན་བཟོ་འཆད་མང་པོའི་དབྱངས་བདུན་འཁྲུལ། །མཐའ་དབྱེད་

། ༣༡༧ །

རིགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྤོང་བས་མཛེས། །དཀའ་བའི་གནས་ལ་དོགས་བཀོད་དེ་ཡི་ལན། །མཁས་རྣམས་དགོས་
པའི་གཏམ་སྐྱེས་འདི་ན་ཀོ། །བདག་ཉིད་བྱིས་པའི་སློ་མིག་ཉམས་ཚུང་བས། །མ་རྟོགས་འབྱུང་བའི་འོངས་པ་ཅི་
མཆིས་པ། །ཐོག་མ་མེད་བསགས་སྤྲིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀུན་གྱི་སྤྱན་སྤར་
བཤམས། །འདིར་འབད་དགོ་བ་མཁའ་ལྷར་ཡངས་པ་དང་། །དེ་བྲལ་སྟོན་གྱི་ལྷ་ལྷར་དཀར་བ་དང་། །རྣམ་མང་
རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་སྤྲེད་ཐོབ་པ་དེས། །མ་གྲུང་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་འཇུག་པར་ཤོག། །དེ་ལྷར་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་
མངོད་གྱི་སྤྱི་དོན་རི་སྤྲེད་ཤེས་བྱའི་གསལ་བྱེད་དག་གི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་དེ་
བསྐྱེད་གིས་སྤྱི་དགུའི་གདུང་བ་སེལ་བར་མཛད་པ་མཁའ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་
དང་། །དོན་གྱི་སྤྲེད་དུ་མཚན་ནས་སྟོས་ཉེ་བཀའ་དྲིན་གཞུང་དུ་མ་མཆིས་པ་མཁའ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་དབང་སྤྲུག་དཔའ་བཟང་རྣམས་གྱི་ཞབས་པད་གཙུག་གིས་བསྟེན་ཅིང་། །གསུང་གི་བདུད་ཅི་ལྷངས་
བས་སྟོ་གྲོས་གྱི་སྤྲེད་བ་ཚུང་བཟང་གསལ་བ་ཤུག་འདི་དགོ་སྟོང་སྤྲེ་སྟོང་གསུམ་པ་དག་དབང་ཚོས་གྲགས་གྱིས།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་གྱི་མངོད་ཅ་འགྲེལ། །ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཚེན་པོའི་རྣམ་བཤམ་ཤེས་བྱ་རབ་
གསལ། །མཁས་པ་གཞན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤམ་ཤེས་བྱའི་མངོད། །ཀུན་མཁྱེན་སྤྲེ་མ་བསོད་ནམས་སེང་
གོས་མཛད་པའི་རོ་མཚར་གསུམ་ལྷན། །རི་སྤྲེད་ཤེས་བྱའི་སྟོ་འབྲེད། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་རབ་འབྱམས་པ་སྤྲུགས་རྗེ་
དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་མངོད་ལྷོ་ཀ་ཚེན་མོ། །སྤྲེད་ཚལ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་བས་མཛད་པའི་
སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤམ་རིན་པོ་ཆེའི་

། ༣༡། །

འབྲུང་གནས། ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོས་མངོན་པའི་སྤྱི་དོན་ཆེན་མོ་གཤམ་བྱ་ནམ་
གསལ་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་མོ་བྱའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་པའི་ཡར་ཚེས་བཅུ་ལ་དཔལ་བཟང་ལྡན་གྱི་བྱ་འདབ་སྤྱི་
དཀར་སྤྱི་བྱང་རྫོང་དུ་སྐྱུར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཚོས་གྲགས་བཟང་པོ་འོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
སྤྱི་དང་། བྱང་བར་ལུང་དང་རིགས་པའི་བཤད་བྲལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉུང་དུ་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུང་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་
ཅིག །སྐྱ་མཚན་ལོ། ། །། །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གུ་རུས་སྤེལ། །།